

Herenthout

Milieubeleidsplan 2010-2013

COLOFON

Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (IOK)

Antwerpseweg 1, 2440 Geel tel:014/58 09 91 – fax 014/58 97 22

Opdrachtgever:

Project:

Projectteam:

Redactie:

Supervisie:

Gemeentebestuur Herenthout

Opmaak milieubeleidsplan

Intercommunale Milieudienst

Steven Heylen

Stijn Sneyers

INHOUD

I	INLEIDING	1
1	Milieubeleid in Herenthout	1
2	Doel van het milieubeleidsplan	1
3	Situering van het milieubeleidsplan binnen een breder kader	1
4	Inhoud van het plan	2
5	Opbouw van het plan	3
6	Werkwijze en opmaak van het plan	4
	6.1 Ontwerpplan	4
	6.2 Openbaar onderzoek	4
	6.3 Opmaak van het definitieve milieubeleidsplan	4
7	Uitvoering van het plan	6
8	Prioriteiten van Herenthout	6
II	WAT OMVAT HET INSTRUMENTARIUM VOOR HERENTHOUT?	7
1	Stand van zaken te Herenthout	7
2	Visie	8
3	Doelstellingen	9
4	Actieplan	9
	4.1 Project IN 1: Verder bouwen aan een actueel en efficiënt instrumentarium als fundament voor een ambitieus en inspirerend, lokaal milieubeleid	9
	4.2 Project IN 2: Een doelgerichte, lokale milieuhandhaving organiseren	10
III	WAT OMVAT HET THEMA AFVAL VOOR HERENTHOUT?	13
1	Stand van zaken te Herenthout	13
2	Visie	18
3	Doelstellingen	18
4	Actieplan	18
	4.1 Project AF 1: De totale hoeveelheid huishoudelijk afval per persoon verkleinen	18
	4.2 Project AF 2: Optimaliseren van de selectieve inzameling van afval	19
IV	WAT OMVAT HET THEMA MILIEUVERANTWOORD PRODUCTGEBRUIK VOOR HERENTHOUT?	21
1	Stand van zaken te Herenthout	21
2	Visie	21
3	Doelstellingen	22
4	Actieplan	22
	4.1 Project MP 1: Stapsgewijs uitbreiden van het milieuverantwoord productgebruik binnen de gemeentediensten	22
	4.2 Project MP 2: Verder promoten van milieuverantwoord productgebruik bij de doelgroepen	23
V	WAT OMVAT HET THEMA WATER VOOR HERENTHOUT?	25
1	Stand van zaken te Herenthout	25
	1.1 HidroRio: intensieve samenwerking met PIDPA	25
	1.2 Waterkwaliteit oppervlaktewater	26
	1.3 Waterzuivering	27
	1.4 Bekken- en deelbekkenbeheer	27
	1.5 Waterbodempkwaliteit	28
	1.6 Waterkwantiteit	28
	1.7 Grondwater	29
	1.8 Duurzaam watergebruik	29

1.9	Pesticidenreductie	30
2	Visie	31
3	Doelstellingen	31
4	Actieplan	32
4.1	Project WA 1: Verbeteren van de waterkwaliteit.....	32
4.1.1	Waterzuivering en sanering aan de bron	32
4.1.2	Afkoppeling.....	33
4.1.3	Opvang en infiltratie van hemelwater.....	34
4.1.4	Verhoogde aandacht voor ecologische inrichtingswerken	34
4.1.5	Monitoring.....	35
4.2	Project WA 2: Verduurzamen van het leidingwatergebruik.....	35
4.3	Project WA 3: Verder afbouwen van het pesticidengebruik door de groendienst.....	36
4.4	Project WA 4: Sensibilisatie van de bevolking inzake pesticidengebruik.....	36
VI	WAT OMVAT HET THEMA HINDER VOOR HERENTHOUT?	39
1	Stand van zaken te Herenthout	39
2	Visie	39
3	Doelstellingen	40
4	Actieplan	40
4.1	Project HI 1: Preventie van milieuhinder in de gemeente	40
4.2	Project HI 2: Organiseren van een doordachte aanpak van hinder	41
VII	WAT OMVAT HET THEMA ENERGIE VOOR HERENTHOUT?	43
1	Stand van zaken te Herenthout	44
2	Visie	44
3	Doelstellingen	45
4	Actieplan	45
4.1	Project EN 1: In de praktijk brengen van het Trias Energetica-principe binnen de werking van de gemeentelijke openbare diensten.....	45
4.2	Project EN 2: Promoten van het Trias Energetica-principe bij de doelgroepen	46
VIII	WAT OMVAT HET THEMA MOBILITEIT VOOR HERENTHOUT?	49
1	Stand van zaken te Herenthout	49
2	Visie	50
3	Doelstellingen	50
4	Actieplan	50
4.1	Project MO 1: Een lokaal mobiliteitsbeleid ontwikkelen met oog voor het milieu.....	50
4.2	Project MO 2: Promoten en vergemakkelijken van alternatieve verplaatsingen	51
IX	WAT OMVAT HET THEMA NATUUR VOOR HERENTHOUT?	53
1	Stand van zaken te Herenthout	53
2	Visie	54
3	Doelstellingen	54
4	Actieplan	54
4.1	Project NA 1: Versterken van de biodiversiteit in de gemeente	54
4.2	Project NA 2: Natuurvriendelijke ruimtelijke ordening realiseren op het terrein	56
4.3	Project NA 3: Samen werken aan natuur	57
X	WAT OMVAT HET THEMA BODEM VOOR HERENTHOUT?	59
1	Stand van zaken te Herenthout	59
2	Visie	59
3	Doelstellingen	59
4	Actieplan	60
4.1	Project BO 1: Voorkomen van nieuwe bodemverontreiniging.....	60

4.2	Project BO 2: Ontwikkelen van een geactualiseerd, gemeentelijk risicobeheer	60
XI	WAT OMVAT HET THEMA DUURZAME ONTWIKKELING VOOR HERENTHOUT?	63
1	Stand van zaken te Herenthout	63
2	Visie	64
3	Doelstellingen	64
4	Actieplan	64
4.1	Project DO 1: Duurzame ontwikkeling concreet vorm geven binnen de gemeentelijke werking	64
4.2	Project DO 2: Promoten en ondersteunen van duurzame ontwikkeling in Herenthout	65
4.3	Project DO 3: Sensibiliseren rond duurzame ontwikkeling in Herenthout	67
XII	ACTIETABEL	69
1	Instrumentarium	70
2	Afval	71
3	Milieuverantwoord productgebruik	72
4	Water	72
5	Hinder	73
6	Energie	74
7	Mobiliteit	75
8	Natuur	76
9	Bodem	77
10	Duurzame ontwikkeling	78
XIII	BIJLAGE 1: WOORDENLIJST	79
XIV	BIJLAGE 2: EVALUATIE GMBP 2005-2009 HERENTHOUT	87
XV	BIJLAGE 3: OVERWEGINGSDOCUMENT VAN DE ADVIEZEN, OPMERKINGEN EN BEZWAREN INGEDIEND TIJDENS HET OPENBAAR ONDERZOEK VAN HET ONTWERPMILIEUBELEIDSPLAN 2010 – 2013	115

Lijst tabellen

Tabel 1	Overzicht van de afzonderlijk ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen te Herenthout, inclusief inzamelingswijze en tarief	14
Tabel 2	Evolutie in de periode 1995-2008 van afvalfracties in Herenthout, aangevuld met recente afvalcijfers in de IOK-regio en Vlaanderen	16
Tabel 3	Actuele stand van zaken mbt waterzuivering	27
Tabel 4	Gegevens over nitraatconcentraties in het grondwater van Herenthout	29
Tabel 5	Waterverbruik in gemeentelijke gebouwen	29
Tabel 6	Vergelijking van de door de gemeente Herenthout gebruikte producten 2004-2008	31
Tabel 7	Vergelijking van verbruiken gemeentegebouwen tussen 2001 en 2008	44
Tabel 8	Vergelijking tussen de oppervlakte natuur, bos en agrarisch gebied in Herenthout en de voorziene oppervlakteverdeling van deze bestemmingen volgens het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV)	53

Lijst figuren

Figuur 1	Schematische voorstelling van de opmaak van het milieubeleidsplan	5
Figuur 2	Evolutie van de afvalfracties (uitgedrukt in kg/inwoner) in de periode 1995-2008	15
Figuur 3	Basiskwaliteit oppervlaktewater volgens het meetnet van VMM	26
Figuur 4	Aanduiding van de risicozones voor overstromingen in Herenthout (situatie 2003)	28

I INLEIDING

1 Milieubeleid in Herenthout

Herenthout beperkt haar milieubeleid al lang niet meer tot het beschermen van de natuur alleen. Milieubeleid staat meer en meer synoniem met 'duurzame ontwikkeling'. Deze lijn werd doorgetrokken in de procedure voor het opstellen van dit milieubeleidsplan en zal zich vanzelfsprekend ook verderzetten in de uitvoering van het plan. Het betekent dat dit milieubeleidsplan steeds op zoek gaat naar een evenwicht tussen 3 peilers:

- economische ontwikkeling (profit);
- sociale vooruitgang (people);
- ecologisch evenwicht (planet).

Het betekent ook dat de uitvoering van het milieubeleidsplan zich niet beperkt tot de daadkracht van de gemeentelijke milieudienst. Het is een verhaal van alle beleidsdomeinen. "Iedereen kan zich binnen zijn prioritaire beleidsveld enkele duurzame basisvragen stellen. Daarom kan op lokaal vlak ook iedereen, zonder enige uitzondering, meewerken aan een duurzame ontwikkeling. Het is een concept waarin verschillende beleidsvelden en diensten elkaar, naast hun eigen sectorale bekommernis ook kunnen vinden in een gemeenschappelijke ambitie."¹

Wie het algemeen beleidsplan van Herenthout leest, moet vaststellen dat in dit plan milieu en duurzaamheid reeds sterk geïntegreerd zijn. Dit is een goede zaak voor al wie met Herenthout begaan is, want een duurzaam beleid is een beleid met visie op korte en lange termijn. Uiteraard speelt het milieubeleid graag in op de integratie van milieu in de andere beleidsdomeinen. Daarom heeft dit plan veel oog voor het beleid en de visies binnen de andere beleidsdomeinen. De projecten en acties, opgenomen in dit plan, sluiten waar mogelijk aan bij de plannen van de andere beleidsdomeinen.

2 Doel van het milieubeleidsplan

Een gemeente heeft op vlak van milieu veel taken te vervullen in een snel veranderend landschap van wet- en regelgeving. Door middel van planning kan er systematischer en doeltreffender worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen. Met behulp van een milieubeleidsplan wordt een lange termijnbenadering mogelijk, kunnen middelen doelmatiger ingezet worden, wordt het beleid doorzichtiger voor zowel insiders als outsiders en komt er meer continuïteit in het gemeentelijke natuur- en milieubeleid.

Het gemeentelijke milieubeleidsplan 2010-2013 wordt opgemaakt met het oog op de bescherming en het beheer van het milieu op het grondgebied van de gemeente. Het beleidsplan is een actiegericht document dat moet worden uitgevoerd, opgevolgd en bijgestuurd. Deze continue evaluatie van het gevoerde milieubeleid wordt gerapporteerd in jaarlijks op te stellen milieujaarprogramma's. In deze milieujaarprogramma's wordt tevens het beleid van opeenvolgende jaren op elkaar afgestemd.

Belangrijk bij de opmaak van het gemeentelijke milieubeleidsplan is het creëren van een breed draagvlak. Een milieubeleid heeft immers pas kans op slagen als het voldoende gekend, aanvaard en erkend wordt. Zoals duidelijk zal worden uit volgende paragraaf, worden bij de opmaak van het milieubeleidsplan dan ook alle relevante groepen (verschillende diensten van het gemeentelijke beleid, inwoners, milieuverenigingen, hogere overheden, ...) betrokken.

3 Situering van het milieubeleidsplan binnen een breder kader

Uit het voorgaande hoofdstuk blijkt dat er tal van redenen aan te halen zijn om als gemeente te beschikken over een gemeentelijk milieubeleidsplan. Maar een gemeentelijk milieubeleidsplan is niet enkel relevant op lokaal niveau, het is ook een onderdeel van bovenlokale wetgeving en planning. Vooral volgende twee bovenlokale instrumenten zijn van belang bij het uitstippelen van het lokale milieubeleid:

¹ overgenomen uit Verhoeven 2008, Duurzame ontwikkeling in lokaal beleid, VVSG – Pockets lokale besturen, Uitgeverij Politeia nv, pp.128.

1. Het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) regelt onder meer de milieubeleidsplanning voor de verschillende Vlaamse bestuursniveaus. Het beschikken over een gemeentelijk milieubeleidsplan is niet langer een decretale verplichting. Wel bepaalt het DABM dat een gemeentelijk milieubeleidsplan nadere uitwerking geeft aan het gewestelijke en het provinciale milieubeleidsplan, en dit binnen de perken van de gemeentelijke bevoegdheden deze plannen ook kan aanvullen. Het gemeentelijke milieubeleidsplan moet conform de bindende bepalingen van het gewestelijke en het provinciale milieubeleidsplan zijn.
2. De Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 (SO), op 21 december 2007 goedgekeurd door de Vlaamse Regering, verplicht een gemeente niet tot het opstellen van een milieubeleidsplan. Maar de SO heeft wel een zeer grote invloed op het milieubeleid van de gemeenten (87% van de Vlaamse gemeenten ondertekende in 2008 de SO). Gemeenten zoals Herenthout die de SO ondertekenen krijgen in ruil voor het uitvoeren van de overeenkomst financiële ondersteuning. Op die manier wordt het lokale milieubeleid gestimuleerd, in een bepaalde richting gestuurd en wordt ook een eenvormige structuur aangeboden. De sturing en structuur brengen een zekere uniformiteit in het lokale beleid van Vlaamse gemeenten, zonder te veel de vrijheden van de lokale besturen in te perken.

Naast deze twee instrumenten is er nog een zeer brede waaier van instrumenten die al of niet thematisch van belang zijn voor het gemeentelijke milieubeleid (denk aan de Europese richtlijnen, VLAREM, Vlarea, milieuhandhaving, waterbeheerplannen...).

4 Inhoud van het plan

Het milieubeleidsplan behandelt één voor één 10 verschillende milieuthema's. Deze thematische structuur is gebaseerd op het model van de Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013. Hieronder wordt een korte beschrijving gegeven van de inhoud van de verschillende milieuthema's:

Thema Instrumentarium:

Het hoofdstuk instrumentarium is een overkoepelend hoofdstuk dat alle instrumenten/middelen die de gemeente gebruikt om haar milieubeleid te ondersteunen behandelt. Denken we vb. aan de milieudienst, de milieuraad, subsidies, verordeningen,

Thema Afval:

In het thema 'Afval' worden de acties rond afvalpreventie, hergebruik van afval en selectieve afvalinzameling ondergebracht. Hierbij wordt het principe toegepast waarbij afvalpreventie steeds op de eerste plaats komt en hergebruik de voorkeur krijgt op het storten van afval.

Thema Milieuverantwoord productgebruik:

'Milieuverantwoord productgebruik' omvat alle acties die de gemeente onderneemt om het gebruik van milieuvriendelijke en duurzame producten te stimuleren.

Thema Water:

In dit thema komen alle aspecten aan bod die er voor moeten zorgen dat problemen zoals wateroverlast, waterverontreiniging, verdroging, aantasting van het natuurlijk milieu van watersystemen en erosie worden voorkomen of op een brongerichte en geïntegreerde manier worden aangepakt. Ook het onderwerp pesticidenreductie komt hier ruim aan bod: welke aanpak hanteert Herenthout inzake het eigen, professionele of particuliere gebruik van pesticiden.

Thema Hinder:

De gevolgen van bepaalde activiteiten van particulieren en bedrijven vormen een inbreuk op het welzijn van anderen. Zo worden vooral luchtverontreiniging, geurhinder, geluidshinder en lichthinder door velen als storend ervaren in het dagelijkse leven. Vaak gaat het om zeer lokale problemen. De gemeente is dan ook goed geplaatst om deze vorm van milieuvuiling, indien mogelijk, terug te dringen en te voorkomen. Dit hoofdstuk omvat alle acties die de gemeente zal ondernemen om hinder voor haar bevolking zoveel mogelijk te beperken en tegen te gaan.

Thema Energie:

In het kader van het thema Energie wil de gemeente zelf een energiebeleid voeren dat zo weinig mogelijk milieubelastend is. Rationeel energiegebruik is daarvoor een essentieel uitgangspunt.

Thema Mobiliteit:

Het hoofdstuk Mobiliteit heeft als doel het milieu- en mobiliteitsbeleid van de gemeente zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen en de druk van het verkeer op het leefmilieu te verminderen.

Thema Natuur:

Het thema Natuur omvat gemeentelijke projecten in de natuur-, landschaps-, groen-, bos- en agrarische sfeer. Het thema gaat dus breder dan enkel natuurbehoud en –ontwikkeling binnen de groene kerngebieden van de gemeente. Ook ‘natuur in de rand’ wordt behandeld.

Thema Bodem:

In het thema Bodem wordt duidelijk gemaakt welke rol Herenthout kan en wil spelen inzake grondverzet, schadegevallen en bodemsanering en –onderzoek, inventariseren van risicogronden,...

Thema Duurzame ontwikkeling:

Ook het thema Duurzame ontwikkeling is een overkoepelend hoofdstuk. Niet alleen komen onderwerpen uit andere milieuthema's hier samen aan bod, maar ook andere invalshoeken (naast milieu ook vanuit sociaal en economisch oogpunt) en samenwerking met verschillende gemeentediensten en andere actoren uit de gemeente zijn essentieel voor duurzame ontwikkeling.

5 Opbouw van het plan

Ieder van de 10 thematische hoofdstukken uit het plan is op dezelfde manier opgebouwd:

- onder de titel “Wat omvat het thema ... voor Herenthout?” wordt het thema kort ingeleid. Het onderwerp wordt gesitueerd binnen het zeer brede milieubeleid. Indien relevant worden ook aspecten van de toestand in Vlaanderen aangehaald, zodat het gemeentelijke beleid in de volgende hoofdstukken beter kan worden gekaderd.
- in de “Stand van zaken te Herenthout” wordt de actuele toestand rond het thema toegelicht op niveau van Herenthout. De inhoud van dit hoofdstuk is het resultaat van een evaluatie (op basis van realisaties en vastgestelde knelpunten) van het oude GMBP 2005-2009 en een bespreking van de actualiteit. De beschrijving van de actuele toestand kan onmogelijk volledig zijn. Daarom heeft de tekst vooral oog voor de stand van zaken van die onderwerpen, die volgens de daaropvolgende visie in de loop van de planperiode moeten worden aangepakt.
- in de visie worden de gemeentelijke prioriteiten voor de planperiode 2010-2013 voorgesteld.
- in de doelstellingen wordt verder gebouwd op de thematische visie.
- in het actieplan worden de geplande acties voor de planperiode 2010-2013 toegelicht. De structuur van het actieplan is gebaseerd op de structuur van de thematische doelstellingen. Hierdoor wordt getracht duidelijk te maken met welke activiteiten Herenthout haar doelstellingen wil realiseren. Aan iedere doelstelling wordt een project gekoppeld. Ieder project bestaat uit een aantal acties. Elke actie wordt in het vetgedrukt vermeld en is genummerd. Bij iedere actie wordt ter verduidelijking telkens ook extra informatie toegevoegd. Deze informatie kan gaan van een algemene situering van de actie tot de opsomming van soms zeer concrete acties. Deze opgesomde voorbeelden moeten gezien worden als suggesties om uitvoering te geven aan de titel van de actie, niet als verplichtingen. De gemeente staat het vrij om in de loop van de planperiode een nieuwe, aangepaste invulling te geven aan de acties.
- het wettelijke kader voor de verschillende milieuthema's die in dit plan aan bod komen wordt niet opgesomd. Hiervoor wordt verwezen naar de website <http://navigator.emis.vito.be>. Deze navigator verzamelt alle leefmilieu-, natuur- en energiewetgeving op één plaats, stelt deze overzichtelijk ter beschikking en houdt alle informatie actueel.

De 10 thematische hoofdstukken worden aangevuld met een overzicht van alle acties uit het GMBP in de vorm van een actietabel. Deze actietabel duidt per actie aan wanneer de uitvoering is gepland en wie initiatiefnemers en betrokkenen zijn. Ook wordt aangeduid of voor de actie een extra budget te voorzien is binnen de begroting.

In bijlage van het GMBP wordt de evaluatie van het GMBP 2005-2009 opgenomen. In tabelvorm wordt actie per actie aangegeven of en op welke wijze de actie werd uitgevoerd. Ook in bijlage bevindt zich een verklarende woordenlijst en afkortingen. Als laatste bijlage wordt het overwegingsdocument toegevoegd. Dit document lijst alle ontvangen opmerkingen uit het openbaar

onderzoek van het GMBP op. Op iedere ontvangen opmerking wordt een duidelijk antwoord gegeven, al of niet met een wijziging van het ontwerpplan tot gevolg.

6 Werkwijze en opmaak van het plan

Het milieubeleidsplan wordt opgesteld in drie fasen: 1. de opmaak van een ontwerpplan, 2. het openbaar onderzoek en 3. de opmaak van het definitieve plan. Zie Figuur 1 voor een schematische voorstelling van de opmaak van het milieubeleidsplan.

6.1 Ontwerpplan

De basis van het ontwerpplan wordt gelegd door de milieudienst van de IOK. Aan de hand van beschikbare informatie, inhoudelijke voorwaarden vanuit het Vlaamse en provinciale milieubeleidsplan, bevragingen bij de gemeente en relevante wetgeving wordt per onderwerp een werkdocument opgesteld. Deze werkdocumenten worden tijdens werkgroepvergaderingen besproken en aangepast.

Werkgroepvergaderingen zijn vergaderingen met een kleine groep van mensen (vb. schepenen van Leefmilieu, milieuambtenaar, diensthoofd Technische dienst...) die verantwoordelijk zijn voor bepaalde aspecten van het gemeentelijke milieubeleid zoals vb. water, afval, energie, natuur, Daarnaast worden de teksten ook steeds ter beschikking gesteld aan de leden van de gemeentelijke milieuraad, zodat ook zij tijdig inspraak krijgen over de inhoud van het plan.

Tijdens de werkgroepvergaderingen worden één of meerdere thema's van het milieubeleidsplan besproken. Aangezien de gemeente reeds over een milieubeleidsplan beschikt, wordt de evaluatie van het oude plan (zie bijlage van dit plan) als startpunt genomen voor het milieubeleidsplan 2010 - 2013. Verder wordt de gemeente bevroegd over elk thema van het milieubeleidsplan, zodat de huidige situatie en knelpunten van de gemeente duidelijk worden en een visie met doelstellingen voor het milieubeleid van de volgende planperiode (periode 2010-2013) opgesteld kan worden.

Aan de hand van de opgestelde visie en de doelstellingen wordt vervolgens nagedacht over acties die zoveel mogelijk de knelpunten kunnen oplossen en de doelstellingen helpen verwezenlijken.

De voorontwerpteksten die hieruit volgen worden na goedkeuring door de werkgroepen ter goedkeuring voorgelegd aan het College van burgemeester en schepenen. De teksten, goedgekeurd door het College vormen het ontwerpplan. Het is dit ontwerp-milieubeleidsplan dat vervolgens in openbaar onderzoek kan gaan.

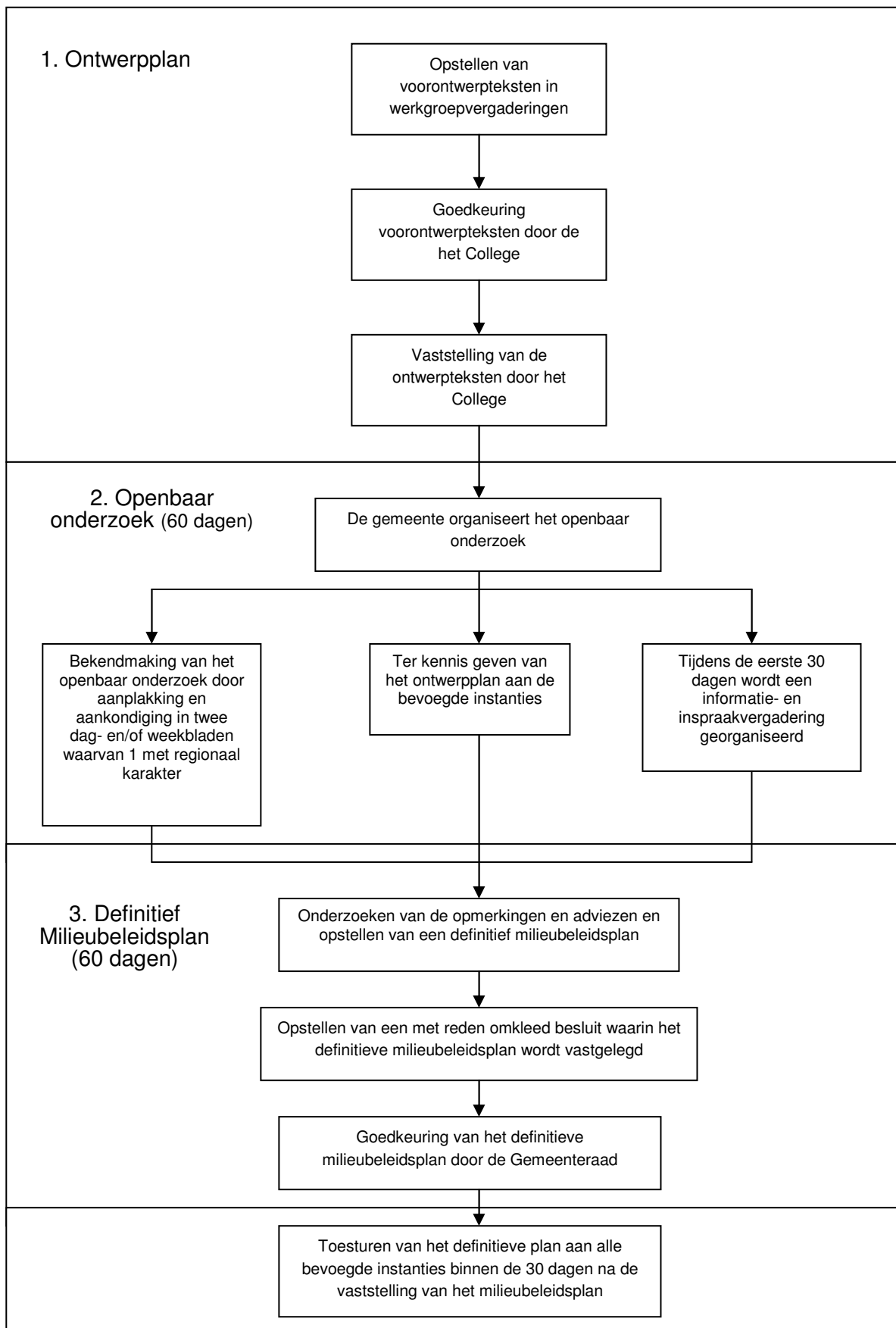
6.2 Openbaar onderzoek

Het openbaar onderzoek loopt gedurende een periode van 60 dagen. Tijdens deze periode kunnen allerlei instanties en de bevolking adviezen en opmerkingen geven over het ontwerpplan. Het onderzoek wordt bekendgemaakt door aanplakking en aankondiging in twee dag- en/of weekbladen waarvan één met regionaal karakter. Het ontwerpplan wordt ter kennis gegeven aan de bevoegde instanties, nl. de gemeenteraadsleden, adviesorganen of organisaties die het college van burgemeester en schepenen aanduidt (vb. de milieuraad), Deputatie van de provincieraad, de Vlaamse overheid (Departement Leefmilieu, Natuur en Energie en Departement Ruimtelijke ordening, Woonbeleid en Ontroerend erfgoed), OVAM, VLM, VMM, Vlaams Energie Agentschap, Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. Ten slotte wordt er tijdens de eerste 30 dagen van het openbaar onderzoek een informatie- en inspraakvergadering georganiseerd waarbij er een toelichting wordt gegeven met de krachtlijnen van het ontwerp-milieubeleidsplan.

6.3 Opmaak van het definitieve milieubeleidsplan

Tijdens de volgende periode van 60 dagen worden alle binnengekomen opmerkingen en adviezen nauwkeurig bestudeerd. Op basis van dit onderzoek wordt een met redenen omkleed besluit opgesteld waarin vermeld wordt welke adviezen en opmerkingen al dan niet werden verwerkt in het definitieve milieubeleidsplan. Eens dit document vastgesteld is door de Gemeenteraad is het definitieve milieubeleidsplan klaar. Binnen de 30 dagen na de vaststelling van het plan wordt het document bezorgd aan alle instanties die tijdens het openbaar onderzoek aangeschreven werden (zie vorige paragraaf).

Figuur 1 Schematische voorstelling van de opmaak van het milieubeleidsplan

7 Uitvoering van het plan

Het gemeentelijke milieubeleidsplan is een actiegericht document dat dan ook dient uitgevoerd, opgevolgd en bijgestuurd te worden. Dit gebeurt via het milieujaarprogramma dat de gemeente jaarlijks opstelt én via het structurele overleg tussen de milieudienst en het gemeentebestuur en/of andere gemeentediensten. In het milieujaarprogramma wordt vermeld welke acties het voorbijaande jaar uitgevoerd werden en welke acties het volgende jaar aan bod komen. Het milieujaarprogramma kan je beschouwen als een verbijzondering van het milieubeleidsplan waarin vaak een meer concrete invulling van het milieubeleidsplan wordt gegeven. Verder is dit ook het ideale instrument om het beleidsplan bij te sturen en tussentijds te evalueren.

8 Prioriteiten van Herenthout

Een milieubeleidsplan is geen in detail uitgestippelde wandeling waarvan onder geen enkel beding mag worden afgeweken. Wel moet een milieubeleidsplan de juiste richting aangeven: het is een wegwijzer in het lokale beleid van de komende jaren, waarin zo goed als mogelijk de uitdagingen van de toekomst worden besproken. Dit sluit niet uit dat zich in de loop van de planperiode onvoorziene nieuwe uitdagingen aandienen. Het nut van een milieubeleidsplan is net dat het aantal onvoorziene omstandigheden tot een minimum wordt verkleind.

Omdat de toekomst echter onvoorspelbaar is, is het belangrijk dat in een milieubeleidsplan prioriteiten worden aangeduid. Dit zorgt voor duidelijkheid, ook wanneer zich plots onverwachte wendingen voordoen. Het vergroot de uitvoerbaarheid en haalbaarheid van het plan, aangezien prioriteiten stellen de efficiëntie van uitvoering bevordert.

Binnen de planperiode van dit milieubeleidsplan, van 2010 tot en met 2013, legt Herenthout prioriteiten in haar milieubeleid. In de actietabel, achteraan het plan, wordt een overzicht van alle acties uit het plan gegeven en werd aan elke actie een prioriteit van 1 tot 5 toegekend. Een actie met score 1 krijgt de hoogste prioriteit, een actie met score 5 de laagste prioriteit.

II WAT OMVAT HET INSTRUMENTARIUM VOOR HERENTHOUT?

Het instrumentarium vormt de basis voor de uitvoering van het milieubeleid. Het omvat:

- beleidsondersteunende instrumenten: hieronder kaderen o.a. het personeel, de milieuraad, de MINA-werkers, het milieubeleidsplan, het milieujaarprogramma, de databanken...;
- sociaal-communicatieve instrumenten: dit zijn de instrumenten die als doelstellingen hebben aan het gemeentelijke beleid een maatschappelijk draagvlak te geven;
- juridische instrumenten en controlesystemen: deze instrumenten moeten zorgen voor een zekere afdwingbaarheid van de beleidskeuzes. Daartoe zijn regulering en controle noodzakelijk.

In Vlaanderen wordt het lokale milieubeleid in grote lijnen gestuurd door de Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 (www.samenwerkingsovereenkomst.be). Gemeenten kunnen vrijwillig op deze overeenkomst met de Vlaamse overheid intekenen. In ruil voor het uitvoeren van de bepalingen uit de overeenkomst krijgt een gemeente financiële ondersteuning.

Met betrekking tot milieuhandhaving wordt opgemerkt dat het nieuwe Milieuhandavingsdecreet, dat in werking trad op 1 mei 2009, ook voor de gemeenten belangrijke gevolgen zal hebben (o.a. elke gemeente moet tegen 1 mei 2010 een beroep kunnen doen op minstens één milieutoezichthouder).

1 Stand van zaken te Herenthout

Herenthout heeft in de voorbije planperiode de nodige aandacht besteed aan de uitbreiding en modernisering van het instrumentarium. Vaststelling is hoe dan ook dat het uitgebreide takenpakket van de milieudienst gepaard gaat met een instrumentarium dat steeds uitgebreider en complexer wordt. Databanken worden *up-to-date* gehouden, inventarissen worden aangevuld, de interne milieuzorg wordt verbreed, de milieuhandhaving en het wettelijk kader zijn voortdurend in ontwikkeling ... Hieronder wordt een bondig overzicht gegeven van enkele instrumenten die in de voorbije planperiode werden ingezet.

Beleidsondersteunende instrumenten

Herenthout gebruikt de SO als basis voor het lokale milieubeleid. In 2005 werd ingeschreven op niveau 1 van de SO voor de clusters vaste stoffen, water, energie, natuurlijke entiteiten en doelgroepenbeleid. In 2006 werd hier de cluster Hinder aan toegevoegd, in 2007 de cluster Mobiliteit. Sinds 2008 schrijft Herenthout in op de SO 2008-2013 op het onderscheidingsniveau.

Sinds 2008 beschikt de milieudienst, naast de milieumambtenaar, ook over een voltijds administratief medewerker. Ondanks de inspanningen blijft er een personeelstekort bestaan binnen de milieudienst. Een recente aanpassing van de gemeentelijke loketfunctie zorgt er bovendien voor dat de administratieve ondersteuning van de milieudienst afneemt. Hierdoor is er geen tijd voor bepaalde taken, bijvoorbeeld het aanvullen van de digitale databanken (verplichting binnen de SO), het preventief toezicht op inrichtingen of het volgen van opleidingen / studiedagen

Herenthout beschikt tevens over een aantal milieugerelateerde plannen, die de weg naar de toekomst uitzetten: het milieubeleidsplan, het algemeen beleidsplan, het GNOP, het bermbeheerplan, het bosbeheerplan (in opmaak), het pesticidenreductieplan, het zoneringsplan, de (deel)bekkenbeheerplannen, het GRS, het mobiliteitsplan (in opmaak). Deze plannen geven duidelijk aan dat de werking van de milieudienst zeer gevarieerd en complex is.

Naast de plannen worden ook instrumenten ingezet ter opvolging van het milieubeleid. Sinds 2008 wordt de milieubarometer gebruikt om de ontwikkelingen in het lokale milieubeleid op te kunnen volgen. Bovendien stelt de milieudienst jaarlijks een nieuw milieujaarprogramma op met een planning voor het komende werkjaar en een rapportage van het afgesloten werkjaar. Dit gebeurt in functie van het opstellen van de jaarlijkse begroting en het rapporteren aan CAPLO. Het MJP wordt telkens besproken binnen de milieudienst en goedgekeurd door de gemeenteraad.

Daarnaast moet de milieudienst een milieu management systeem toepassen om alle informatie die op de milieudienst toekomt te ordenen en eenvoudig beschikbaar te stellen. Herenthout past o.a. MKROS toe, houdt een energieprestatiedatabank bij en inventariseert jaarlijks de gebruikte hoeveelheden pesticiden. De milieuvergunningendatabank wordt momenteel in een digitale databank ingegeven. Op termijn zal deze databank gelinkt worden met de Vlaamse milieuvergunningendatabank. De opmaak van een rioleringsdatabank is een taak van HidroRio. De

inventaris van risicogronden wordt momenteel enkel op papier bijgehouden. Herenthout gaat wel een softwarepakket aankopen, dat een link zal leggen tussen gronden, kadastrale kenmerken, VLAREM,.... Vraag is wie voor de invoer van de gegevens zal zorgen? Het invoeren van nieuwe en bestaande gegevens (risicogronden) in de databanken zal immers voor veel werk zorgen op de milieudienst.

De werking en samenstelling van de milieuraad is conform de bepalingen uit de SO. Relevante beslissingen worden ter advies voorgelegd aan de milieuraad en worden in rekening gebracht bij de het nemen van definitieve beslissingen door het gemeentebestuur. Ook krijgt de milieuraad een jaarlijkse toelage, zodat initiatieven kunnen worden opgestart vanuit de schoot van de milieuraad. De samenwerking met andere raden loopt goed. In 2008 werd voor het eerst een open milieuraad georganiseerd (rond thuiscomposteren).

Wat betreft interne milieuzorg, hierover leest u meer in de volgende thema's van dit plan. Enkele voorbeelden zijn: gebruik van milieuvriendelijke kantoormaterialen, cateringproducten en poetsproducten, het gebruik van FSC-hout, het plaatsen van een zonneboiler op de gemeentelijke sporthal, de aankoop van herbruikbare bekervaten... . Er wordt m.a.w. werk gemaakt van de voorbeeldfunctie van de gemeente. Ook in de toekomst blijft dit een bijzonder aandachtspunt.

Communicatiemiddelen

Volgende communicatiemiddelen staan ter beschikking van de milieudienst: loket, gemeentelijk informatieblad, gemeentelijke website, een succesvolle digitale display op de markt, IOK afvalkrant. Er wordt gewerkt aan de uitbreiding van het e-loket. Ook is er een nieuwe communicatieambtenaar.

De interne communicatie verloopt via e-mail, de communicatieambtenaar, dienstnota's, diensthoofdenoverleg en informele contacten. Deze interne communicatie zorgt ervoor dat het milieubeleid ook buiten de milieudienst besproken en toegepast wordt.

De communicatie naar specifieke doelgroepen (scholen, verenigingen...) verloopt vlot via e-mail of briefwisseling en telefonisch.

Ook subsidies vormen een goed communicatiemiddel. Volgende subsidiereglementen zijn beschikbaar:

- aankoop grond door natuurverenigingen,
- ondersteunen van beheersovereenkomsten van landbouwers met VLM,
- gebruik FSC-hout,
- hemelwaterput,
- Individuele Behandeling Afvalwaters (IBA's; werd sinds 2009 geschrapt wegens nieuwe overeenkomst met HidroRio),
- infiltratievoorziening,
- premie voor aanplanting van kleine lijnvormige elementen,
- premie voor zonne-energie (fotovoltaïsch systeem en verwarmingssysteem voor sanitair water en gebouwen).
- premie voor herbruikbare luiers,
- Nieuw sinds 2009: premie zwaluwnesten.

Handhaving

De politiezone Neteland staat in de gemeente in voor de milieuhandhaving. Indien nodig kunnen zij rekenen op technische ondersteuning van de milieudienst. Hiervoor werd een samenwerkingsprotocol ondertekend. Het toezicht beperkt zich echter tot reactief toezicht na klachten en bij vaststelling of vermoeden van problemen. Wegens tijdsgebrek komt het preventief/proactief toezicht nog niet voldoende aan bod.

2 Visie

Het instrumentarium vormt de basis van het milieubeleid. Hoewel inspanningen in het verleden er al toe geleid hebben dat Herenthout momenteel al een zeer degelijk instrumentarium ter beschikking heeft, toch zal ook in de komende jaren verdergewerkt moeten worden aan een actueel en efficiënt instrumentarium.

Vooraf op vlak van milieuhandhaving zullen nieuwe stappen gezet moeten worden. Nieuwe wetgeving rond het milieutoezicht, de gemeentelijke administratieve sancties, aangepaste gemeentelijke reglementering en inzet van opgeleid personeel moeten het mogelijk maken om de milieuhandhaving binnen Herenthout verder vorm te geven.

Het eindpunt van deze verdere ontwikkeling van het instrumentarium is een sterk geïntegreerd milieubeleid, volledig verweven in alle beleidsdomeinen van de gemeente, dat naast goede communicatiemiddelen ook over de nodige controlemiddelen beschikt.

3 Doelstellingen

Als algemene maar ambitieuze doelstelling binnen het milieubeleid van Herenthout geldt dat de gemeente jaarlijks de Samenwerkingsovereenkomst wil uitvoeren op het onderscheidingsniveau.

De meer specifieke doelstellingen binnen het instrumentarium zijn:

Verder bouwen aan een actueel en efficiënt instrumentarium als fundament voor een ambitieus en inspirerend, lokaal milieubeleid

Een doelgerichte, lokale milieuhandhaving organiseren

4 Actieplan

4.1 Project IN 1: Verder bouwen aan een actueel en efficiënt instrumentarium als fundament voor een ambitieus en inspirerend, lokaal milieubeleid

Actie IN 1.1: Verzekeren van de goede werking van de milieudienst

Momenteel bestaat de milieudienst uit een milieuambtenaar en een administratieve hulp. Toch blijft er een personeelstekort bestaan binnen de milieudienst, waardoor bepaalde taken in het gedrang komen.

De gemeente zal het nodige doen opdat de milieudienst extra ondersteuning (halftijds) krijgt en aldus haar volledige takenpakket kwaliteitsvol kan uitvoeren. Een gepaste bezetting, aangevuld met een aangepast budget en de mogelijkheid tot goede en actuele opleiding/bijtscholing van het personeel worden verzekerd.

Actie IN 1.2: Organiseren van een efficiënt Milieu Management Informatie Systeem

Om als gemeente een goed overzicht te behouden van recente en historische ontwikkelingen en de talrijke gegevens die in de gemeente verzameld worden én bovendien deze gegevens vlot beschikbaar te maken, is een efficiënt Milieu Management Informatie Systeem noodzakelijk. Dit houdt in dat databanken actueel worden gehouden (vb. de energieprestatiedatabank en MKROS), bestaande inventarissen jaarlijks aangevuld worden (vb. inventaris van gebruikte bestrijdingsmiddelen) en nieuwe databanken (rioleringsdatabank) en inventarissen (trage wegen, KLE's) opgesteld worden.

Om de arbeidsintensieve invoer van gegevens mogelijk te maken (met in het bijzonder aandacht voor de verplichte invoer van oude gegevens in de gemeentelijke inventaris van risicogronden voor 1 januari 2013) zal de gemeente de nodige steun aan de milieudienst voorzien.

Actie IN 1.3: Jaarlijks evalueren van het lokale milieubeleid

De samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 en het eigen milieubeleidsplan vormen samen de basis voor het lokale milieubeleid. Beide worden jaarlijks geëvalueerd via het milieujaarprogramma (MJP) en de milieubarometer. Het MJP wordt ter advies voorgelegd aan de milieuraad en goedgekeurd door de gemeenteraad. Het MJP wordt gebruikt om jaarlijks te rapporteren aan CAPLO i.v.m. uitvoering van de SO.

Actie IN 1.4: Inzetten van geschikte communicatiemiddelen

De gemeente heeft tal van communicatiemiddelen ter beschikking om doelgroepen te sensibiliseren en te informeren. Deze middelen zullen dan ook intensief ingezet worden om over de problemen en oplossingen rond milieu en het gevoerde milieubeleid te communiceren.

De gemeentelijke website zal verder vernieuwd worden, zodat o.a. het e-loket kan ontwikkeld worden en meer informatie ter beschikking kan worden gesteld.

Actie IN 1.5: Bevorderen van de integratie tussen de gemeentelijke diensten

Om een ambitieus milieubeleid te kunnen realiseren, is een verdere integratie van het milieubeleid binnen alle gemeentediensten een absolute voorwaarde.

Het ambtelijk overlegorgaan komt jaarlijks samen om het milieubeleidsplan en de samenwerkingsovereenkomst te evalueren. De verslaggeving gebeurt via het milieujaarprogramma.

Naast het ambtelijk overleg zorgt ook het diensthoofdenoverleg en de nauwe contacten tussen de gemeentediensten voor een goede integratie van het milieubeleid in de andere diensten.

Actie IN 1.6: Integratie van thema Milieu binnen het Jeugdplan

De Jeugdraad is vragende partij om het thema milieu te integreren in het nieuwe jeugdplan. Daarbij kunnen thema's als afval, herbruikbare bekens...aan bod komen.

TANDEM is momenteel actief rond dit thema en doet een oproep aan jeugddiensten die hun ecologische voetafdruk willen verkleinen om contact op te nemen met contact op met Isabel Rainchon (Isabel.Rainchon@ecolife.be).

In 2010 loopt de actie "speelgroen" van de dienst Milieu- en natuureducatie van de Vlaamse overheid (<http://www.lne.be/campagnes/speelgroen>; deadline oproep projecten voor 30 april 2010), maar wellicht kent deze oproep ook in de toekomst opvolgers, waarop lokale jeugdverenigingen met steun van de jeugd- en milieudienst kunnen inschrijven.

Bij activiteiten die voor en/of door de jeugd georganiseerd worden kan telkens de "groeneventscan" toegepast worden (zie www.groenevent.be). Met deze scan worden ruimtegebruik, verbruik van energie en water, mobiliteit, catering en ophaling en verwerking van afval omgezet in één duidelijk cijfer: de ecologische voetafdruk van het event, uitgedrukt in m². Op die manier krijgen de organisatoren:

- een beter inzicht in de afval- en milieuproblematiek van hun event.
- een duidelijk beeld van het milieuverantwoorde groeipotentieel van hun organisatie.
- concrete tips en oplossingen om nog milieu- en budgetvriendelijker te werken.

Actie IN 1.7: Stimuleren van de werking van de milieuraad

Herenthout wil de nodige maatregelen treffen om de werking van de milieuraad beter te stimuleren. De jaarlijkse toelage, het organiseren van open milieuraden, het uitnodigen van partners in het lokale milieubeleid bij thematische besprekingen (vb. ANB, het Regionaal Landschap, VELT...) en andere initiatieven moeten ervoor zorgen dat de milieuraad een sterke, actieve rol opneemt binnen het lokale milieugebeuren.

Actie IN 1.8: Onderhouden van de huidige samenwerkingsverbanden en uitbreiden indien opportuun

Belangrijke partners voor samenwerking zijn: Politiezone Neteland, IOK, IOK Afvalbeheer, Provincie Antwerpen, PIH, Regionaal Landschap Grote en Kleine Nete, Bosgroep Zuiderkempen, Eandis, kringwinkel, Ecolife, Natuurpunt, LOGO en de medisch milieukundige, HidroRio en de waterschappen ...

Zie ook actie DO 1.2 (MINA-werkers).

4.2 Project IN 2: Een doelgerichte, lokale milieuhandhaving organiseren

Actie IN 2.1: Aanpassen van de lokale afspraken inzake milieuhandhaving op basis van het nieuwe milieuhandhavingsdecreet

De 5 gemeenten uit de politiezone Neteland overleggen met de PZ rond het in uitvoering brengen van het nieuwe milieuhandhavingsdecreet.

Actie IN 2.2: Voeren van een actief gemeentelijke beleid m.b.t. hinderlijke inrichtingen

- Organisatie van preventieve controles op klasse II, klasse III en niet ingedeelde hinderlijke inrichtingen in samenwerking en overleg met lokale politiezone en Milieu-inspectie
- De gemeente zal bij afleveren van milieuvergunningen waar nodig bijkomende voorwaarden in de vergunning opleggen om milieuhinder te voorkomen.
- Zorgen voor correcte, volledige en duidelijke informatie voor de inwoners (en in de eerste plaats de buurtbewoners) i.v.m. de (potentiële) milieurisico's verbonden aan (nieuwe) hinderlijke inrichtingen
- Uitvoeren van handhavingscampagnes i.s.m. Milieu-inspectie

Actie IN 2.3: Ordenen, evalueren en waar nodig bijsturen van de lokale milieureglementen

In een nieuwe politiecodex worden de geldende reglementen uit de gemeente verzameld. Op die manier ontstaat een duidelijker overzicht van geldende reglementen.

Met dit overzicht kan op termijn ook geëvalueerd worden of de reglementen nuttig zijn, afdwingbaar zijn en desgevallend bijgestuurd moeten worden.

Via de uitwerking van het GRS kan de integratie van milieuaspecten in bestemmingsplannen en/of andere planologische instrumenten vorm krijgen.

Opstellen van stedenbouwkundige verordeningen die zorgen voor betere milieukwaliteit.

Het aanpassen van het huidige kapreglement van de gemeente aan de huidige regelgeving.

III WAT OMVAT HET THEMA AFVAL VOOR HERENTHOUT?

Een afvalstof is 'elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen'. Het Vlaams wettelijke kader rond afval wordt gevormd door het afvalstoffendecreet, dat zijn uitvoering kent via het VLAREA (Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en –beheer). Gekoppeld aan die wetgeving zijn verschillende uitvoeringsplannen, waarbij voor de gemeenten vooral het uitvoeringsplan huishoudelijk afval een zeer belangrijk instrument is. Andere plannen, instrumenten en wetgeving worden uitgebreid toegelicht op de website van OVAM (de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij): www.ovam.be.

Afval vormt een zeer actueel thema dat bovendien steeds in ontwikkeling is. Met trendy begrippen als “cradle-to-cradle” en “ecodesign” wordt getracht de afvalstromen in goede banen te leiden. Toch blijft afval ook op lokaal niveau voor problemen (sluikstorten, illegaal stoken, zwerfvuil) en hoge kosten (afvalinzameling) zorgen. Afvalstoffen – zowel hun ontstaan als hun verwerking – dragen bij tot milieuproblemen als emissies naar lucht, bodem en water, verlies van grondstoffen en energie en ruimtebeslag. Het produceren en gebruiken (verbruiken) van consumptieartikelen veroorzaakt nog steeds een grote berg afval, al zijn er de voorbije jaren al heel wat resultaten geboekt. Daarom neemt afvalpreventie op ieder beleidsniveau de hoogste prioriteit in.

De lokale overheden (gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden) hebben de bevoegdheid om het afvalbeleid op lokaal vlak en met respect voor de wetgeving, te organiseren. Ze baten onder meer containerparken uit en zorgen voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. Als overheid nauw in contact met de doelgroepen spelen gemeenten ook een belangrijke rol bij het informeren en sensibiliseren rond afval én het illustreren van de oplossingen door de voorbeeldfunctie te vervullen.

Gemeenten hebben een kerntaak inzake het beheer van huishoudelijk afval. Ze moet ervoor zorgen dat huishoudelijke afvalstoffen maximaal worden voorkomen of hergebruikt, op regelmatige tijdstippen worden opgehaald of op andere wijze worden ingezameld en worden verwerkt. Gemeenten hebben verplichtingen inzake selectieve inzameling, registratie en rapportage van de afvalfracties, (indien van toepassing) registratie van de afvalverwerking (afvalstoffenregister) en registratie van de eigen bedrijfsafvalstoffen. De gewenste aanpak voor het beheer van huishoudelijk afval staat beschreven in het “uitvoeringsplan milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen”. Dit plan geldt minimum tot 2015.

Het afval dat voortspruit uit de eigen, gemeentelijke werking moet selectief ingezameld worden. De eigen bedrijfsafvalstoffen moeten gescheiden worden ingezameld volgens ten minste volgende afvalfracties: klein gevaarlijk afval van vergelijkbare bedrijfsmatige oorsprong; glasafval; papier- en kartonafvalstoffen; afval van plantaardige en dierlijke oliën en vetten; groenafval; textielafval; afgedankte elektrische en elektronische apparatuur; afvalbanden; steenachtige fracties van bouw- en sloopafval; afgewerkte olie; gevaarlijke afvalstoffen; asbestcementshoudende afvalstoffen; afgedankte apparatuur en recipiënten die ozonafbrekende stoffen of gefluoreerde broeikasgassen bevatten; afvallandbouwfolies; afgedankte batterijen en accu's; houtafvalstoffen; metaalafvalstoffen.

Onder dit thema wordt het afvalstoffenbeleid (zowel intern als extern, op alle aspecten: preventie, hergebruik, recyclage, gescheiden inzameling en verwerking) van Herenthout nader bekeken en worden de lijnen voor het beleid voor de planperiode uitgezet.

1 Stand van zaken te Herenthout

De voorbije jaren heeft Herenthout samen met IOK Afvalbeheer veel inspanningen gedaan rond het thema afval, met prioriteit voor afvalpreventie. Denk maar aan de promotie van thuiscomposteren, het aanbod antireclamestickers, de samenwerking met het kringloopcentrum kringwinkel Zuiderkempen, het subsidiereglement voor herbruikbare luiers en de inzet een mulchmaaier binnen de eigen werking. In 2008 werden herbruikbare bekertjes aangekocht, die op eigen evenementen en in het jeugdhuis worden gebruikt en sinds 2009 ook uitleenbaar zijn via de Jeugddienst. Via allerlei kanalen (IOK-afvalkrant, OVAM-folders, gemeentelijke website, gemeentenieuws, lokale persberichten) wordt gesensibiliseerd rond afvalpreventie. Er werden ook actieve sensibilisatieacties uitgevoerd, vb. de bospruimcross in 2008, georganiseerd door de Herenthoutse kinderraad met de jeugddienst. Er werd 3 ton afval ingezameld.

Ook met betrekking tot de afvalinzameling is er veel veranderd de voorbije jaren. Gedifferentieerde tarieven voor afvalfracties (=DIFTAR) bij huis-aan-huisophaling werden in 2006 ingevoerd en in 2009 aangepast en een nieuw gemeentelijk en politiereglement voor de afvalinzameling en –verwerking

wordt sinds 30 oktober 2008 gehanteerd. Restafval en GFT dat meegeven wordt met de huis-aan-huisinzameling wordt gewogen. Hiervoor moet naast een kleine vaste kost ook een vergoeding per kilogram afval betaald worden:

- Vaste kosten: sinds 1 januari 2009 moet ieder gezin een vaste kost van 21 euro per jaar (zonder GFT-container) of 18 + 21 euro per jaar (met GFT-container) betalen.
- Kosten per kilogram afval: per kilogram restafval moet sinds 2009 0,20 euro betaald worden. Voor GFT wordt een tarief van 0,10 euro per kilogram gehanteerd.

Het gemeentebestuur van Herenthout is er van overtuigd dat deze manier van aanrekening een eerlijker systeem is dat de voorkomer (en de thuiscomposteerder) beloont. Hoe minder afval je meegeeft, hoe minder je betaalt.

Samenvattend verloopt de inzameling van de huishoudelijke afvalstoffen van Herenthout zoals vermeld in Tabel 1: de afvalfracties worden gescheiden aangeboden en verder afzonderlijk gehouden bij de ophaling of inzameling.

Tabel 1 Overzicht van de afzonderlijk ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen te Herenthout, inclusief inzamelingswijze en tarief.

Afvalfractie	Inzamelwijze	Tarief
huisvuil	hah	0.20 € / kg
klein gevaarlijk afval van huishoudelijke oorsprong + injectienaalden	CP of hah of wijkinzameling	Gratis
Glasafval	Glascontainers, hah, CP	Gratis
papier- en kartonafvalstoffen	Hah, CP	Gratis
grofvuil met het oog op sortering, hergebruik of recyclage	CP en hah	CP = 3€ per 1/8 m ³ ; hah = 30€/m ³
GFT	Hah	0.10 € / kg
PMD	Hah of CP	Gratis maar moet in blauwe zak aangeleverd worden
Groenafval		3€ per 1/2 m ³
Snoeihout	CP	Gratis of 3€ per 1/2 m ³
Textielafvalstoffen	CP en hah en los opgestelde containers	Gratis
Asbesthoudend bouw- en sloopafval	CP	1m ³ gratis; 20 ^e per 1/4 m ³
Metalen gemengd (oud ijzer)	CP of via grootvuilophaling	Gratis / 30€ per m ³
afgedankte elektrische en elektronische apparatuur	CP en kringloopcentra	Gratis
Afvalbanden	CP	Gratis
steenachtige fracties van bouw- en sloopafval	CP	3 € per 1/2 m ³
kringloopgoederen	Hah en brengen naar kringloopcentrum + CP	Gratis
Oude en vervallen geneesmiddelen	Apotheker	
Houtafvalstoffen	CP	3€ per 1/2 m ³
Metaalafvalstoffen		
Gemengd plastic	CP	Gratis maar moet in groene zak aangeleverd worden
Piepschuim (zuiver)	CP	Gratis
Toners en inktpatronen	CP	Gratis
Videobanden	CP	Gratis
Sportschoenen	CP	Gratis
Vlak glas	CP	3€ per 1/2 m ³
PVC bouwafval	CP	3€ per 1/2 m ³
Gyproc, gips, kalk, cellenbeton en roofing	CP	3€ per 1/2 m ³
Wegwerpluiers	CP	7.5€ voor 1 rol van 10 zakken
Matras	CP	3€ per 1.8 m ³

Bron: Lokaal Afvalbeleid²; afkortingen: hah = huis-aan-huisinzameling; CP = containerpark.

² Delatter, C, Decalf, L & Noé, L, 2009, Lokaal afvalbeleid. Uitgave van Uitgeverij Politeia i.s.m. VVSG vzw.

Het resultaat van deze nieuwe aanpak is zichtbaar in Tabel 2 en Figuur 2. Opvallende resultaten qua afvalinzameling in Herenthout zijn:

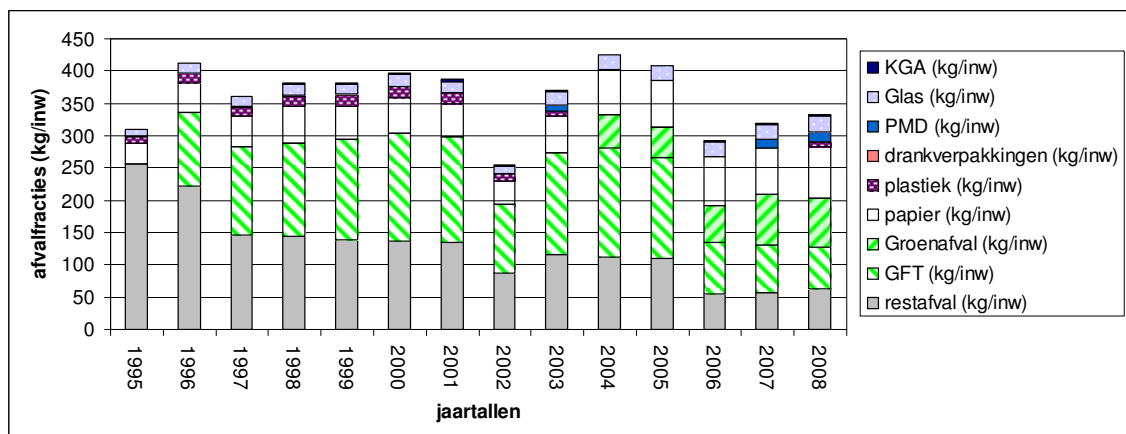
- Sinds 2006 wordt er zeer weinig restafval ingezameld. De forse daling van de restafvalcijfers in 2006 is te wijten aan de invoer van het DIFTAR-systeem, maar ook aan het feit dat luiers in de periode 2006-2007 apart werden ingezameld. Sinds 2008 komen luiers opnieuw in het restafval terecht.
- Sinds 2006 wordt er opvallend minder GFT ingezameld.
- De fractie groenafval (vooral vers gras aangeleverd op het containerpark) neemt sinds 2006 duidelijk toe en ligt veel hoger dan het IOK-gemiddelde.
- De hoeveelheid ingezameld papierafval neemt jaarlijks toe en is verdubbeld t.o.v. 1995.
- De fractie PMD groeit jaarlijks en ligt boven het IOK-gemiddelde.
- De fractie glasafval neemt jaarlijks toe.
- De totale hoeveelheid afval per inwoner kende in de periode 2001 – 2005 een piek. In 2007 is de hoeveelheid afval vergelijkbaar met de situatie in 1995, maar wel duidelijk kleiner dan het Vlaamse gemiddelde.

De invoering van DIFTAR in 2006 is duidelijk herkenbaar in de afvalcijfers. De totale hoeveelheid ingezameld huishoudelijk afval ligt in 2007 nog op hetzelfde niveau als in 1995. Resultaat van alle geleverde inspanningen op vlak van afvalbeleid is daarom vooral dat er beter selectief wordt ingezameld. Het gevoerde beleid heeft tot op heden minder resultaat geboekt op vlak van afvalpreventie.

Sinds de invoering van het DIFTAR-systeem zit de verkoop van compostvaten en –bakken in de lift. Restplastic wordt sinds 2009 enkel nog op het containerpark ingezameld (de huis-aan-huisinzameling werd afgeschaft). Hierdoor is de verkoop van groene zakken (voor inzameling restplastic) bijna gehalveerd. Wat betreft papierafval: vroeger werd papier ingezameld door verenigingen. Dit systeem van papierinzameling bestaat nu echter niet meer.

De gemeente houdt sinds 2008 ook cijfers bij van sluikestorten en afvalbakjes in de gemeente. Sinds 2009 wordt op het containerpark voorzien in een container voor inzameling van asbest. Er mag 1 m³ asbesthoudend afval gratis aangeleverd worden. Er gebeuren ook regelmatig asbestmetingen door IOK Afvalbeheer en de parkwachters hebben een opleiding gevolgd rond veilig omgaan met asbesthoudend afval. Het bermmaaisel wordt via de groencompostering van IOK Afvalbeheer te Beerse afgevoerd. Het maaisel bevat weinig restafval omdat het maaisel manueel wordt ingezameld. Tot slot neemt de gemeente actief deel aan het Provinciaal Overlegplatform Afval van de provincie Antwerpen via IOK en worden de inventarisatiegegevens van huishoudelijke en bedrijfsafvalstoffen jaarlijks gerapporteerd aan OVAM. De gemeente rapporteert ook de afgevoerde hoeveelheden bedrijfsafvalstoffen afkomstig van de eigen gemeentelijke diensten, in het bijzonder bermmaaisel, ruimingsspecie, veegvuil, steenpuin, grond en rioolkolenslib.

Figuur 2 Evolutie van de afvalfracties (uitgedrukt in kg/inwoner) in de periode 1995-2008

Tabel 2 Evolutie in de periode 1995-2008 van afvalfracties in Herenthout, aangevuld met recente afvalcijfers in de IOK-regio en Vlaanderen

Jaar	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	IOK-regio 2008	Vlaanderen 2007
totaal restafval (ton)	2719	1825	1199	1194	1146	1139	1120	1168	961	939	927	462	478	526		
restafval (kg/inw)	256	223	146	144	138	137	135	87	115	112	110	55.3	56.5	61.6	95.5	155.6
GFT (ton)		934,2	1121	1201	1295	1391	1364	1442	1323	1415	1338	657	622	559		
GFT (kg/inw)		114	137	145	156	167	164	107	158	169	156	79	74	66	94	
Groenafval (ton)										429	397	485	654	650		
Groenafval (kg/inw)										51	47	58	77	76	45	
papier (ton)	344	370	383	470	434	453	416	467	474	588	605	628	621	676		
papier (kg/inw)	32	45	47	57	52	55	50	35	57	70	72	75	73	79	82	79
plastiek (ton)	115,2	116,3	116,8	125,32	138,3	138,1	144,3	156,5	70,08					61		
plastiek (kg/inw)	11	14	14	15	17	17	17	12	8					7.1		
drankverpakkingen (ton)	5	8	8	7	6	6	8									
drankverpakkingen (kg/inw)	0,45	0,97	0,92	0,81	0,76	0,69	0,95									
PMD (ton)									79,57	114	114	123	117	138	6862	
PMD (kg/inw)									9,52	13.6	13.5	14.7	13.8	16.2	14	
glas (ton)	111,55	126,10	130,00	145,25	137,86	143,94	144,88	153,70	169,62	194	191	204	195	203	14043	
Glas (kg/inw)	10,50	15,41	15,83	17,52	16,60	17,31	17,46	11,45	20,30	23.2	22.7	24.4	23.0	23.8	28.8	30.19
KGA (kg)				18804	17257	18841	20996	21344	15885	18739	21314	14334	17015	16490	1181455	
KGA (kg/inw)				2,27	2,08	2,27	2,53	1,59	1,90	2.2	2.5	1.7	2.0	1.9	2.4	2.91
afvalolie (l)					6200	4900	4800	5400	4500	3500	4900	2400	3700	3800	110860	
										(kg)	(kg)	(kg)	(kg)	(kg)		
injectienaalden (kg)					35	21	40	27	15	17	20	23	21	31	2803	
ingezamelde batterijen (kg)					157	192	224	93	503	62	0	0	0	399	27603	
landbouwfolies (kg)								4500	7020	8 ton						
AEEA (kg)										15921	???					
Fituurvetten en -oliën (kg)												6752	9206	8800	382524	
PVC-afval (kg)												3182	7700	4040	179320	
Videobanden (aantal)												2715	1850	3340	204910	
Kalk- en gipsproducten en roofing (kg)												6920	19900	31840	1870352	
C3-hout (kg)													8920	7020	369680	

Jaar	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	IOK- regio 2008	Vlaanderen 2007
Asbestproducten in gebonden toestand (kg)													23120	52150	2248250	
Piepschuim (kg)														42	52469	
Totaal huishoudelijk afval per persoon (kg/inw)	485,6	448,5	443,3	429,8	429,9	482,9	526,0	624,2	504,4	558,0	569,4	451,4	470,5			555.1

Bron: Gegevens uit Jaarverslagen IOK Afvalbeheer, aangevuld met informatie van www.lokalestatistieken.be en de "inventarisatiehuishoudelijke afvalstoffen 2007" van OVAM. Groenafval = vers tuinafval dat op het containerpark wordt aangeleverd.

2 Visie

De nood om de kringloop van grondstoffen naar consumptieproducten te sluiten wordt steeds groter. Steeds meer grondstoffen worden schaars en duur. Bovendien neemt de verwerking van afval een al maar grotere hap uit het gemeentelijke budget. Daarom moet afvalpreventie absolute prioriteit krijgen. Door sensibilisering en gerichte acties willen wij de totale hoeveelheid ingezameld huishoudelijk afval in Herenthout verkleinen, met bijzondere aandacht voor groenafval en de GFT-fractie.

Aanvullend bij de prioritaire afvalpreventie moet de selectieve inzameling verder geoptimaliseerd worden. Het DIFTAR-systeem moet het principe van 'de vervuiler betaalt' consequent toepassen en zal geëvalueerd worden. Ontwijkgedrag moet sterk ontmoedigd worden. De efficiëntie van de afvalophaling zal voor iedere fractie onderzocht worden. Ook de heraanleg van het containerpark met weegbrug moet bijdragen tot een meer efficiënt afvalbeheer.

3 Doelstellingen

De totale hoeveelheid huishoudelijk afval per persoon verkleinen

In 2008 werd 470.5 kg huishoudelijk afval per inwoner van Herenthout ingezameld. De Vlaamse doelstelling om evenveel of minder dan 560 kg afval per inwoner te produceren wordt ruim gehaald. Gezien het belang van afvalpreventie en de kosten verbonden aan afvalinzameling en verwerking, wil Herenthout de nodige maatregelen treffen zodat tegen 2013 een hoeveelheid huishoudelijk afval wordt ingezameld kleiner dan 470.5 kg per inwoner.

Omdat groenafval en GFT-afval een aanzienlijk aandeel hebben in het jaarlijks ingezamelde huishoudelijke afval, zal Herenthout de komende jaren de focus leggen op deze fracties. Volgende doelstellingen worden gehanteerd:

- De compostmeesterwerking geleidelijk opbouwen tot minimaal 6 actieve compostmeesters tegen 2015.
- Het aantal thuiscomposteerders in Herenthout vergroten (40%?)

Optimaliseren van de selectieve inzameling van afval

4 Actieplan

4.1 **Project AF 1: De totale hoeveelheid huishoudelijk afval per persoon verkleinen**

Actie AF 1.1: Afvalpreventie binnen de eigen werking

Bij de aankoop van melk zal steeds gekozen worden voor melk in herbruikbare verpakking of in brikverpakking.

Op het gemeentehuis zullen afspraken gemaakt worden opdat het GFT-afval van het personeel apart wordt ingezameld én aan het gemeentehuis wordt gecomposteerd.

Actie AF 1.2: Promotie herbruikbare bekertjes

Herenthout heeft begin 2008 1500 herbruikbare bekertjes aangekocht. Enerzijds zal de gemeente zelf enkele evenementen organiseren, waarop de herbruikbare bekertjes worden gebruikt. Voor verenigingen die evenementen willen organiseren, gebruik makend van de herbruikbare bekertjes, zal de gemeente een uitleenreglement ter beschikking stellen, promotie voeren en de nodige ondersteuning aanbieden.

Actie AF 1.3: Stimuleren van afvalarm winkelen

Opstarten van een convenant tussen winkeliers en de gemeente betreffende afvalpreventie. Dit convenant verwacht inspanningen van beide partijen. De winkeliers verbinden zich tot een aantal preventiemaatregelen, bijvoorbeeld:

- Overeenkomen dat een minimum bedrag wordt aangerekend voor de plastic winkelzakjes. De opbrengst van deze actie kan nadien gebruikt worden voor één of ander goed doel. Op die wijze wordt aangegeven dat het niet om het geld te doen is.
- Slager moet het gebruik van bewaardozen voor beleg aanvaarden en zelf ook aanmoedigen;
- Aanbieden van statiegeldverpakkingen van drank en ook andere producten zoals confituur, choco, ...;

De gemeente van haar kant zorgt voor de promotie van de winkel en producten in kwestie door bv. een sensibilisatiecampagne of een actie afvalarm winkelen. De sensibilisatiecampagne kan gevoerd worden m.b.v. affiches en stickers met een bijhorend logo bij de deelnemende handelaren die ruim bekend gemaakt via de gemeentelijke informatiekanaalen.

De gemeente kan ook (via de winkels) starten met het verdelen van herbruikbare boodschappentassen van de gemeente.

Actie AF 1.4: Activering van de compostmeesterwerking

De compostmeesterwerking staat in Herenthout al jaren op een laag pitje. Het project zal daarom een nieuwe start krijgen. De gemeente zal hiervoor verschillende initiatieven nemen. Voorbeelden zijn:

- Inzet van gemeentepersoneel, dat moet zorgen voor continuïteit in de compostmeesterwerking en logistieke ondersteuning (voorbereiding van activiteiten). Een persoon uit de milieudienst en 2 mensen van de technische dienst zullen een opleiding voor compostmeester volgen. Op die basis kan het project terug worden opgestart.
- Deelname aan de Vlaamse campagne "juni compostmaand".
- De aanleg van een demoplaats voor composteren, op het containerpark of aan een school. Ook kan aan het gemeentehuis compostering opgestart worden, wat gelijktijdig kan doorgaan als demoplaats.
- Samenwerking opstarten met locaties in de gemeente die actief zijn op vlak van composteren (vb. scholen, rusthuis,...).

De gemeente kan ook rekenen op ondersteuning van IOK Afvalbeheer.

Doelstelling van de actie is om de hoeveelheid ingezameld organisch afval terug te dringen. Daarom zal er via de compostmeesterwerking ook aandacht zijn voor de promotie van kringlooptuinen, het verhakselen van snoeihout en het promoten van kippen. Dit kan i.s.m. IOK Afvalbeheer, VELT en OVAM.

Actie AF 1.5: Sensibiliseren van scholen inzake afvalpreventie

- Uitlenen van de compostkoffer aan de scholen
- Promoten/steunen van de opstart van composteren op school, eventueel i.s.m. de compostmeesterwerking.

4.2 Project AF 2: Optimaliseren van de selectieve inzameling van afval

Actie AF 2.1: Optimaliseren van de selectieve inzameling van eigen bedrijfsafval in de gemeentelijke gebouwen

Aan de hand van het DIFTAR-systeem zal de Milieudienst de afvalcijfers van het gemeentehuis (en andere gemeentelijke gebouwen?) opvolgen. Op basis van de cijfers kunnen gerichte maatregelen getroffen worden.

Actie AF 2.2: Optimaliseren van het DIFTAR-systeem

Samen met IOK Afvalbeheer wil Herenthout in de loop van de planperiode een grondige evaluatie doorvoeren van de werking en resultaten van het DIFTAR-systeem, met het oog op het optimaliseren van de selectieve inzameling huis-aan-huis..

Via IOK Afvalbeheer neemt Herenthout ook actief deel aan het Provinciaal Overlegplatform Afval van de provincie Antwerpen. Op die manier blijft de gemeente op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen.

Actie AF 2.3: Optimaliseren van de afvalinzameling op het containerpark

Herenthout is bezig met een reorganisatie van het containerpark, i.s.m. IOK Afvalbeheer (tekent de plannen).

Het containerpark, in eigendom van de gemeente, moet uitgebreid worden met een weegbrug en bijkomende ruimte (vb. grotere KGA-opslagplaats en demoplaats composteren). De weegbrug moet het mogelijk maken bepaalde afvalfracties te wegen zodat een betaling per kg en per soort afval ingevoerd kan worden.

De demoplaats kan eventueel ook op een andere locatie ingericht worden (vb. aan een school).

Ook onderzoekt IOK Afvalbeheer de mogelijkheden inzake het inrichten van centrale inzamelplaatsen voor dierlijk afval afkomstig van particulieren.

Actie AF 2.4: Duidelijkheid blijven geven aan KMO's en zelfstandigen over de mogelijkheid om gebruik te maken van gemeentelijke inzamelkanalen of andere legale mogelijkheden

Deze actie wordt opgestart wanneer het containerpark beschikt over een weegbrug.

Actie AF 2.5: Ondersteunen van de landbouwsector in het afvoeren van afvalfracties

Herenthout zal de mogelijkheid onderzoeken tot het afleveren van landbouwplastic, tractorbanden,... op het containerpark, eventueel tegen betaling. Er zal onderzocht worden hoe en tegen welke prijs deze fracties milieuvriendelijk kunnen worden afgevoerd.

Actie AF 2.6: Sensibiliseren van de bevolking inzake afvalpreventie, hergebruik en selectieve afvalinzameling

Naast de talrijke acties die de gemeente zal ondernemen om de hoeveelheid afval te verkleinen en de selectieve inzameling te verbeteren, zal er ook aandacht zijn voor communicatie met de bevolking rond deze doelstellingen.

Actie AF 2.7: Aanpak van illegaal ontwijkgedrag

Illegaal ontwijkgedrag betreft het illegaal storten, het creëren van zwerfvuil of het illegaal opstoken van afval. Illegale afvalverbranding (sluikstoken) maar ook sluikstorten zorgt voor aanzienlijke overlast en wordt door zeer veel inwoners als zeer storend en hinderlijk ervaren. Er is het aanvoelen dat er steeds meer illegaal ontwijkgedrag voorkomt, wat leidt tot klachten. Tevens wordt het aanzien als asociaal, aangezien het vervuilend is en het een ontduiking is van retributies.

De gemeente houdt cijfers bij over o.a. de hoeveelheden sluikstorten, zwerfvuil, straat- en veegvuil en de daaraan verbonden klachten. De Technische dienst of de wijkagent zoeken naar de oorsprong van sluikstorten. Er wordt PV opgesteld wanneer er aanwijzingen zijn of getuigen. Sluikstorten worden gemeld aan de milieudienst of vastgesteld door de Technische dienst.

In geval van achtergelaten gevaarlijk afval stelt de gemeente PV op en volgt verder de procedure conform de bepalingen uit de Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013.

Herenthout zal er ook voor zorgen dat iedereen weet waar ze moeten zijn als ze illegaal ontwijkgedrag vaststellen. Dit moet duidelijk worden gecommuniceerd. Er moet de bevolking ook duidelijk gemaakt worden dat een sluikstort binnen een bepaalde tijd zal worden opgeruimd.

Daarnaast worden controleacties uitgevoerd om ervoor te zorgen dat alle gezinnen hun huisvuil meegeven aan de door de gemeente aangestelde ophaaldienst. Zo wordt nagekeken of ieder gezin een restafvalcontainer heeft en de afvalcijfers worden gebruikt om sluikstorten te kunnen traceren. Inwoners zonder restafval worden gesensibiliseerd.

Ook is in Herenthout een gemeentelijke administratieve sanctie van kracht, van toepassing op het illegaal verbranden van afval en op sluikstorten.

Actie AF 2.8: Zwerfvuilopruimactie

Gemeentelijke arbeiders zorgen voor het proper houden van de markt.

Om de 2 jaar wordt een zwerfvuilopruimactie uitgevoerd met de scholen (zo ook in 2009). In de tussenliggende jaren wordt met Natuurpunt of de Jeugddienst een actie uitgewerkt.

Actie AF 2.9: Netheidsverantwoordelijken

Naar het voorbeeld van de gemeente Mol kan ook Herenthout "netheidsverantwoordelijken" inschakelen. Deze personen en verenigingen stellen zich kandidaat om jaarlijks 3 keer het zwerfvuil in de door hun gekozen straten in te zamelen. Als vergoeding van de kosten van de netheidsverantwoordelijken kan de gemeente bijvoorbeeld 50 euro per km voorzien.

IV WAT OMVAT HET THEMA MILIEUVERANTWOORD PRODUCTGEBRUIK VOOR HERENTHOUT?

Milieuverantwoord productgebruik is een zeer belangrijk aspect binnen het geheel van duurzame ontwikkeling bij de overheden. De overheid heeft immers een zeer belangrijke voorbeeldfunctie. Op alle bestuursniveaus wordt dan ook volop werk gemaakt van het verduurzamen van de aankopen. In Europa vallen de duurzame aankooprichtlijnen onder de noemer “*Green public procurement*” (<http://ec.europa.eu/environment/gpp>), België heeft een ‘Gids voor duurzame aankopen’ (www.gidsvoorduurzameaankopen.be), Vlaanderen werkt aan de campagne ‘Duurzame overheidsopdrachten’ (<http://www.lne.be/campagnes/milieuzorg-in-de-vlaamse-overheid/werken-aan/duurzame-overheidsopdrachten>) en de provincie Antwerpen hanteert een ‘Aankoopgids’ voor duurzame aankopen (http://www.provant.be/binaries/L_ALG_Aankoopgids%20091012_tcm7-94007.pdf).

Ook (en vooral?) lokale besturen zoals Herenthout hebben een belangrijke voorbeeldfunctie omdat een gemeente het dichtst bij de bevolking staat. Het al brede kader van duurzame aankopen dat door de hogere overheden wordt gebruikt, wordt op lokaal vlak verder aangevuld met de bepalingen uit de Samenwerkingsovereenkomst 2008-2013. Zeer informatieve instrumenten i.v.m. milieuverantwoord productgebruik zijn de milieukoopwijzer (www.milieukoopwijzer.be) en de producttest (www.ovam.be/producttest).

1 Stand van zaken te Herenthout

Herenthout heeft in het voorbije decennium al heel wat inspanningen gedaan om milieuverantwoord productgebruik eigen te maken aan de werking van haar diensten. Momenteel wordt o.a. gebruik gemaakt van hout met een PEFC-label of FSC-label, gekeurd breekpuin, compost met Vlaco-label of gelijkwaardig, materialen uit gerecycleerde kunststoffen (vb. compostbakken), milieuverantwoorde kantoormaterialen, cateringproducten en schoonmaakmiddelen.

Herenthout heeft begin 2008 1500 herbruikbare bekertjes aangekocht. Enerzijds zal de gemeente zelf enkele evenementen organiseren, waarop de herbruikbare bekertjes worden gebruikt. Anderzijds kan de gemeente de nodige ondersteuning bieden aan verenigingen die evenementen willen organiseren, gebruik makend van de herbruikbare bekertjes (uitleenreglement opstellen, zelf instaan voor het afwassen van de bekertjes, nuttige tips).

Bovendien stimuleert Herenthout het milieuverantwoord productgebruik bij de burgers via actieve en passieve sensibilisatie. Enkel voorbeelden:

- informatie op de gemeentelijke website over FSC-hout, milieuvriendelijke verven en breekpuin.
- tentoonstelling over FSC-hout.
- tijdens de dag van het (H)eerlijke park werd rijstpap gemaakt (recordpoging) met biologische en fairtrade-producten. Oproep in het gemeentelijk informatieblad. Flyers met de ingrediënten van de rijstpap werden verdeeld onder de aanwezigen.
- in 2008 werden leveranciers uit buurgemeenten aangeschreven met de vraag om FSC-hout aan te bieden en een CoCcertificering aan te vragen of om het bestaande aanbod uit te breiden.
- organisatie van een infoavond over de ‘pesticidenarme tuin’.
- in 2009 werd een biobabbel georganiseerd.

2 Visie

Door bij de aankoop en het gebruik van producten een (milieu)bewuste houding aan te nemen kan de impact van onze consumptiemaatschappij op het milieu drastisch verkleind worden. Het gemeentebestuur past al een breed spectrum van milieuverantwoord productgebruik toe. Herenthout zal dit nog meer systematisch gaan introduceren binnen haar eigen diensten. Op deze manier moet de gemeente een voorbeeldfunctie vervullen naar de inwoners toe, maar ook bv. naar de leveranciers.

3 Doelstellingen

Stapsgewijs uitbreiden van het milieuverantwoord productgebruik bij de gemeentediensten

Verder promoten van milieuverantwoord productgebruik bij de doelgroepen

4 Actieplan

4.1 Project MP 1: Stapsgewijs uitbreiden van het milieuverantwoord productgebruik binnen de gemeentediensten

Actie MP 1.1: Verder implementeren van milieuvriendelijke en duurzame producten in de eigen gemeentelijke diensten

De gemeente zal het gebruik van milieuvriendelijke producten binnen de werking van de gemeentediensten verderzetten en bovendien stapsgewijs uitbreiden.

- De milieudienst wil dat bij de aankoop van producten een ‘duurzaamheidsreflex’ ontstaat, o.a. door het toepassen van een duurzaamheidstoets binnen en buiten de milieudienst.
- Er zal onderzocht worden of het opportuun is drinkwaterfonteintjes, aangesloten op het leidingwater, te plaatsen aan de gemeentelijke sporthal.
- Om te voorkomen dat iedereen voortdurend de waterkoker moet aanzetten om zijn portie heet water te bereiden werden thermosflessen aangekocht. Deze worden echter momenteel nog niet gebruikt. De milieudienst zal de nodige maatregelen nemen om het gebruik van de thermosflessen gangbaar te maken onder het personeel. Bijvoorbeeld kan het verbruik van de waterkokers eens gemeten worden.
- De milieudienst houdt bij de aankoop van bijvoorbeeld suiker en koekjes rekening met milieubesparende kenmerken zoals herkomst, eerlijke handel en biologische landbouw. In de loop van de planperiode zal dit ook binnen de andere diensten ingevoerd worden.
- Milieuvriendelijke verven en vernissen: waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van natuurverven. In toepassingen waar dit niet mogelijk is, opteert men voor watergedragen verven, vervolgens kiest men voor high-solids en pas in laatste instantie voor solventrijke verven. In het kader van haar voorbeeldfunctie kan er een project met natuurverven uitgewerkt worden, vergezeld met de nodige sensibilisatie naar de bevolking toe.
- Waar mogelijk zal met milieuvriendelijke houtverduurzamingsmiddelen gewerkt worden.
- De gemeente wil ook het gebruik van ozonafbrekende producten vermijden door installatie van milieuvriendelijke alternatieven en controle op aanwezige apparaten (koel-, airco- en warmtepompapparatuur, brandblussystemen, koelkasten).

Actie MP 1.2: Sensibiliseren van het eigen gemeentelijk personeel inzake milieuverantwoord productgebruik

Wanneer opportuun zullen geschikte opleidingsmomenten gebruikt worden om het personeel te informeren over de mogelijkheden van duurzaam productgebruik.

De milieudienst zal een evenement uit de grond stampen, met als thema milieuverantwoorde catering. Het evenement kan variëren van een milieuvriendelijk ontbijt/lunch tot een heuse ‘promotiedag’ van milieuverantwoorde catering voor het personeel (ludieke acties, filmavond, uitstap naar bioboer of andere interessante locatie, Biobabbel).

Bijzondere aandacht kan gaan naar de promotie van streekeigen of biologische landbouwproducten. De milieudienst zal polsen onder gemeentepersoneel naar interesse voor interne verkoop van biopakketten. (link met thema Duurzame ontwikkeling)

Actie MP 1.3: Verduurzamen van de werking van GOC Ter Voncke en de gemeentelijke sporthal

Herenthout zal nagaan hoe de milieu-impact van de werking van GOC Ter Voncke en de gemeentelijke sporthal kan worden verkleind. Daarbij wordt zowel naar het gebruik van het centrum voor feesten als naar de uitbating van het café gekeken. Bijzondere aandachtspunten zijn de catering en het energieverbruik. (link met thema Duurzame ontwikkeling en Energie)

4.2 Project MP 2: Verder promoten van milieuverantwoord productgebruik bij de doelgroepen

Actie MP 2.1: Sensibiliseren van burgers en doelgroepen inzake milieuverantwoord productgebruik

- Via allerlei kanalen zal Herenthout milieuverantwoord productgebruik promoten.
- Ook de voorbeeldfunctie van de gemeente zal aan de hand van concrete voorbeelden wordt toegelicht (vb. gebruik natuurverf, milieuvriendelijke houtverduurzamingsmiddelen, vermijden van ozonafbrekende stoffen).
- Actieve sensibilisatie: Ter promotie van producten uit duurzame (bio)landbouw zal een promotiestand rond streekproducten en seizoensgroenten en –fruit in de bibliotheek of een andere plaats waar veel bezoekers komen, geplaatst worden. (link met thema Duurzame ontwikkeling)

Actie MP 2.2: Sensibiliseren van scholen inzake milieuverantwoord productgebruik

Alle scholen in Herenthout zijn MOS-scholen. Ter ondersteuning van dit engagement van de scholen wil de gemeente, in samenwerking met de scholen, onderzoeken op welke manier het productgebruik binnen de scholen milieuvriendelijker kan worden gemaakt. Als concreet voorbeeld kan de gemeente nagaan of er in de scholen van Herenthout al gebruik gemaakt wordt van drinkwaterfonteinen, aangesloten op het leidingwater.

V WAT OMVAT HET THEMA WATER VOOR HERENTHOUT?

Het thema water omvat alle aspecten i.v.m. het goede beheer van het watersysteem en de waterketen. Het watersysteem is het geheel van oppervlaktewater, grondwater, waterbodems en oevers, met inbegrip van de daarin voorkomende levensgemeenschappen en processen. De waterketen omvat alle activiteiten gekoppeld aan het gebruik van water door de mens (vb. drinkwaterproductie, afvalwaterinzameling en –zuivering, waterwegen).

De gemeentelijke bevoegdheden spitsen zich voornamelijk toe op de fijnmazige inzameling van huishoudelijk afvalwater (inclusief het aansluiten en afkoppelen) en het beheer van grachten en waterlopen 3de categorie (in Herenthout wordt HidroRio ingezet voor uitvoering van deze taken: zie verder). De gemeente heeft ook een regulerende functie via de milieuvergunningen, stedenbouwkundige verordeningen en de watertoets. Als overheid die het dichtst bij de bevolking staat, heeft de gemeente tevens een belangrijke voorbeeldfunctie en een sensibiliserende rol op vlak van duurzaam watergebruik én het voorkomen van waterverontreiniging door bestrijdingsmiddelen en mest. Het lokale bestuur heeft tot slot een coördinerende rol inzake rampenplanning bij wateroverlast.

In analogie met de structuur van de Samenwerkingsovereenkomst, wordt binnen dit hoofdstuk Water ook het thema bestrijdingsmiddelen behandeld. Sinds jaar en dag worden pesticiden gebruikt om onkruid of plagen te lijf te gaan. Die producten werken goed, maar al te vaak blijft de negatieve werking van de producten niet beperkt tot de plaag of ziekte die bestreden moet worden. Als het regent, spoelen bestrijdingsmiddelen met het regenwater mee de riolen in. Zo komen, rechtstreeks of onrechtstreeks, pesticiden in het oppervlaktewater, in de bodem en in het grondwater terecht. Omdat pesticiden en de afbraakproducten ervan schadelijk kunnen zijn, horen ze niet thuis in ons milieu. Ze zorgen er bijvoorbeeld voor dat bij de productie van drinkwater steeds meer specifieke zuiveringstechnieken moeten worden toegepast. Dat kost handenvol geld. Het is dus beter om de vervuiling te voorkomen.

Het Vlaamse Parlement besliste in 2001 om het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen voor het beheer van de openbare ruimte drastisch te verminderen. Gemeenten konden in 2004 kiezen voor een onmiddellijk nulgebruik of een stapsgewijze afbouw. Herenthout koos voor een stapsgewijze afbouw.

Onder dit thema wordt het beleid met betrekking tot water en pesticidenreductie van Herenthout nader bekeken en worden de lijnen voor het beleid voor de planperiode uitgezet.

1 Stand van zaken te Herenthout

Naast de hieronder vermelde stand van zaken wordt tevens verwezen naar de evaluatie van het vorige milieubeleidsplan, in bijlage van het voorliggende plan.

1.1 HidroRio: intensieve samenwerking met PIDPA

De gemeente Herenthout heeft een uitgebreid takenpakket inzake geïntegreerd waterbeheer. In 2006 werd daarom beslist om gespecialiseerde ondersteuning onder de naam HidroRio op te starten. HidroRio (www.hidrorio.be) is een project van PIDPA. Ook met betrekking tot waterlopenbeheer werd een taakverdeling gemaakt met PIDPA.

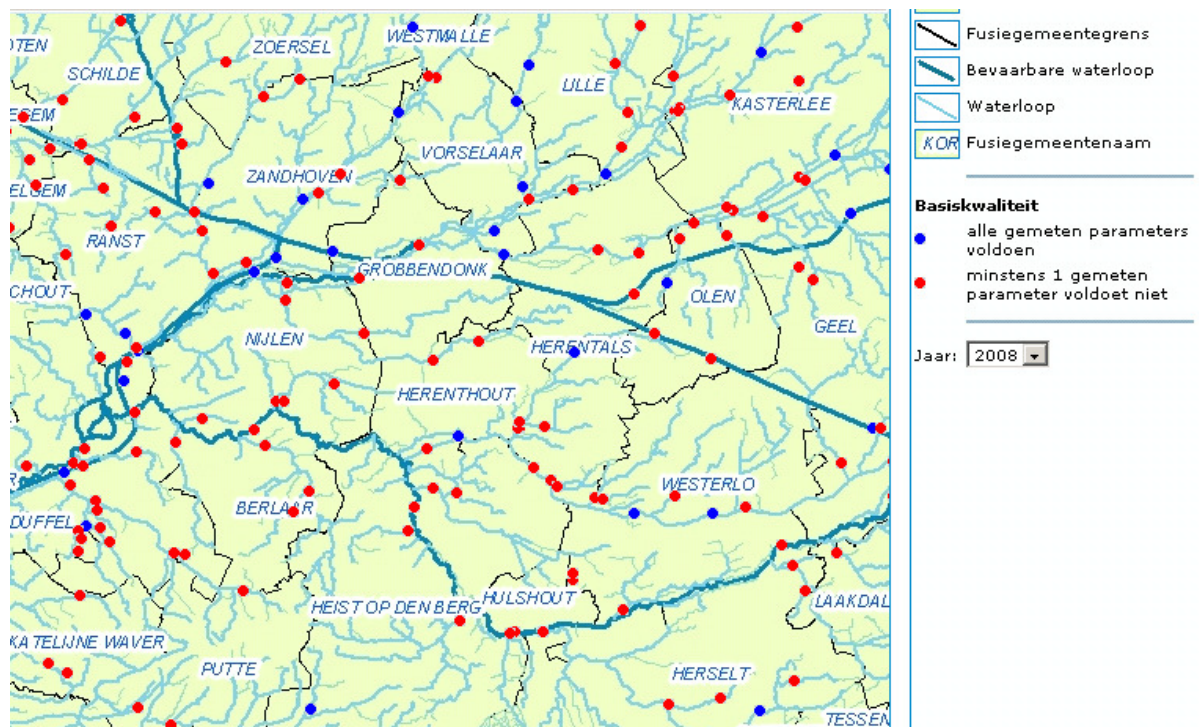
HidroRio zorgt momenteel voor exploitatie van de gemeentelijke riolering en dit in samenspraak met de gemeente. Dit houdt het volgende in:

- het onderhoud, de uitbouw en de vernieuwing van het gehele gemeentelijke rioleringsnet;
- het uitvoeren van de huisaansluitingen op het openbaar rioleringsnet. Het is verboden voor particulieren (of hun aannemers) om zelf aan te sluiten op de rioleringen en/of inbuizingen. Er wordt het aansluitingsrecht op de openbare riolering aangerekend. Dit recht bedraagt 500 euro exclusief 6 % btw.
- Afkoppeling. Omdat het niet voor iedereen zo eenvoudig is om zelf de klus te klaren, stelt HidroRio op afspraak een afkoppelingsdeskundige ter beschikking. De begeleiding van de afkoppelingsdeskundige is volledig gratis.
- het reinigen van de straatkolken;

- aanleggen, exploiteren en onderhouden van KWZI's, IBA's, pompstations enz. Wie niet kan aangesloten worden op een openbaar rioleringsnet woont in de zogenaamde 'rode clusters' van het zoneringsplan. De mensen kunnen bij HidroRio terecht voor de aankoop, de plaatsing, de controle en het onderhoud van een Individuele Behandelingsinstallatie van Afvalwater (=IBA). Voor deze dienst wordt evenveel betaald als iemand die aangesloten is op de riolering: een eenmalig aansluitrecht en een prijs per verbruikte m³ water. Om die reden werd ook de gemeentelijke premie voor de aanleg van IBA's geschrapt.
- het beheren van de gemeentelijke grachten die deel uitmaken van het afvoerstelsel waarin DWA (droogweerafvoer, dit is de inhoud van een riolering bij droog weer; deze inhoud is in tegenstelling tot RWA, regenweerafvoer, sterk geconcentreerd afvalwater) terecht komt;
- het uitbouwen van een permanente wachtdienst voor een 24 uur op 24 service;
- het uitbouwen van een volledige databank van het gemeentelijk rioleringsnet, geïntegreerd in de databank van het waterdistributienet van Pidpa.

1.2 Waterkwaliteit oppervlaktewater

Figuur 3 Basiskwaliteit oppervlaktewater volgens het meetnet van VMM

Figuur 3 geeft de basiskwaliteit oppervlaktewater weer in meetpunten in en rondom Herenthout (bron: www.vmm.be). Hieruit blijkt duidelijk dat slechts op een zeer beperkt aantal meetpunten de basiskwaliteit wordt bereikt.

Op grondgebied van Herenthout heeft VMM het voorbije decennium op slechts 4 locaties metingen uitgevoerd van de biologische waterkwaliteit, zijnde op 2 locaties op de Wimp, op de Kregelbeek en op de Stapkensloop. De waterkwaliteit is volgens de Belgische biotische index (BBI) nauwelijks verbeterd en schommelt op alle meetpunten tussen 5 en 7 (matig tot goede kwaliteit). Volgens de visindex (één meetpunt in Herenthout: de Wimp) is de kwaliteit ontoereikend (bron: Vis Informatie Systeem VIS <http://vis.milieuinfo.be>). Volgens de zuurstof-Prati Index is er het voorbije decennium ook geen verbetering vast te stellen. De kwaliteit blijft matig verontreinigd.

Volgende 7 vissoorten werden bij de laatste elektrovisserij (april 2008) op de Wimp (baan Morkhoven-Wiekevorst) gevangen: blauwbandgrondel, driedoornige stekelbaars, gibel, paling, rietvoorn, riviergrondel, tiendoornige stekelbaars. Op de Grote Nete ter hoogte van de Herberg 't Schipken werden 9 vissoorten gevangen in april 2009: baars, blankvoorn, blauwbandgrondel, bot, kleine modderkruiper, paling, rivierdonderpad, riviergrondel, snoek. De vismigratiedatabank

(www.vismigratie.be) meldt op grondgebied van Herenthout 6 onopgeloste vismigratieknelpunten op de Stapkensloop en 1 vismigratieknelpunt op de Maasloop.

1.3 Waterzuivering

De voorbije planperiode werd het zoneringsplan voor Herenthout opgesteld en goedgekeurd. Dit plan duidt aan waar riolering aanwezig is, waar riolering zal komen en in welke zones gewerkt zal worden met IBA's. De meest actuele stand van zaken met betrekking tot waterzuivering staat weergegeven in Tabel 3.

Tabel 3 Actuele stand van zaken mbt waterzuivering

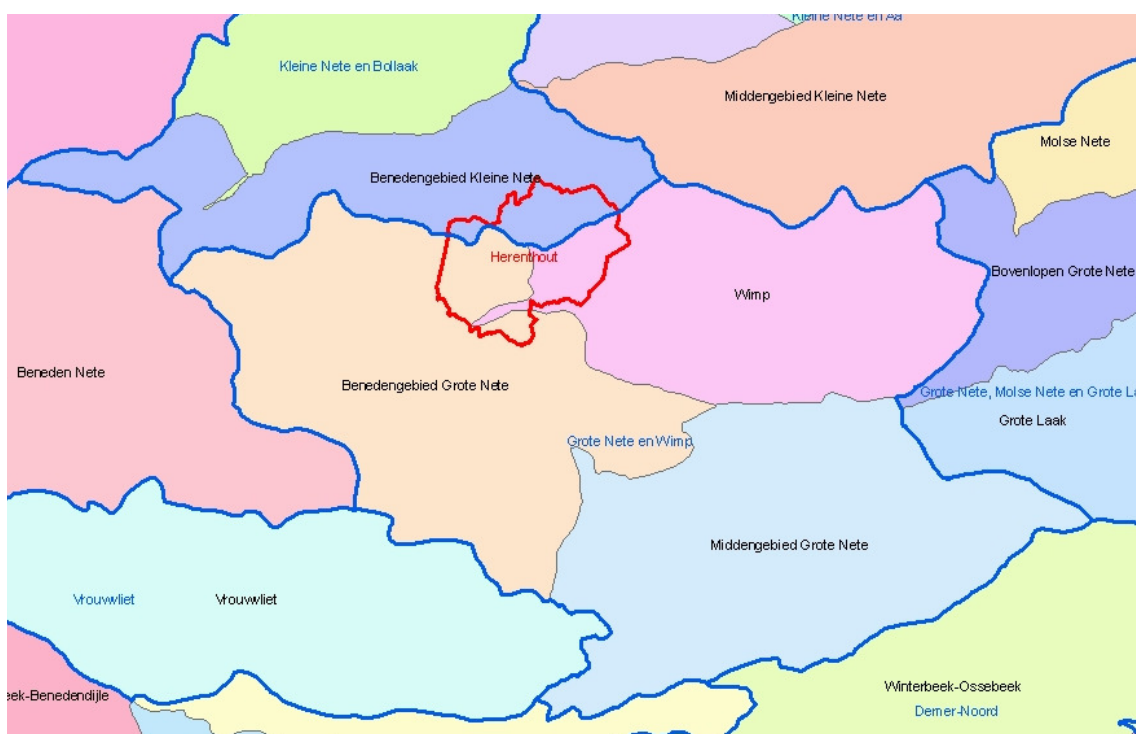
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uitvoeringsgraad rioleringen Herenthout	84,9					89,2	89,2		
Huidige zuiveringsgraad Herenthout	79,2					79,6	79,6		
Uitvoeringsgraad Vlaams Gewest	89,5	90,5	90,9	91,2	91,5	91,6	91,8		
Zuiveringsgraad Vlaams Gewest	51,1	56,6	59,5	61,7	63	64,4	66,6	70,4	

Bron: www.lokaalstatistieken.be. Uitvoeringsgraad: aantal inwoners waarvan het afvalwater vandaag op de riolering is aangesloten ten opzichte van het aantal inwoners dat door de gemeente bij opmaak van de TRP's (Totaal Rioleringsplan) voorzien werd om aangesloten te worden. Woningen waarvan de plannen aangeven dat het niet de bedoeling is om deze op de riolering aan te sluiten, zijn hierin logischerwijze niet opgenomen. Huidige zuiveringsgraad: het aantal op riool aangesloten inwoners die gezuiverd worden op een RWZI t.o.v. het totaal aantal inwoners voor de gemeente volgens de rijksregister-stratentabel van de VMM. Bron Uitvoeringsgraad Vlaams Gewest: VMM.

1.4 Bekken- en deelbekkenbeheer

Herenthout behoort tot het Netebekken en bevindt zich gedeeltelijk binnen het beheergebied van de verenigde polders van de Midden-Neet. Op het grondgebied van de gemeente komen er drie deelbekkens voor: deze van De Wimp, Benedengebied Grote Nete en Benedengebied Kleine Nete (zie Figuur 4).

Figuur 4 Aanduiding van deelbekkens (ingekleurde zones), waterschappen (blauwe grenzen en tekst) en de gemeentegrens van Herenthout (rode grens)

In 2007 gingen het bekkenbeheerplan en de bijhorende deelbekkenbeheerplannen in openbaar onderzoek. Dit openbaar onderzoek liep tot 22 mei 2007. De definitieve goedkeuring van het bekkenbeheerplan en de deelbekkenbeheerplannen gebeurde begin 2009.

In 2006 werden ook de waterschappen opgericht. De gemeente Herenthout is vertegenwoordigd in het waterschap 'Kleine Nete en Bollaak' en het waterschap 'Grote Nete en Wimp' (zie Figuur 4). In dit kader kan de positieve rol van het waterschapssecretariaat en de deelbekkenwerking in het dossier Uilenberg vermeld worden.

Wat betreft het beheer van de waterlopen op het terrein, dit wordt in Herenthout geregeld in samenwerking met PIDPA. De gemeente voert zelf ook nog beheerwerken uit en zal sowieso alle beheerwerken blijven opvolgen.

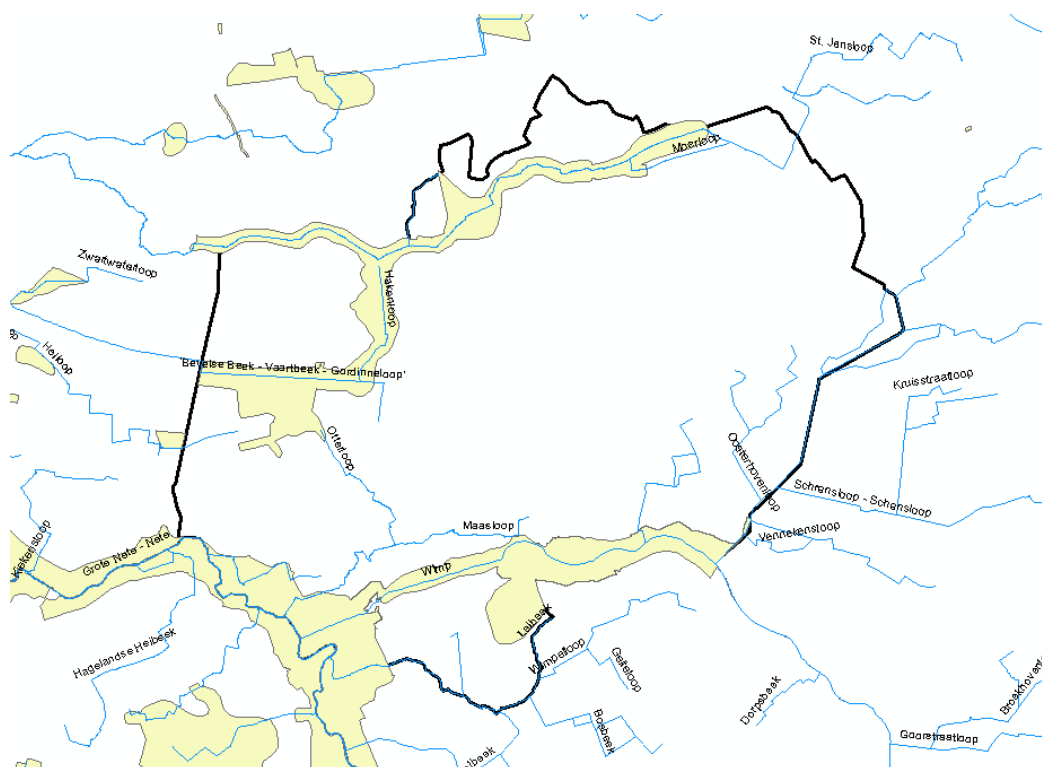
Herenthout is betrokken bij de actualisatie van het Sigmoplan, dat wordt opgevolgd door de toezichter van de Technische dienst. Herenthout situeert zich met de vallei van de Grote Nete in het stroomafwaarts blok. Hier worden in het geactualiseerde SIGMAplan Natuur- en instandhoudingsdoelstellingen voorzien. Vanaf Hellebrug tot de Molenbeek (grens Hulshout – Westmeerbeek) wordt het waterpeil opgetrokken. Dit gebeurt onder andere om het grondwaterpeil te verhogen in het projectgebied. In het mondingsgebied van de Wimp zijn drie bedrijven gelegen met heel wat percelen in het voorstel van natuurinrichting. De landbouwbedrijven mogen echter geen nadeel ondervinden van deze actie. De waterafvoer van de Wimp dient gevrijwaard te worden. Ook dient er over gewaakt te worden dat er geen effecten zijn buiten het projectgebied. Omtrent mobiliteit en recreatie is er een overleg met Toerisme Provincie Antwerpen over de realisatie van een fietspad met inbegrip van de concrete uitvoeringswijze (type verharding, ...).

1.5 Waterbodempkwaliteit

Het waterbodemmeetnet van de VMM heeft slechts 1 meetpunt in Herenthout, namelijk op de Wimp. De waterbodempkwaliteit volgens de Triadebeoordeling (in 2004 en 2008) is globale klasse 2, wat een verbetering is t.o.v. de situatie in 2000 (globale klasse 4).

1.6 Waterkwantiteit

Figuur 5 Aanduiding van de risicozones voor overstromingen in Herenthout (situatie 2003).

Herenthout stimuleert maatregelen die de afvoer van hemelwater vertragen en hergebruik en infiltratie mogelijk maken. Ze doet dit door premies te voorzien voor de bevolking voor in gebruik nemen van een hemelwaterput en het installeren van infiltratievoorzieningen. Ook voor het afkoppelen van hemelwater van de riolering wordt een premie van € 500 voorzien.

Herenthout neemt ook zelf de nodige maatregelen, bijvoorbeeld door het herwaarderen van grachten (waar mogelijk), de aanleg van een bezinkingsbekken (in planning) en het uitvoeren van een watertoets bij vergunningsplichtige ingrepen. Deze en andere maatregelen moeten ervoor zorgen dat de gemeente steeds meer controle krijgt op wateroverlast in de gemeente.

1.7 Grondwater

Analyses van de kwaliteit en kwantiteit van grondwater gebeuren steeds op niveau van grondwatersystemen en -lichamen, niet op het niveau van gemeenten. Dit maakt een beoordeling van de grondwatertoestand te Herenthout moeilijk. Toch kunnen er enkele algemene vaststellingen gedaan worden, die gelden voor het volledige Centraal Kempische Systeem (CKS), waar Herenthout deel van uitmaakt (meer informatie is te vinden in een recent VMM-rapport³, http://geoloket.vmm.be/krw_mkn/tabel_GWL.php en <http://dov.vlaanderen.be>). Aan alle grondwaterlichamen binnen het CKS wordt een stabiele toestand toegekend. Dit wil zeggen dat de grondwaterstanden in het lichaam constant zijn, waaruit af te leiden is dat de onttrekkingen in evenwicht zijn met de aanvulling. Toch bestaan er een aantal niet verder gespecificeerde lokale knelpunten. De kwaliteit van het freatische grondwaterlichaam wordt als slecht omschreven als gevolg van verontreiniging met nitraten.

Het grondwater in Herenthout behoort tot een gebied met zeer kwetsbaar grondwater. In onderstaande tabel staan enkele resultaten uit de grondwaterkwaliteitsmetingen beschikbaar op de Databank Ondergrond Vlaanderen (<http://dov.vlaanderen.be>). Volgens deze gegevens werd in de periode 2004-2008 op één meetpunt een overschrijding van de VLAREM-richtnorm voor nitraat (25 mg/l) vastgesteld.

Tabel 4 Gegevens over nitraatconcentraties in het grondwater van Herenthout

Putcode	Hoogst gemeten nitraatwaarde 2004-2008 (mg/l)	Hoogst gemeten nitraatwaarde in 2008 (mg/l)
552/63/6	0.97	0.31
522/63/13	0.84	<0.44
522/63/10a	35.77	23.9
520/63/7a	7	0
521/63/17	2	0
521/63/15	4	1

Bron: <http://dov.vlaanderen.be>

1.8 Duurzaam watergebruik

Tabel 5 Waterverbruik in gemeentelijke gebouwen

Gemeentegebouw	Verbruik 2007 (m ³)	Verbruik 2008 (m ³)	Verbruik 2009 (m ³)
gemeentehuis	254,15	453,41	478,44
bibliotheek	28,94	26	26,06
brandweer	32,91	38,87	30,12
CC 't Klooster	360,55	403,24	720,22
gemeentemagazijn	82,82	53,99	62,19
GBS Klimop		924,85	665,97
Kleuterschool Luchtballon		0	0
GOC "Ter Voncke"	1145,28	896,86	963,86
St.-Gumaruskapel	9,00	15,97	16,03
Sporthal		2164,55	0

Bron: Comeet Eandis, data Herenthout

³ VMM (2008). Grondwater in Vlaanderen: het Centraal Kempisch Systeem. Vlaamse Milieumaatschappij. Aalst. 110 p.

De gemeente volgt al verschillende jaren het leidingwaterverbruik in gemeentelijke gebouwen op. Enkele resultaten van deze boekhouding zijn te zien in Tabel 5. Hieronder enkele vaststellingen:

- Het leidingwaterverbruik in het gemeentehuis en het CC 't Klooster neemt jaarlijks toe;
- Het verhoogde verbruik in CC 't Klooster is te wijten aan een abnormaal hoog verbruik in de maanden augustus en september 2009 (vasthangende vlotter);
- Het grootste waterverbruik heeft plaats in de sporthal;
- Ook in Ter Voncke wordt veel water verbruikt.

De maandelijkse opvolging van waterverbruiken heeft abnormale piekverbruiken (vb. probleem met vlotter in het CC 't Klooster en een lek in de gemeentelijke basisschool Klimop) aan het licht gebracht, waardoor ingegrepen kon worden.

1.9 Pesticidenreductie

Naast de hieronder vermelde stand van zaken wordt tevens verwezen naar de evaluatie van het vorige milieubeleidsplan, in bijlage van het voorliggende plan.

De stapsgewijze afbouw van het gebruik van bestrijdingsmiddelen werd sinds 2004 jaar na jaar doorgezet, onder coördinatie van de milieuambtenaar. Herenthout heeft het 1ste en 2de reductieprogramma plichtsgetrouw omgezet. De hoeveelheden actieve stof werden afgebouwd. Bij gebruik werd niet afgeweken van de lijst van gedoogde producten. Ook werden alternatieven, zoals het gebruik van branders, uitgetest, helaas zonder succes. Het nulgebruik in de proefgebieden verloopt goed.

Het 3de actieprogramma werd opgemaakt en trad in werking op 1 juli 2009. Er werd een analyse gemaakt van het volledige areaal van de openbare dienst als basis voor de volgende indeling:

- locatietype 1: locaties waar een nulgebruik wordt toegepast;
- locatietype 2: locaties waar voor 1 juli 2009 nog chemische bestrijdingsmiddelen worden ingezet en waarvoor een nulgebruik haalbaar is omdat het gaat over locaties die vergelijkbaar zijn met locatietype 1;
- locatietype 3: locaties waar een nulgebruik alleen haalbaar is na de aanpassing van de inrichting van het terrein.

Locatietype 3 blijft in Herenthout beperkt tot het kerkhof (dolomiet) en omgeving, locatie Uilenberg en enkele zones waar reeds plannen tot omvorming bestaan.

De geleverde inspanningen rond pesticidenreductie hebben geleid tot een verminderd gebruik van bestrijdingsmiddelen en het gebruik van minder schadelijke producten (zie ook Tabel 6). Maar pesticidenreductie brengt ook extra werklast met zich mee. Bovendien leeft hier en daar bij de bevolking de perceptie dat verhardingen (fietspaden, rond kerk,...) er slordig bijliggen door aanwezigheid van onkruid.

De pesticidentoets werd al een eerste keer toegepast op het project Lindenlaan door de milieuambtenaar. De milieuambtenaar en Hoofd Technische Dienst hebben hiervoor een voormiddag opleiding gevolgd. Vaststelling is:

- algemene richtlijnen voor de inrichting kunnen wel meegegeven worden, maar voor meer gedetailleerde richtlijnen, op te nemen in een bestek, volstaat de voorkennis van de milieuambtenaar en de pesticidentoets niet.
- een beoordeling van een ontwerp wordt bemoeilijkt omdat het ontwerp meestal onvoldoende detail bevat voor een vlotte beoordeling.
- wanneer voor iedere (her)inrichting de pesticidentoets moet worden uitgevoerd, zal zich een probleem van tijdsbesteding voordoen.

Tabel 6 Vergelijking van de door de gemeente Herenthout gebruikte producten 2004-2008

Product	2004	2008
Round-up ultra	70 liter	60 liter
Canyon	5 liter	/
Zapper	25 liter	/
Sorkil Bloc	20 kg	/
Brom ABO bloc	/	8 kg
Target	200 kg	100 kg
Permas D	53 kg	14 kg
Rosabel	/	/
Greenstop	/	10 liter
Eloge	/	1,2 liter
Kid Liquid	/	27 liter
Aramo	/	0,75 liter

Bron: gemeentelijk rapporteringsdocument B – uitvoeringsjaar 2008

2 Visie

De voorbije planperiode werden veel inspanningen geleverd om het integraal waterbeleid op het spoor te zetten. Belangrijke resulterende plannen zijn het zoneringsplan en de goedgekeurde beheerplannen voor het Netebekken en de deelbekkens Wimp, Benedengebied Grote Nete en Benedengebied Kleine Nete. Herenthout wil zich tijdens de nieuwe planperiode engageren om **integraal waterbeheer** planmatig op het terrein tot uitvoering te brengen.

Herenthout rekent voor de uitvoering van het zoneringsplan en het waterlopenbeheer op een goede samenwerking met PIDPA. Dit samenwerkingsproject, genaamd **HidroRio**, moet leiden tot o.a. een verhoogde zuiveringsgraad, goed onderhoud van het rioleringsnet, gemeentelijke grachten en waterlopen alsook een performante, digitale rioleringsdatabank. Het uiteindelijk beoogde resultaat is het voldoen aan de waterkwaliteitsdoelstellingen.

Ook duurzaam watergebruik wordt een aandachtspunt in de komende planperiode. Herenthout kent, dankzij het bijhouden van een gedetailleerde boekhouding, de drinkwaterverbruiken binnen de gemeentelijke gebouwen. De resultaten van deze boekhouding moeten in de planperiode vertaald worden naar een **duurzaam watergebruik in de gemeentelijke gebouwen**. Samen met het realiseren van een voorbeeldrol binnen de gemeentewerking kan ook een sterk signaal naar de bevolking verstuurd worden als oproep om ook thuis duurzaam om te gaan met water.

Op vlak van pesticidenreductie zal Herenthout haar inspanningen verderzetten. De inzet van de nieuwe veegwagen moet hiertoe bijdragen, door het doordacht en regelmatig vegen van de straten. Ondanks de inzet en planning lijkt een nulgebruik tegen 2015 moeilijk haalbaar. Wel zal het gebruik tot een zeer beperkte hoeveelheid herleid worden.

3 Doelstellingen

Het tot uitvoering brengen van het geplande integraal waterbeleid op het terrein zal gebeuren met volgende doelstellingen voor ogen:

Verbeteren van de waterkwaliteit

Volgens de Europese kaderrichtlijn Water is de deadline voor het bereiken van een goede waterkwaliteit in alle waterlopen 22/12/2015. Een uitstel van maximaal 2 keer zes jaar is mogelijk mits 1. bewezen inspanningen; 2. beschikken over een ontwikkelingsperspectief.

Daarom wil Herenthout tegen 2015:

- een betere biologische oppervlaktewaterkwaliteit in al haar waterlopen;
- de zuiveringsgraad huishoudelijk afvalwater verder laten toenemen;
- een betere scheiding van afvalwater enerzijds en hemel- en grondwater anderzijds door een succesvolle afkoppeling;

Bovendien wil Herenthout een verhoogde aandacht bewerkstelligen voor ecologische inrichtingswerken:

- tegen 2013 wil Herenthout vismigratieknelpunten in waterlopen onder beheer van de gemeente oplossen.

Verduurzamen van het leidingwatergebruik

Herenthout wil het leidingwatergebruik te Herenthout verlagen, in de eerste plaats door het rationaliseren van het verbruik binnen de eigen gemeentediensten.

De gemeente onderschrijft de doelstellingen van het pesticidenreductiedecreet en haar uitvoeringsbesluit:

Verdere afbouw van het pesticidengebruik door de groendienst

Sensibilisatie van de bevolking inzake pesticidengebruik

4 Actieplan

4.1 Project WA 1: Verbeteren van de waterkwaliteit

Om de doelstelling van een betere waterkwaliteit te kunnen realiseren in Herenthout is een geïntegreerde aanpak nodig op vlak van waterzuivering en sanering aan de bron, afkoppeling, opvang en infiltratie van hemelwater, aquatische ecologie en monitoring.

4.1.1 Waterzuivering en sanering aan de bron

Het aan de bron saneren van lozingen van afvalwater in het milieu is een absolute voorwaarde om op termijn een goede basiskwaliteit te realiseren in alle waterlopen.

Actie WA 1.1: Uitvoeren van het zoneringsplan op het terrein

In samenwerking met HidroRio wordt plangewijs het zoneringsplan in uitvoering gebracht.

Herenthout heeft in overleg met Aquafin en HidroRio een meerjarenplanning opgesteld, op basis van het zoneringsplan. De volgende 3 jaren staan volgende projecten op stapel:

- Project Uilenberg – Itegemse Steenweg: riolering vernieuwen, plaatsen gescheiden riolering.
- Project Bouwelse Steenweg: riolering vernieuwen, plaatsen gescheiden riolering.
- Project Dekbunders (66 woningen): plaatsen nieuwe, gescheiden riolering.
- Project Kapelstraat – Oosterhoeve: installeren nieuwe riolering.
- Project Heikant-Doornstraat: doortrekken van de riolering.

Bij (her)aanleg van riolering wordt steeds gekozen voor gescheiden riolering. HidroRio staat zelf in voor het correct aansluiten op de riolering, met afkoppeling van het hemelwater.

Het zoneringsplan voorziet in de aanleg van 128 IBA's. HidroRio neemt deze opdracht op zich. Herenthout zal overleggen met HidroRio in verband met de timing en afspraken inzake het plaatsen van IBA's in de gemeente.

Actie WA 1.2: Opstellen van een digitale rioleringsdatabank

HidroRio neemt deze belangrijke taak op zich.

Actie WA 1.3: Uitvoeren van de deelbekkenbeheerplannen

Herenthout is betrokken partij bij het uitvoeren en het opvolgen van de deelbekkenbeheerplannen van de deelbekkens van de Wimp (nr. 10-08), Benedengebied Grote Nete (nr. 10-02) en Benedengebied Kleine Nete (nr. 10-04). De gemeente zorgt voor vertegenwoordiging in het waterschap 'Kleine Nete en Bollaak' en het waterschap 'Grote Nete en Wimp' en wil de acties uit de deelbekkenbeheerplannen met Herenthout als initiatiefnemer aanpakken, rekening houdend met prioriteiten en haalbaarheid. Onderstaande acties worden indien mogelijk in de loop van de planperiode aangepakt:

- Actie DB 10-08_A5 meldt het volgende: in Herenthout wordt veel afvalwater verzameld (ook vanuit andere gemeenten) en vanuit de pompstations wordt het verder getransporteerd naar een RWZI in een andere gemeente. Hierdoor werken de overstorten vaak. Een voorbeeld is het overstort op de Wimp (gemeld aan het overstortenmeetnet maar voorlopig nog niet bemonsterd) ter hoogte van de Itegemse Steenweg. Aquafin is bezig na te gaan hoe het pompstation kan

aangepast worden. Het bovengemeentelijk project 21399 “Renovatie pompstation Herenthoutsesteenweg” is opgenomen op het investeringsprogramma 2002 (VMM).

- Actie DB 10-02_8 i.v.m. de berging met natuurontwikkeling langs de Maasloop en de Otterloop. In de zone tussen Bevelsesteenweg en Wimp te Herenthout moeten maatregelen genomen worden ter voorkoming van wateroverlast, gekoppeld aan behoud en versterken van de natuurwaarden in het gebied. De voorgestelde oplossingsscenario's zijn het aanpassen van de duiker onder de Pauwelstraat en de inrichting van de gebieden rond de Maasloop en de Otterbeek in functie van waterberging. Een eerste belangrijke stap zal zijn om een overleg te organiseren tussen alle betrokken actoren. Daaruit zal moeten blijken wat de werkelijke wensen en behoeften zijn én welke maatregelen in de praktijk realiseerbaar zijn. Pas dan kan beslist worden over concrete acties. Initiatiefnemer is Herenthout, betrokken actoren zijn de provincie Antwerpen, ANB, Natuurverenigingen en de landbouwsector
- Actie DB 10-02_7, ter hoogte van de bovenloop van de Bevelse Beek, gelegen tussen Bevelsesteenweg en Nijlensesteenweg, voorziet het verbeteren van de waterkwaliteit en het voorzien van meerberging. Dit kan gerealiseerd worden door het opleggen van plaatselijke opvang én vertraagde afvoer van het regenwater (regenwaterputten, hergebruik van regenwater, plaatselijk infiltreren indien dat kan, ...), de herinrichting van de Hakenloop zodat minder kwelwater wordt afgevoerd, het aanleggen van oeverzones (zomer-winterbedding, afschuinen oevers, ...) en het voorzien van een buffering (eventueel met nazuivering) voor het overstort. Initiatiefnemer is Herenthout, betrokken actoren zijn de Natuurverenigingen, Afdeling Operationeel Waterbeheer (AOW), gemeente Nijlen en de provincie Antwerpen. Timing: Aquafin heeft plannen om het pompstation aan te passen: via een persleiding en de riolering van Wiekevorst zou het water moeten afgevoerd worden naar RWZI Morkhoven. De effecten van deze actie moeten afgewacht worden alvorens zou geopteerd worden voor de aanleg van een bufferbekken voor het overstort.

Actie WA 1.4: Gecontroleerde waterafvoer ter hoogte van het containerpark

Het containerpark in Herenthout wordt gereorganiseerd. Dit biedt de gelegenheid om ook de afvoer van water via het grachtenstelsel naar de Maasloop aan te pakken. Het hemelwater van het containerpark is potentieel verontreinigd en er dienen bijgevolg maatregelen genomen te worden vooraleer het water kan afgeleid worden naar de kwetsbare beekvallei achter het containerpark. Deze actie gebeurt in samenwerking met IOK Afvalbeheer.

Zie ook actie BO 1.1 (tankslag)

4.1.2 Afkoppeling

Hoewel riolering bestemd is voor de afvoer van afvalwater, komt er nog nodeloos veel ‘proper’ water in de riolering terecht. Denk daarbij aan hemelwater, dat rechtstreeks of via verharde oppervlakken (daken, wegen, parkings) of grachten en waterlopen in de riolering terecht komt. Maar ook bemalingswater wordt al te vaak onterecht in de riolering gepompt.

Actie WA 1.5: Gratis afkoppelingsdeskundige

In de geplande rioleringswerken wordt steeds met gescheiden riolering gewerkt. Dit betekent dat bij de aansluiting van woningen op die gescheiden riolering het hemelwater moet worden afgekoppeld. Afkoppeling van hemelwater is, zeker bij bestaande woningen, vaak geen voor de hand liggende ingreep. Hoewel die afkoppeling verplicht is, voorziet Herenthout via HidroRio in een gratis afkoppelingsdeskundige, die de nodige expertise kan aanreiken om de afkoppeling optimaal te realiseren.

Actie WA 1.6: Afkoppelen van grote, verharde oppervlakken

Herenthout wil inzake afkoppeling in de eerste plaats het goede voorbeeld geven. Daarom zal worden nagegaan waar de afvoer van hemelwater van grote, verharde oppervlakken kan worden afgekoppeld.

Bijvoorbeeld ter hoogte van het sportcentrum kan de parking afgekoppeld worden. In dergelijke gevallen is ook het voorkomen van diffuse verontreiniging naar het watersysteem een aandachtspunt. Oplossingen zijn dan de aanleg van een koolwaterstofafscheider en bijhorende slibvang als voorzuivering voor afspoelend hemelwater van bestaande intensief gebruikte wegen en parkings. Bovendien kan onderzocht worden of deze afkoppeling gekoppeld kan worden aan de opvang en gebruik van hemelwater (zie actie WA 2.1).

Ook wordt nagegaan of er geen bestaande grachten en waterlopen aangesloten zijn op de riolering.

In een tweede stap wordt het afkoppelen van verharde oppervlakken gepromoot naar doelgroepen, in de eerste plaats door verwezenlijkingen door de gemeente zelf te communiceren. Bestaande grote privé-parkings, grote magazijnen... allerlei grote verharde oppervlakken zorgen bij regenweer voor grote piekafvoer van hemelwater, omdat dit water niet meer kan infiltreren in de grond. Herenthout kan op basis van deze voorkennis gerichte communicatie uitvoeren en eventueel ondersteuning bieden bij de afkoppeling.

Actie WA 1.7: Bemalingswater

Vaak wordt bemalingswater nodeloos rechtstreeks in de riolering gepompt. Nochtans is voor de lozing van bemalingswater een meldingsplicht van toepassing. Bij melding kan de bouwdienst samen met de milieudienst nagaan of er alternatieven zijn voor het lozen van bemalingswater op de riolering. Ook bij iedere bouwaanvraag worden de mogelijkheden van lozing getoetst. Verder wordt de periode van pompen afgelijnd en opgevolgd.

Herenthout wil verdergaan in deze lijn. De bevolking wordt geïnformeerd over het correct lozen van bemalingswater aan de hand van een code van goede praktijk inzake bemaling. Daarnaast zal er toezicht zijn op het naleven van de code en bestaande bepalingen.

4.1.3 Opvang en infiltratie van hemelwater

Actie WA 1.8: Promoten van het gebruik van hemelwaterputten en infiltratievoorzieningen

Herenthout stelt al jarenlang premies ter beschikking aan de bevolking voor het in gebruik nemen van een hemelwaterput of het installeren van infiltratievoorzieningen. Er wordt echter slechts beperkt gebruik gemaakt van deze premies (in de periode 2004-2009 werd slechts één enkele premie voor de aanleg van hemelwaterinfiltratievoorziening aangevraagd). Daarom wil Herenthout via gerichte communicatie de premies opnieuw onder de aandacht brengen.

Actie WA 1.9: Herwaarderen en onderhouden van beken en grachten

Het beheer van beken en grachten werd verdeeld onder HidroRio en de gemeente. De Technische dienst beschikt over een inventaris van baangrachten en een beheerplanning. Om de x jaar worden de baangrachten geruimd. Daarvoor wordt eerst een monster van het slib genomen, zodat bepaald kan worden of het slib op de oever mag gedeponeerd worden.

Aanvullend op het standaard beheer wil Herenthout in onbruik geraakte grachten waar mogelijk terug functioneel maken en nieuwe grachten aanleggen. Op die manier kan voorkomen worden dat hemelwater (of bemalingswater) in de riolering terechtkomt. De grachten zorgen ook voor een vertraagde afvoer en verhoogde infiltratie van het opgevangen water. Daarom zal het herwaarderen van grachten een aandachtspunt zijn in alle gemeentelijke projecten.

Ook de overwelving van baangrachten wordt beperkt door middel van een gemeentelijk reglement. Een overwelving mag maximaal 5 meter breed zijn (mits motivatie kan hiervan afgeweken worden).

4.1.4 Verhoogde aandacht voor ecologische inrichtingswerken

Een geleidelijk herstel van de waterkwaliteit betekent eveneens dat het leven in en rondom het water steeds meer kansen krijgt. Om dit parallelle proces te stimuleren moet er bij de (her)inrichting van waterlopen de nodige aandacht zijn voor ecologische inrichtingswerken.

Actie WA 1.10: Oplossen bestaande vismigratieknelpunten

Tegen 2013 wil Herenthout vismigratieknelpunten in waterlopen onder beheer van de gemeente oplossen.

Ook zal de gemeente erop aandringen dat vismigratieknelpunten op waterlopen, stroomafwaarts van de door Herenthout beheerde waterlopen, zo spoedig mogelijk worden opgelost.

Actie WA 1.11: Ecologische aanleg bezinkingsbekken

De inrichting van het bezinkingsbekken ter hoogte van de Itegemse Steenweg moet zodanig gebeuren dat het bekken multifunctioneel wordt, met bijzondere aandacht voor de potentiële ecologische functie. Denk bijvoorbeeld aan het creëren van vochtige natuur (plas en dras, natuurvriendelijke oevers, vispaaiplaatsen, open water), recreatie (wandelpad) en het vermijden van vismigratieknelpunten. De inrichting zal ook gebeuren met milieuvriendelijke materialen (vb. bioafbreekbare oeverversteviging). Dit project kan gekaderd worden binnen het Countdown 2010 engagement van de gemeente.

In het bezinkingsbekken kunnen misschien nog bijkomende functies gecombineerd worden: spaarbekken voor de watervoorziening aan de landbouw, bufferbekken met het oog op het voorkomen van overstromingen, drinkwaterproductie,...

De aanleg gebeurt in overleg met VMM.

4.1.5 Monitoring

Actie WA 1.12: Inventariseren van de oppervlaktewaterkwaliteit

I.s.m. het PIH en de VMM zullen de 10 meetpunten die in 2005 werden gecontroleerd, opnieuw bemonsterd worden, wellicht in 2012, zodat een evaluatie kan worden opgemaakt van de evolutie van kwaliteit.

Actie WA 1.13: Monitoren van overstorten

Indien blijkt dat de overstorten in Herenthout nog steeds dikwijls in werking treden, dan zal hier rond in overleg met de VMM een actie opgestart worden. Zo zal bijvoorbeeld voor de overstorten op de Zelse beek een intergemeentelijk initiatief met medewerking van VMM en Aquafin worden opgestart.

Actie WA 1.14: Monitoren van het grondwatergebruik in de gemeente

In 2004 werd een inventaris van waterwinningen opgesteld die jaarlijks wordt bijgewerkt (o.b.v. vergunningsaanvragen).

Actie WA 1.15: Uitvoeren van de watertoets voor projecten binnen de gemeente

Bij vergunningsaanvragen wordt de watertoets steeds toegepast.

4.2 Project WA 2: Verduurzamen van het leidingwatergebruik

Actie WA 2.1: Verkleinen van het leidingwatergebruik in gemeentelijke gebouwen

De gemeentediensten verbruiken veel leidingwater. Daarom wil de milieudienst, in samenwerking met de betrokkenen (vb. gebouwverantwoordelijken/energieverantwoordelijke) onderzoeken hoe het verbruik verkleind kan worden. Daarbij kan gedacht worden aan het meer efficiënt gebruiken van leidingwater, maar ook aan het inzetten van alternatieven zoals hemelwater. Enkele te onderzoeken denkpistes zijn:

- Opvangen van hemelwater ter hoogte van het gemeentehuis en het gemeentemagazijn.
- Wat zijn de mogelijkheden van hemelwateropvang en -gebruik door de brandweer?
- Wat zijn de mogelijkheden van hemelwatergebruik bij de werking van de nieuwe veegwagen?
- Gebruik van hemelwater voor het bewateren van openbaar groen.
- Plaatsen van spaartoetsen op WC's.
- Doorlichten van het leidingwaterverbruik in GOC "Ter Voncke" en de gemeentelijke sporthal.
- Het gebruik van hemelwater voor toiletspoeling in gemeentelijke gebouwen onderzoeken.
- Afspraken maken met gebouw/energieverantwoordelijken zodat de rapportering van onregelmatigheden nog vlotter verloopt.
- ...

Actie WA 2.2: Sensibiliseren van het eigen personeel inzake rationeel watergebruik

Gezien de inspanningen die de gemeente wil doen om het leidingwaterverbruik in de gemeentelijke gebouwen naar beneden te krijgen, is het aangewezen om het gemeentepersoneel hier zo nauw mogelijk bij te betrekken. Naast bestaande afspraken (vb. melden van lekken) zal intern gecommuniceerd worden over het leidingwaterverbruik in de gebouwen en over de initiatieven die genomen worden. Via de gebouwverantwoordelijken wordt het gemeentepersoneel opgeroepen om waterbesparende ingrepen voor te stellen.

Actie WA 2.3: Sensibiliseren van de bevolking en doelgroepen inzake rationeel watergebruik

De promotie van het gebruik van hemelwater en infiltratievoorzieningen blijft de gemeente verderzetten via het ter beschikking stellen van premies. Gezien deze premies slechts zeer beperkt worden gebruikt, wil de gemeente een nieuwe promotiecampagne uitvoeren. Daarbij kan ook verwezen worden naar realisaties binnen de gemeentelijke werking.

IOK biedt de gemeente ondersteuning bij de sensibilisering van scholen door het geven van lessen over o.a. rationeel waterverbruik aan leerlingen van de 2de en 3de graad lager onderwijs. De kosten voor de lessen worden gedragen door het gemeentebestuur.

Actie WA 2.4: Water-audit uitvoeren bij vernieuwing OCMW-gebouw

Bij de vernieuwing van het OCMW-gebouw zal er nadrukkelijk oog zijn voor het duurzaam gebruik van water (beperken leidingwatergebruik gecombineerd met gebruik hemelwater).

4.3 **Project WA 3: Verder afbouwen van het pesticidengebruik door de groendienst**

Dat betekent dat de wetgeving wordt nageleefd en waar mogelijk nog verder wordt gegaan: bepaalde zones worden ambitieuzer aangepakt en zullen pesticidenvrij beheerd worden.

Actie WA 3.1: Verderzetten gemeentelijk pesticidenreductiebeleid

De gemeente dringt het gebruik van bestrijdingsmiddelen terug, conform de reductieplannen en voert een risico-evaluatie door zoals bepaald in het uitvoeringsbesluit van 14 juli 2004. Dit gebeurt aan de hand van de lijst met gedoogde producten die de Vlaamse Overheid jaarlijks aanpast en publiceert op www.zonderisgezonder.be. Restanten van niet-gedoogde producten mag men opgebruiken tot maximum één jaar nadat deze de eerste keer als niet-gedoogd werden geklasseerd.

Er wordt al jaren gebruik gemaakt van een inventaris waarin de gebruikte hoeveelheden aan pesticiden worden geregistreerd. Deze inventaris zal ook in de komende planperiode up-to-date gehouden worden.

Actie WA 3.2: Pesticidentoets

De pesticidentoets bepaalt waaraan elke (her)aanleg of omvorming van het openbare domein dient te voldoen, zodat deze gebeurt met het oog op onkruidpreventie of een efficiëntere bestrijding toelaat met bestaande niet-chemische methoden. De gemeente voert de pesticidentoets uit zoals bepaald in het uitvoeringsbesluit van 19 december 2008.

Actie WA 3.3: Herinrichting met aandacht voor nulgebruik pesticiden

De groenzones in Herenthout hebben al een goede en pesticidenvrije inrichting. Wel kunnen er op speelpleinen in de gemeente en bij de heraanleg van de kapelomgeving maatregelen getroffen worden inzake pesticidenreductie.

Actie WA 3.4: Inzetten veegwagens

In 2009 werd de aanbesteding gedaan voor aankoop van een veegwagen, waardoor in 2010 de veegwagens kan worden ingezet op fietspaden en andere verhardingen. Met het vegen wordt gelijktijdig onkruid op verharding bestreden.

Actie WA 3.5: Biologische bestrijding van de eikenprocessierups

De eikenprocessierups zorgt jaarlijks voor soms ernstige hinder als gevolg van de sterk irriterende haartjes die door de dieren worden verspreid in de buurt van een rupsenhaard.

Gezien de ernst van hinder die de eikenprocessierups veroorzaakt, wil de gemeente doeltreffend optreden in de bestrijding ervan, daarbij rekening houdend met de impact van bestrijdingsmiddelen. Daarom kiest Herenthout voor een biologische bestrijding van de rupsen door het gebruik van een biologische preparaat met als werkzame stof *Bacillus thuringiensis*. De bacillus-bacterie produceert een gif dat het maag-darmstelsel van de rupsen verlamt, jonge larven nemen dit spijsverteringsgif op door vraat van het blad. De stof is zeer selectief. Bovendien wordt jaarlijks een inventaris bijgehouden van plaatsen waar deze rups voorkomt, zodat zeer gericht gewerkt kan worden.

4.4 **Project WA 4: Sensibilisatie van de bevolking inzake pesticidengebruik**

Actie WA 4.1: Sensibilisatie van burgers en doelgroepen inzake gebruik van pesticiden

De gemeente voert minstens jaarlijks een passieve sensibilisatieactie uit met betrekking tot bestrijdingsmiddelen. De pesticidenvrije beheerde zones in de gemeente kunnen gebruikt worden als voorbeeld naar de bevolking. Een mogelijkheid is het plaatsen van borden met informatie.

Actie WA 4.2: Afbouw van het gebruik van Target (rodenticide)

Het rodenticide Target wordt momenteel nog gratis bedeed door de gemeente. Door het informeren en sensibiliseren van burgers en bedrijven over de bestrijding van ratten (bruine rat) en muizen, wil Herenthout het gebruik van ratten- en muizenvergift voorkomen. Mits de nodige voorzorgen (vb. potentiële voedselbronnen en nestplaatsen, onderdak en water verwijderen) kan immers voorkomen worden dat bruine ratten moeten worden bestreden.

Bovendien heeft de gemeente 4 personeelsleden opgeleid in de bestrijding van ratten. Deze mensen kunnen ondersteuning bieden aan inwoners die problemen met ratten willen voorkomen of oplossen.

De gemeente zal ook onderzoeken op welke manier Target in de toekomst kan worden aangeboden aan de bevolking, zodat het gebruik ervan doelgericht, efficiënt en veilig kan gebeuren. Mogelijk wordt afgestapt van de gratis verdeling.

Actie i.s.m. provincie Antwerpen (dienst Waterbeleid). Provinciale folder meldt het volgende: "De aanwezigheid van Bruine rat kunt u melden op het gemeentehuis. In iedere gemeente is iemand voor deze problematiek aangeduid. Volgens de wet moet een eigenaar of huurder op zijn terrein zelf de ratten bestrijden. Afhankelijk van de organisatie van de rattenbestrijding binnen uw gemeente krijgt u advies, kunt u gif kopen of krijgen of komt de gemeentelijke rattenvanger langs voor advies."

Actie WA 4.3: GAS-wetgeving

Naast de informerende en sensibiliserende werking kunnen ook actievere stappen gezet worden.

Sinds 2005 kunnen steden en gemeenten een Gemeentelijke Administratieve Sanctie (GAS) invoeren. Deze wetgeving laat toe om overlast in te dijken door het sanctioneren via geldboetes. De tussenkomst van de rechtbank is niet meer vereist.

Het gebruik van bestrijdingsmiddelen door particulieren op het openbare domein kan, wanneer opportuun, ook in deze wetgeving worden opgenomen. Het is de bedoeling om vooral een preventief effect te hebben. Het eigenlijk toepassen van deze wetgeving wordt gezien als laatste redmiddel.

VI WAT OMVAT HET THEMA HINDER VOOR HERENTHOUT?

Onder hinder in de context van dit milieubeleidsplan verstaan we hinder door geur, geluid, licht, trillingen, stof, rook en/of roet.

Milieuhinder ontstaat voornamelijk door menselijke activiteiten (industriële processen, verkeer, enz...) die de leefomgeving verstoren en milieukwaliteit negatief beïnvloeden. Milieuhinder veroorzaakt een onaangenaam (zintuiglijk) gevoel. Verschillende factoren bepalen of iemand al dan niet gehinderd wordt. Milieuhinder heeft zowel een objectief als een subjectief karakter. Objectieve eigenschappen van milieuhinder zijn de fysische eigenschappen (geluidsniveau, geluidsscherpte, tonaliteit, geurconcentratie, geurintensiteit, geurdrempel, lichtsterkte, enz...), de frequentie van het optreden, de duur, de variabiliteit in de tijd. Subjectieve elementen in de beoordeling van milieuhinder zijn de invloed van de leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, moment van de dag of nacht, de historie van de hinder, betrokkenheid bij de bron van verstoring en het al dan niet aangename karakter.

Hinder is meestal een sterk plaatsgebonden (en tijdelijk) verschijnsel. Daarom zijn gemeenten bij uitstek goed geplaatst om rond de hinder in hun gemeente een beleid op maat uit te werken, met aandacht voor preventieve maatregelen, informatieverspreiding, sensibilisatie, bemiddeling, toezicht en indien nodig sanctionering. Het voortdurend werken aan de voorbeeldfunctie van de gemeente (hinder in eigen beheer voorkomen of zo goed mogelijk beperken) vormt de basis voor een integer, lokaal hinderbeleid.

Het wettelijke kader rond hinder in Vlaanderen wordt in de eerste plaats gevormd door de VLAREM-wetgeving⁴. Vooral geluids- en lichthinder worden hiermee afgelijnd. Aanvullend kan lokaal een gemeentelijk of politiereglement van kracht zijn.

1 Stand van zaken te Herenthout

De gemeente volgt klachten over milieuhinder op via MKROS, het milieuklachtenregistratie- en opvolgingssysteem. Jaarlijks analyseert de gemeente de geregistreerde en opgevolgde klachten. Hiervoor kan ze gebruik maken van de rapporteringstool die voorzien is in MKROS. Het aantal klachten blijft zeer beperkt (een 10-tal per jaar, voornamelijk rond sluikstorten, stoken, zwerfkatten).

Om hinder in te perken heeft de gemeente een aantal maatregelen genomen. In 2007 werd een Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (GRS) goedgekeurd waarin het voorkomen van hinder een belangrijk aandachtspunt is (vb. bij de uitbating en ontwikkeling van bedrijventerreinen wordt milieuhinder als belangrijk criterium meegenomen). Sinds 2008 zijn een aantal hinderreglementen van kracht rond geur-, licht- en geluidshinder en illegaal stoken. Ook is er een fuifreglement.

Sinds 2002 wordt een periodiek overleg georganiseerd tussen de milieuambtenaren van de verschillende betrokken gemeenten en de politiezone. Voor de toezichtstaken werd op basis van een samenwerkingsprotocol afgesproken dat deze door de ambtenaar in samenwerking met de milieucel van de politiezone zullen uitgevoerd worden. De politie zorgt voor de administratie, de ambtenaar voor de technische ondersteuning.

Natuurlijk tracht de gemeente ook binnen haar eigen werking hinder te beperken. Bijvoorbeeld lichthinder wordt ingeperkt door het doven van de openbare verlichting vanaf 23 uur met uitzondering van de kruispunten en de straathoeken. Herenthout neemt sinds 2008 jaarlijks deel aan de nacht van de duisternis (doven van klemtoonverlichting aan kerk en kapel).

2 Visie

In Herenthout blijven hinder en hinderklachten beperkt. Uiteraard wil de gemeente dit zo houden. Daarom is een lokaal hinderbeleid gericht op hinderpreventie en een doordachte aanpak van hinder die zich toch voordoet van groot belang.

Hinderpreventie vormt een beleidsprioriteit. Door het inventariseren van mogelijke hinderbronnen in de gemeente, kunnen gerichte acties opgestart worden die voorkomen dat die potentiële hinder

⁴ VLAREM (het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning) bestaat uit twee delen. In de eerste titel (VLAREM-I) staan de types van bedrijven opgesomd die moeten voldoen aan bepaalde algemene en/of sectorale milieuvorwaarden. Deze voorwaarden zelf staan omschreven in de tweede titel (VLAREM-II). Het volledige reglement (en andere milieureglementering) kan worden geraadpleegd via <http://navigator.emis.vito.be/milnav-consult/>

effectief uitgroeit tot een bron van klachten. Daarnaast probeert de gemeente mogelijke problemen van milieuhinder te voorkomen door communicatie en sensibilisatie in samenwerking met andere betrokkenen (politiezone, vertegenwoordigers horeca, jeugdverenigingen, enz...), door de goede ruimtelijke ordening veilig te stellen en door de naleving van milieuvergunningen voor milieuverstorende activiteiten op te volgen.

Door een doordachte aanpak van hinder op Herenthouts grondgebied kan deze hinder beheerst en ingeperkt worden. De aard en het aantal ontvangen hinderklachten vormen een goede graadmeter voor het beleid. Door klachten over milieuhinder op een gestructureerde wijze te behandelen en op te volgen, krijgt de gemeente inzicht in de hinderproblematiek én wordt een draagvlak gecreëerd voor het gevoerde beleid.

3 Doelstellingen

Het realiseren van een goede aanpak van milieuhinder in Herenthout zal gebeuren met volgende doelstellingen voor ogen:

Preventie van milieuhinder in de gemeente

- Voeren van een consequent beleid m.b.t. hinderlijke inrichtingen (voorwaarden, preventieve controles) en diverse hinderaspecten (geluid, licht...).
- Stimuleren van verantwoord gedrag van burgers en bedrijven.
- Voorkomen/beheersen van milieuhinder bij activiteiten in eigen beheer.

Organiseren van een doordachte aanpak van hinder

- Op een gestructureerde wijze registreren, behandelen en opvolgen van klachten, met aandacht voor overleg, verantwoordelijkheid, respect en tolerantie, i.s.m. de politiezone.
- Voeren van een consequent handhavingsbeleid inzake milieuaangelegenheden.
- Opnemen van rol als bemiddelaar bij klachten m.b.t. milieuhinder.

4 Actieplan

4.1 Project HI 1: Preventie van milieuhinder in de gemeente

Actie HI 1.1: Inventariseren van hinderbronnen

Herenthout wil door middel van een projectmatige aanpak (gesubsidieerd via vb. de SO) de milieuhinder binnen de gemeente stapsgewijs in kaart brengen. De geregistreerde milieuklachten in MKROS zullen hiervoor gebruikt worden. Maar er zal ook oog zijn voor milieuhinder die niet onmiddellijk leidt tot klachten bij de bevolking (vb. licht- en geluidshinder in open ruimte).

Volgende aandachtspunten worden vooropgesteld:

- Lichthinder: lichtreclame, verlichting bedrijventerreinen, verlichting sportterreinen, overbodige openbare verlichting en klemtoonverlichting, verlichting van particuliere gebouwen en tuinen...
- Geluidshinder: recreatief motorverkeer (quads e.d.), burenlawaai, luidruchtige recreatie, fuiven...
- Geurhinder: illegaal stoken en hinder door slecht werkende verwarmingsinstallaties.

Ook de hinder in eigen beheer zal worden doorgelicht met het oog op het inperken ervan.

Doelstelling is om met de geïnventariseerde hinderbronnen een doelgericht beleid op te starten gebaseerd op overleg en sensibilisatie.

Deze actie kan o.a. met steun van de provincie uitgevoerd worden.

Actie HI 1.2: Voeren van sensibilisatieacties rond hinder

Herenthout zal op regelmatige basis en doelgericht sensibiliseren rond hinder, met bijzondere aandacht voor sluikestorten en illegaal stoken.

Actie HI 1.3: Opvolging van de werking van de nieuwe reglementen

Er zijn tal van nieuwe en oude hinderreglementen van kracht in de gemeente, gebundeld in een nieuwe politiecodex. Voorbeelden zijn de gemeentelijke administratieve sancties, de nieuwe

gemeentelijke hinderreglementen rond geur-, licht- en geluidshinder en illegaal stoken, de richtlijnen binnen het GRS... In plaats van nog meer regels in te voeren wil de gemeente de werking van de bestaande regelgeving opvolgen (bekendheid, afdwingbaarheid, controleerbaarheid, resultaat...), zodat op langere termijn gerichte bijstellingen kunnen gebeuren.

Actie HI 1.4: Afbakenen van een stiltegebied in Herenthout

Herenthout zal nagaan welke mogelijkheden er zijn om ook stilte en rust als kenmerken van delen van de gemeente op te waarderen en te beschermen. Op langere termijn kan dit aanleiding geven tot het uitvoeren van concrete maatregelen die de stilte in een stiltegebied bevorderen (cfr. 'leidraad bij het creëren van een landelijk stiltegebied') en het hard afbakenen van een stiltegebied.

Deze actie kan o.a. met steun van de provincie uitgevoerd worden.

4.2 Project HI 2: Organiseren van een doordachte aanpak van hinder

Actie HI 2.1: Opvolgen van klachten

Milieuklachten in de gemeente worden met behulp van MKROS digitaal geregistreerd, opgevolgd, geanalyseerd en gerapporteerd. Bijzondere aandacht zal gaan naar het verbeteren van de informatie-uitwisseling met de politiezone.

Actie HI 2.2: Onderhouden van een goede samenwerking tussen de politie en de milieudienst van de gemeente

De samenwerking tussen de milieudienst en de politiezone wordt verdergezet (structureel overleg, samenwerkingsprotocol, handhaving). Nieuwe afspraken moeten gemaakt worden binnen het kader van het Milieuhandhavingsdecreet.

Actie HI 2.3: Aanpakken van overlast zwerfkatten

Aanpak overlast zwerfkatten door sterilisatie/castratie: zwerfkatten zijn een groot probleem in Herenthout. Momenteel worden door de technische dienst vangbakken geplaatst en worden de gevangen zwerfkatten afgevoerd naar een dierenasiel. De gemeente zal de mogelijkheid onderzoeken van het opstarten van een gesubsidieerd project rond sterilisatie/castratie van zwerfkatten in Herenthout.

Zie ook Instrumentarium, Project IN 2: Een doelgerichte, lokale milieuhandhaving organiseren.

VII WAT OMVAT HET THEMA ENERGIE VOOR HERENTHOUT?

Energie bepaalt onze levenswijze. Ze zorgt voor verwarming, verlichting, verplaatsingen, enz. Ze is van levensbelang voor het functioneren van onze bedrijven. Ze is zo sterk verweven met ons dagelijkse leven dat we er nog nauwelijks bij stilstaan. Maar meer dan 75 % van de gebruikte energie in Vlaanderen (op basis van het bruto binnenlandse energiegebruik) ontstaat door de verbranding van fossiele brandstoffen (aardgas, aardolie en kolen). Nog eens 15.7% is afkomstig van nucleaire warmte. Onze grote energievraag gaat met andere woorden gepaard met ernstige verontreiniging van het leefmilieu. Met de verbranding van fossiele brandstoffen worden grote hoeveelheden verontreinigende stoffen zoals CO₂ geproduceerd. CO₂ is het bekendste broeikasgas dat zorgt voor de opwarming van de aarde (klimaatverandering). Ondanks het feit dat energie veel geld kost en steeds duurder wordt, blijft de vraag naar energie stijgen. Bovendien is het gros van onze energiebronnen eindig in voorraad (niet hernieuwbaar). Naast verontreiniging zorgt energie dus ook voor sociale problemen. De verdeling en het gebruik ervan liggen aan de basis van politieke problemen over de hele wereld.

Gezien het belang van energie, voor onze economie maar ook voor onze ecologie op ieder bestuursniveau (van lokaal tot globaal), is het uitzetten van een duurzaam energiebeleid van essentieel belang. Onder dit thema wordt het energiebeleid van de gemeente Herenthout in de eerste plaats benaderd vanuit een ecologisch perspectief. De focus ligt daarom op energiebesparing, hernieuwbare energie en klimaatbeleid. Met de ratificatie van het Kyoto-protocol werd op internationaal niveau een eerste stap in de juiste richting gezet. Europa wil samen met haar deelstaten als volgende stap tegen 2020 (in vergelijking met 1990) minstens 20 % minder CO₂ uitstoten, 20% verhogen van de energie-efficiëntie en een 20% aandeel van hernieuwbare energie realiseren (13 % in België). België en Vlaanderen volgen deze doelstellingen. Belangrijke krachtlijnen in het Vlaamse beleid die ook relevant zijn voor het lokaal te voeren beleid zijn:

- Verhogen van de milieuvriendelijke energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling: Vlaanderen ijvert voor een billijk deel in de Belgische doelstelling van 13% hernieuwbare energie tegen 2020.
- Inzetten op eco-innovatie en het creëren van groene jobs.
- Stimuleren van sociale energierenovaties (o.a. Fonds voor de Reductie van de Globale Energiekost).
- Laagdrempelige informatieverstrekking en adviesverlening op vlak van energiezuinig (ver)bouwen en energiebesparing in de woning.
- Het energierenovatieprogramma 2020: De Vlaamse overheid heeft een urgentieprogramma opgesteld om alle daken tegen 2020 geïsoleerd te krijgen, alle enkel glas te vervangen door isolerend glas en verouderde verwarmingsketels uit de Vlaamse woningen te bannen. Het is de ambitieuze doelstelling van de Vlaamse Overheid dat iedere Vlaming in het jaar 2020 een energiezuinige woning heeft.
- Energieprestaties voor (ver)nieuwbouw: de energieprestaties voor gebouwen zullen steeds strenger worden. Een Europese richtlijn spreekt over het bereiken van de bouw van bijna-nul-energiewoningen als standaard tegen 2021.

1 Stand van zaken te Herenthout

Tabel 7 Vergelijking van verbruiken gemeentegebouwen tussen 2001 en 2008

Gebouw	Elektriciteit 2001 (kWh)	Elektriciteit 2008 (kWh)	Gas 2001 (m ³)	Gas 2008 (m ³)
Gemeenteschool Klim-op	53.019	43.636	61.182	73.577
Gemeentehuis	32.970	31.622*	14.900	16.124*
Bibliotheek	9.839	13.978	6.902	9.210
Brandweer	30.810	36.396	5.743	6.797
Ter Voncke	46.674	69.346	5.187	18.945
Magazijn	10.466	5.671	4.926	13.031
Sporthal	162.660	162.983	13.862	38.838
CC 't Klooster	28.589	28.134		
Mortuarium	4.903			
Containerpark	1.920			
Kapel (tentoonstellingsruimte)	5.502	4.326	6241	7.348

Bron: gegevens 2001: bijlagen milieujaarprogramma 2002; gegevens jaarrapporten 2008 COMEET; * gegevens jaarrapport 2006 COMEET

Herenthout heeft de voorbije jaren met haar energiebeleid ingezet op energiebesparing, rationeel energiegebruik, het gebruik van hernieuwbare energie en tal van sensibiliserende activiteiten.

Door energiebesparende maatregelen uit te voeren in de gemeentelijke gebouwen (vb. vernieuwen van oude stookketels, verwijderen van enkel glas, vervangen van oude verlichting) werden de eerste stappen naar een efficiënter energiegebruik gerealiseerd.

De gemeente houdt met behulp van het programma COMEET van EANDIS een energieboekhouding bij voor de gemeenteschool, het GOC Ter Voncke, het Cultureel Centrum 't Klooster, de sporthal, de Sint Gummaruskapel, het gemeentehuis en gemeentelijke feestzaal, het gemeentelijk magazijn, de brandweer en de bibliotheek. Voor ieder gebouw werd in 2006 een energieverantwoordelijke aangeduid. In 2008 werd een externe energiedeskundige aangesteld om Energieprestatiecertificaten (EPC) voor de gemeentelijke gebouwen op te stellen. De gemeenteschool Klim-op, GOC Ter Voncke, de sporthal en CC 't Klooster hebben al een EPC. Verder werkt Herenthout mee aan de Energieprestatiedatabank van de Vlaamse overheid. Enkele resultaten van de energieboekhouding zijn te zien in Tabel 7. Wat opvalt in de verzamelde cijfers is dat alle gasverbruiken in de periode 2001-2008 gestegen zijn, ondanks het feit dat in sommige gebouwen energiebesparende maatregelen werden getroffen (vb. nieuwe verwarmingsketels, vervangen enkel glas door dubbel glas).

Op vlak van hernieuwbare energie nam de gemeente volgende initiatieven:

- Op de sporthal werd een zonneboiler geplaatst.
- De “zone-30-verkeersborden” werken op zonne-energie.
- De gemeente kocht in 2008 en 2009 50 % groene elektriciteit aan.

Er werd ook werk gemaakt van het informeren en sensibiliseren over duurzaam energiegebruik. Het gemeentepersoneel wordt aangezet tot rationeel energiegebruik (REG), o.a. door jaarlijkse deelname aan de Dikke-Truiendag, door de fietsvergoeding en het gebruik van dienstfietsen. Via allerlei kanalen (o.a. de jaarlijkse Energie Infotoer en het project Klimaatscholen) wordt informatie verspreid naar specifieke doelgroepen. Herenthout stelt ook een gemeentelijk subsidiereglement hernieuwbare energie (sinds 2005) ter beschikking en werkt mee aan het project Energiesnoeiers van de Kringwinkel: in 2008 werden op die manier in 11 huizen 7 spaardouchekoppen en 50 spaarlampen geïnstalleerd. Door deelname in 2009 aan een intergemeentelijke zonnslag werden heel wat inwoners geïnformeerd en overtuigd om te investeren in hernieuwbare energie: in 2009 werden subsidies voor 50 zonne-installaties aangevraagd (47 voor PV en 3 voor boiler).

2 Visie

Het thema energie wordt in de komende planperiode als een prioritair thema behandeld. De ernstige gevolgen van onze energie-intensieve samenleving op ons leefmilieu (luchtverontreiniging), op ons klimaat (klimaatverandering) maar ook op onze economie en financiën (energienood en stijgende energieprijzen) eisen een vooruitziend beleid. Herenthout wil deze energie-uitdaging aangaan.

Bij beleidsbeslissingen zullen steeds volgende drie opeenvolgende principes van het *Trias Energetica* toegepast worden:

- Stap 1: Beperk eerst en vooral uw energievraag. Probeer met andere woorden uw onnodig energieverbruik zo veel mogelijk terug te dringen. Dit kan bijvoorbeeld door energiebesparing in de vorm van goede warmte isolatie;
- Stap 2: Voor de energie die u toch nodig hebt, gebruikt u best zoveel mogelijk duurzame energie (groene energie uit wind, zon, biomassa of aardwarmte);
- Stap 3: Indien u toch gebruik moet maken van niet-duurzame energie (uit fossiele bronnen zoals aardgas, steenkool, aardolie), ga daar dan zo zuinig en efficiënt mogelijk mee om. Dit kan door energiezuinige apparaten te gebruiken (spaarlampen, apparaten met A++label...)

Deze drie stappen zijn geen keuzelijst, maar volgen een strikte rangorde. Duurzame energie (stap 2) en Energie-efficiëntie (stap 3) zijn beperkt in hun mogelijkheden en kosten geld. Daarom is energie besparen (stap 1) hoe dan ook de eerste noodzakelijke stap richting de bescherming van ons klimaat.

Herenthout wil op vlak van energie een voorbeeldrol opbouwen voor de bevolking en zal o.a. doorgedreven maatregelen op vlak van rationeel energiegebruik (REG) in de gemeentelijke gebouwen uitvoeren. Maar ook de bevolking zelf wordt gevraagd om samen met en gesteund door de gemeente de nodige stappen te zetten in de richting van rationeel energiegebruik thuis. Als steun stelt de gemeente het FRGE ter beschikking van de bevolking.

3 Doelstellingen

In de praktijk brengen van het Trias Energetica-principe binnen de werking van de gemeentelijke openbare diensten

De gemeente engageert zich om in de gebouwen waarvoor een energieboekhouding is opgesteld, het energieverbruik met minstens 2% per jaar te verminderen.

Herenthout zal de nodige maatregelen treffen zodat het energieverbruik in de gemeentelijke gebouwen in 2013 lager ligt dan het verbruik in 2009.

Promoten van het Trias Energetica-principe bij de doelgroepen

4 Actieplan

4.1 **Project EN 1: In de praktijk brengen van het Trias Energetica-principe binnen de werking van de gemeentelijke openbare diensten**

Actie EN 1.1: Verderzetten van de energieboekhouding in de gemeentelijke gebouwen

Herenthout blijft het energieverbruik in de gemeentelijke gebouwen intensief opvolgen. Via minstens een maandelijkse registratie van het elektriciteit-, gas-, stookolie- en waterverbruik in COMEET wordt jaarlijks per gebouw een energienota opgesteld. Hierin wordt het energieverbruik geanalyseerd in functie van het verder verlagen van de verbruiken. De actie wordt uitgevoerd door de gebouwverantwoordelijken, onder coördinatie van de milieuableider.

In 2010 zal een EPC opgesteld worden voor het gemeentehuis en een ander gemeentelijk gebouw (vb. bibliotheek).

De milieudienst zal bij gelegenheid met een energiemeter het verbruik van de elektrische apparaten in gemeentelijke gebouwen meten. Op die manier kunnen energievreters worden opgespoord en kunnen de feiten als sensibilisatiemateriaal gebruikt worden.

Actie EN 1.2: Energetisch optimaliseren van de gemeentelijke gebouwen

Sinds 2006 wordt het energieverbruik in de gemeentelijke gebouwen opgevolgd en geanalyseerd. Op basis van deze gegevens kunnen gepaste energiebesparende maatregelen uitgewerkt en toegepast worden.

Herenthout wil tegen 2013 ervoor zorgen dat alle daken van de gemeentelijke gebouwen goed geïsoleerd zijn. Al het enkel glas in de gebouwen wordt tegen 2013 vervangen door

hoogrendementsglas. De optimale werking van de verwarmingsinstallaties in de gemeentelijke gebouwen wordt verzekerd door het afsluiten van een onderhoudscontract.

Bijzondere aandacht zal gaan naar het energiezuinig maken van de gemeentelijke basisschool Klim-op. Deze school heeft al een energie-audit achter de rug en nam in 2008-2009 deel aan het intergemeentelijke project Klimaatscholen. Op deze school zijn met andere woorden kennis en kansen volop aanwezig om economisch rendabele energiebesparende maatregelen uit te voeren.

Actie EN 1.3: Gebruik van hernieuwbare energie in gemeentelijke gebouwen

Ook de komende jaren zal Herenthout minstens 50% hernieuwbare energie aankopen.

Verder zal onderzocht worden welke mogelijkheden er zijn om hernieuwbare energieproductie binnen de gemeente te vergroten. Bij nieuwbouwprojecten moet steeds aandacht zijn voor mogelijkheden inzake hernieuwbare energie toepassingen.

Actie EN 1.4: Radiatorfolie

Door het aanbrengen van radiatorfolie tussen een radiator en een niet-geïsoleerde buitenmuur kan op een heel eenvoudige, snelle en goedkope manier energie bespaard worden. In de literatuur worden gesproken over besparingen per m² radiator van 10 m³ gas of 10 liter stookolie per jaar.

Daarom wil Herenthout tegen 2013 in alle gemeentelijke gebouwen radiatorfolie aanbrengen. Als eerste stap wordt de gemeentelijke basisschool onder handen genomen.

Actie EN 1.5: Energiezuinige nieuwbouw

Herenthout heeft nieuwbouwplannen en renovatieplannen, beschreven in een gemeentelijk Masterplan. Binnen het RUP Kapelleke worden voor FC Herenthout een nieuwe kantine, doucheruimte en kleedkamers voorzien (2011). Daarnaast moet er een podiumfuienzaal komen (2012). Er is ook een uitbreiding van het OCMW-gebouw gepland. Een bouwproject Klooster voorziet in een kinderclub, jeugdhuis...(2011).

Binnen deze nieuwbouwprojecten zal energiezuinigheid een kernbegrip zijn. In alle bouwprojecten wordt minstens een E-peil 70 bereikt, waarbij de klemtoon ligt op het compact, luchtdicht en zeer goed geïsoleerd bouwen. In ieder bouwproject moeten ook de mogelijkheden van hernieuwbare energie ernstig overwogen worden.

Actie EN 1.6: Sensibiliseren en informeren van het eigen personeel inzake duurzaam energiegebruik

Aanpassingen doorvoeren in de infrastructuur van de gemeentegebouwen kunnen grote energiewinsten opleveren. Maar een energiebewust gedrag van de gebruikers van de gebouwen is minstens even belangrijk om de investeringen maximaal te laten renderen. De gemeente zal daarom energiebesparende investeringen bekendmaken onder het personeel en hun gelijktijdig aanzetten om verstandig om te gaan met energie op het werk (gebruik verwarming, verlichting, sluimerverbruik...).

4.2 Project EN 2: Promoten van het Trias Energetica-principe bij de doelgroepen

Actie EN 2.1: Energiesnoeiers

Via de milieudienst zal het geslaagde initiatief rond de energiesnoeiers, die bij de mensen thuis eenvoudige energiebesparende ingrepen komen uitvoeren, verdergezet worden.

Actie EN 2.2: Promoten van energiezuinige nieuwbouw in de gemeente

Herenthout zal het gratis planadvies van Kamp C volop promoten binnen de gemeente.

Verder zal de gemeente de nodige stappen zetten, zodat alle nieuwbouwprojecten en verkavelingen in de gemeente (zowel eigen projecten als projecten door privé-sector) zo energiezuinig mogelijk kunnen worden gerealiseerd. De toepassing van het iTi-profiel, ontwikkeld door IOK, kan hiertoe als uitgangspunt gebruikt worden.

Actie EN 2.3: Ondersteunen van REG-maatregelen bij de bevolking

Via het gemeentelijke subsidiereglement voor zonne-energie ondersteunt de gemeente sinds 2005 investeringen van burgers in het plaatsen van zonneboilers en/of photovoltaïsche zonnepanelen.

Gezien het recente succes van fotovoltaïsche zonnepanelen, zal de gemeente in de loop van de planperiode onderzoeken of de ondersteuning niet dient te worden aangepast.

Actie EN 2.4: Sensibiliseren van burgers en doelgroepen inzake duurzaam energiegebruik

Herenthout heeft beslist om in 2010 in te stappen in het provinciale initiatief "samenaankoop groene energie" voor particulieren. Hiermee worden de inwoners geïnformeerd over en aangezet tot het gebruik van groene energie in hun huishoudens.

Daarnaast wordt ook de jaarlijkse Energie Infotoer verdergezet.

Actie EN 2.5: Sensibiliseren van scholen inzake rationeel energiegebruik

Herenthout wil verder inzetten op acties die REG binnen de scholen promoten. Voorbeelden van dergelijke acties zijn het intergemeentelijke project Klimaatscholen, de IOK-lessen Klimaat en Energie, ondersteuning bij het thema Energie binnen MOS.

Actie EN 2.6: Opstart FRGE

FRGE staat voor het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost. Via dit federale fonds kunnen energiebesparende investeringen in een woning met een heel goedkope lening gerealiseerd worden. Bij de kredietverlening wordt bovendien bijzondere aandacht geschonken aan de ondersteuning van kansarme gezinnen. Herenthout zal samen met IOK de nodige stappen zetten zodat ook de inwoners van Herenthout kunnen profiteren van dit Fonds.

VIII WAT OMVAT HET THEMA MOBILITEIT VOOR HERENTHOUT?

Mobiliteit in Herenthout is net als in iedere andere gemeente een zeer belangrijk thema omdat mobiliteit een grote invloed heeft op de leefbaarheid van de gemeente. Temeer omdat alle wegen in Herenthout gemeentewegen zijn, is een doordacht lokaal mobiliteitsbeleid aangewezen. Het lokale mobiliteitsbeleid krijgt vorm binnen de **mobilitéitsconvenant** die een gemeente kan ondertekenen (voor meer info: zie www.mobielvlaanderen.be).

Binnen dit milieubeleidsplan zal binnen het thema Mobiliteit gefocust worden op de **raakvlakken tussen mobiliteit en milieu**. Deze raakvlakken zijn talrijk: denk maar aan luchtverontreiniging door de uitlaatgassen, versnippering van de open ruimte, hinder door geluid van het verkeer, lichthinder door openbare verlichting, ... De gemeente kan sturend optreden in het lokale mobiliteitsverhaal, zodat de milieu-impact van plaatselijk verkeer wordt verkleind. Daarom wordt ook steeds meer nadruk gelegd op duurzame mobiliteit. Duurzame mobiliteit richt zich vooral op onderstaande belangrijke beleidsvragen:

- Hoe kan een bestuur de (groeiende) mobiliteitsbehoefte van de inwoners in goede banen leiden?
- Hoe kan goede bereikbaarheid in overeenstemming gebracht worden met andere ruimtegebruikfuncties zoals kwaliteitsvol wonen, werken en verblijven?
- Hoe worden inwoners gestimuleerd om zo veel mogelijk gebruik te maken van of over te schakelen op meer milieuverantwoorde alternatieven?

Lokale besturen kiezen steeds vaker resoluut voor duurzame oplossingen zonder dat dit betekent dat er een anti-autobeleid wordt uitgewerkt. Duurzaam mobiliteitsbeleid vertrekt vanuit het **STOP-principe**: Voorrang voor voetgangers (Stappers), daarna aan fietsers (Trappers) en collectief vervoer (Openbaar vervoer). Privé-vervoer komt pas daarna aan de orde.

Natuurlijk is voor een gemeente ook steeds een voorbeeldrol weggelegd (vb. milieuvriendelijk wagenpark, promotie van woonwerkverkeer per fiets, faciliteren van carpoolen...).

1 Stand van zaken te Herenthout

Ook in Herenthout is het mobiliteitsvraagstuk volop aan de orde. Ondanks de algemene bewustwording dat autoverkeer zijn beperkingen heeft, zijn er in Herenthout toch enkele indicaties die wijzen op een verdere groei van dat autoverkeer. Het aantal personenwagens in Herenthout is geleidelijk gegroeid van 3844 wagens in 2000 tot 4215 wagens in 2008. Dit is een toename van bijna 10%. De lengte van het verharde wegennet groeide beperkt aan van 72.7 km in 2000 tot 74.9 km in 2005. En omdat ook het openbaar vervoer duidelijk zijn beperkingen heeft, blijft er vaak geen andere optie over dan het gebruik van de auto?

De auto lijkt vaak de beste oplossing om van A naar B te geraken, maar ook in Herenthout leidt dit tot problemen. In de eerste plaats denken we aan de verkeersoverlast in het centrum, door zowel auto's als vrachtwagens. Gezien de grote impact die mobiliteit heeft op de leefbaarheid van een gemeente, werd bij het opstellen van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan 2007 ook de mobiliteitsproblematiek in rekening gebracht. Als logische volgende stap heeft Herenthout in 2008 de Mobiliteitsconvenant ondertekend en wordt momenteel gewerkt aan een mobiliteitsplan voor de gemeente (als opvolger voor het verkeersplan uit 1995). Het mobiliteitsplan zou einde 2010 klaar moeten zijn. In de loop van september 2009 kwam de Gemeentelijke Begeleidingscommissie (GBC) voor het eerst samen. Die GBC is een dienstenoverkoepelend overlegforum en is daarom onontbeerlijk voor een kwaliteitsvol mobiliteitsbeleid. In de GBC gebeurt de voorbereiding van en de besluitvorming rond het mobiliteitsconvenant. Ook staat de GBC in voor de uitvoering van het in opmaak zijnde gemeentelijke mobiliteitsplan.

Maar het bleef niet bij plannen alleen. Enkele voorbeelden van bestaande duurzame mobiliteitsacties in Herenthout zijn de volgende:

- langs de Itegemse Steenweg werd een gescheiden fietspad aangelegd;
- mobiliteit rond scholen werd veiliger gemaakt (vb. invoer eenrichtingsverkeer);
- het centrum wordt bij verschillende evenementen volledig verkeersvrij gemaakt;
- bijkomende parkeerfaciliteiten en signalisatie voor minder mobiele mensen werd gerealiseerd op de markt;
- er is een reglement rond speelstraten in de gemeenteraad goedgekeurd,

- wijkagenten doen per fiets hun ronde;
- gemeentepersoneel krijgt een fietsvergoeding;
- jaarlijkse paddenoverzet;
- communicatiecampagnes i.v.m. duurzame mobiliteit (“korterittencontract”, “met belgerinkel naar de winkel”, scholenfietsactie).

2 Visie

We zijn voortdurend onderweg. Mobiel zijn is een belangrijk onderdeel van onze samenleving geworden. Maar mobiel zijn kent zijn grenzen en legt een zware druk op ons leefmilieu, evenzeer lokaal als regionaal, nationaal en zelfs globaal.

Hoewel mobiliteit niet stopt aan de gemeentegrens, toch ziet Herenthout een belangrijke rol weggelegd voor lokaal mobiliteitsbeleid. In een **nieuw mobiliteitsplan** zullen de toekomstlijnen uitgezet worden. Belangrijk daarbij is dat we door integratie van milieu, ruimtelijke ordening en mobiliteit binnen dit plan een **vermindering van de druk van het verkeer op het leefmilieu** willen verwezenlijken. Herenthout zal hieraan werken door alternatieve vervoersmiddelen voor de auto te stimuleren, conform het STOP-principe, door o.a. het voeren van sensibiliseringscampagnes naar de doelgroepen toe, het promoten van het openbaar vervoer en het voorzien en onderhouden van een degelijke fiets- en natuurvriendelijke infrastructuur. Bij het uitvoeren van acties rond mobiliteit zullen de milieueffecten steeds in rekening gebracht worden. Ten slotte zal de gemeente zelf het goede voorbeeld geven door aandacht te besteden aan de uitbouw van het eigen wagenpark op een milieuvriendelijke en duurzame manier.

3 Doelstellingen

Een lokaal mobiliteitsbeleid ontwikkelen met oog voor het milieu

Herenthout wil ervoor zorgen dat prioriteiten uit het milieubeleidsplan m.b.t. duurzame mobiliteit geïntegreerd worden in het mobiliteitsbeleid van de gemeente. De milieudienst zorgt voor de nodige ondersteuning waar mogelijk.

Promoten en vergemakkelijken van alternatieve verplaatsingen

Herenthout wil het wandelen en het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer aantrekkelijk maken, via communicatie maar ook via concrete maatregelen op het terrein.

4 Actieplan

4.1 **Project MO 1: Een lokaal mobiliteitsbeleid ontwikkelen met oog voor het milieu**

Actie MO 1.1: Opmaak van een milieubewust mobiliteitsplan

Bedoeling is om te zorgen voor een afstemming tussen het mobiliteitsplan en het milieubeleidsplan. Belangrijk aandachtspunt is de verkeersdruk in het centrum van Herenthout. Door de huidige vorm van het wegennet komen alle straten uit in het centrum. Er zouden op termijn alternatieven moeten zijn die het doorgaand verkeer buiten het centrum houden. Andere aandachtspunten zijn o.a.: de supermarkten in het centrum trekken veel autoverkeer aan; veilig woon-schoolverkeer.

Actie MO 1.2: Deelname van de milieudienst aan de GBC Mobiliteit

Door vertegenwoordiging van de milieudienst binnen de GBC Mobiliteit, kan verzekerd worden dat de raakvlakken tussen mobiliteit en milieu voldoende aan bod komen in het mobiliteitsbeleid.

Bijzonder aandachtspunt kan zijn dat, in het kader van het interne milieuzorgsysteem, milieuaspecten bij de planning en uitvoering van (grotere) infrastructuurwerken in overweging genomen worden.

Actie MO 1.3: Geleidelijke omvorming tot een milieuvriendelijk wagenpark

De gemeentelijke autobus (36 personen) wordt zeer frequent gebruikt door scholen, verenigingen, de kinderclub... De gemeente voorziet ook een chauffeur. Het is wel al een oude bus, dus maatregelen om dit vervoer milieuvriendelijker te maken zullen onderzocht worden.

Meer algemeen kan werk gemaakt worden van een inventaris en evaluatie van het wagenpark d.m.v. programma 'Milieutoetsing Voertuigenpark' (MTV). Aansluitend wordt een actieplan opgemaakt om te komen tot een milieuvriendelijk voertuigenpark.

Er kunnen milieuaspecten in het bestek opgenomen worden.

Ook zal overwogen worden om resultaatsverbintenissen over de hele vloot op te stellen.

4.2 Project MO 2: Promoten en vergemakkelijken van alternatieve verplaatsingen

Actie MO 2.1: Opmaak Trage Wegenplan

Trage wegen zijn bij uitstek veilige wegen voor voetgangers en fietsers. Binnen de module 15 van de mobiliteitsconvenant plant Herenthout de opstart van een Trage Wegenproject in de loop van 2011.

Actie MO 2.2: Promoten van wandelen in Herenthout

Herenthout onderzoekt of een uitbreiding mogelijk is van het bestaande wandel- en fietspadennetwerk. We denken hierbij o.m. aan het opstarten van een werkgroep 'trage wegen' in samenwerking met andere partners (vb. Natuurpunt). Een doorgedreven onderhoud van de toeristische wandel- en fietsinfrastructuur moet de bezoekers overtuigen dat het in Herenthout goed vertoeven is.

Herenthout werkt ook aan een PDPO-project, i.s.m. Nijlen, Kempens Landschap, Toerisme provincie Antwerpen, Natuurpunt, Zonnige Kempen,... Dit project werd in 2009 opgestart, de uitvoering is voorzien in de periode 2010-2011. Bedoeling is om 4 of 5 wandelpaden uit te werken, inclusief folder en infrastructuur. Bij zowel het uitwerken van de wandelpaden, alsook bij de opmaak van folder en infrastructuur, kan bijzondere aandacht geschonken worden aan milieugerelateerde aspecten (landschapsintegratie, natuurwaarden, duurzame landbouw, natuurtechnische milieubouw, milieuverantwoord productgebruik...).

Zie ook actie DO 3.1 (Integreren van duurzame ontwikkeling in het toerisme)**Actie MO 2.3: Verbeteren van de fietsinfrastructuur**

In Herenthout wordt bijkomende aanleg van fietspaden langs gemeentewegen gepland. Bijvoorbeeld langs de Molenstraat, de Uilenberg en de Bouwelse Steenweg (richting treinstation) voorziet de gemeente de aanleg van gescheiden fietspaden.

Actie MO 2.4: Milieuvriendelijke en veilige woon-schoolverplaatsingen vergemakkelijken

Herenthout zal onderzoeken hoe milieuvriendelijke voorzieningen (met openbaar vervoer en de fiets) voor de dagelijkse woon-schoolverplaatsingen kunnen georganiseerd worden. Bijvoorbeeld de woon-schoolverplaatsingen van en naar Berlaar kunnen verbeterd worden.

Dit thema zal als aandachtspunt meegenomen worden bij besprekingen met de Lijn en in het kader van het opstellen van het Mobiliteitsplan.

Actie MO 2.5: Optimaliseren van het openbaar vervoer

Herenthout start een overleg op met De Lijn en NMBS. Door duidelijke afspraken en goede bijsturing van het aanbod moet openbaar vervoer voor steeds meer mensen uit Herenthout een waardig alternatief worden. Belangrijke aandachtspunten zijn: 1. goede verbindingen ontbreken in de N-O-richting van en naar Bouwel, Berlaar, Lier en Nijlen; 2. de werking van de Belbus (optimaliseren van de haltes voor de belbus); dagelijkse woon-schoolverplaatsingen.

Gelijktijdig zal de gemeente het nut van een derdebetalersysteem onderzoeken, zodat mobiliteit voor iedereen betaalbaar blijft.

Actie MO 2.6: Stimuleren van milieuvriendelijk rijgedrag bij het gemeentepersoneel

De gemeente organiseert een opleiding in milieuvriendelijk rijgedrag voor het gemeentepersoneel.

Daarnaast zal het aanbod aan dienstfiets voor korte verplaatsingen voor het gemeentepersoneel uitgebreid worden. In de toekomst moet ieder gemeenteloket minstens één dienstfiets ter beschikking hebben.

Actie MO 2.7: Promoten van duurzame mobiliteit bij de bevolking

Door middel van actieve en passieve sensibilisatie rond mobiliteit en milieu (vb. “met belgerinkel naar de winkel”, bekendmaken van het gemeentelijk reglement speelstraten) wordt de bevolking op allerlei manieren bewust gemaakt van het mobiliteitsvraagstuk en de duurzame oplossingen.

IX WAT OMVAT HET THEMA NATUUR VOOR HERENTHOUT?

Zoals bij veel gemeenten staat ook in Herenthout de inhoud van het thema Natuur in de gemeente gedetailleerd opgetekend in het Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan (GNOP) uit 1996. Dit GNOP werd opgemaakt als een basisdocument voor het gemeentelijk natuurbeleid op korte en lange termijn. Het document blijft dan ook verbazend actueel. Recente ontwikkelingen (vb. klimaatverandering, exotenbestrijding) zorgen voor nieuwe accenten, maar de grote lijnen blijven dezelfde. Voor een goed overzicht van de Herenthoutse natuurwaarden en –knelpunten en de daaraan gekoppelde visievorming wordt verwezen naar het GNOP Herenthout.

Binnen het thema Natuur in dit milieubeleidsplan wordt verdergebouwd op het bestaande GNOP. De nadruk ligt op een geactualiseerd actieplan, dat een nieuwe adem moet geven aan het natuurbeleid in de gemeente.

1 Stand van zaken te Herenthout

Een luchtfoto van de gemeente toont duidelijk aan dat Herenthout een ruimtelijke ordening heeft met een nog vrij duidelijke scheiding tussen de verharde, bewoonde kern en daar rond een grote oppervlakte waardevolle, open ruimte. Het westelijke deel bestaat uit bossen en uniek, beschermd landschap in de vallei van de Grote Nete. De overige open ruimte wordt gedomineerd door de agrarische sector. Ook Tabel 8 geeft aan dat in Herenthout, t.o.v. de gemiddelde Vlaamse situatie, nog veel open ruimte aanwezig is. In vergelijking met de hoeveelheid natuur en bos dat het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voorziet in Vlaanderen, heeft Herenthout momenteel verhoudingsgewijs veel bos, veel agrarisch gebied maar zeer weinig grond met bestemming natuur (zie Tabel 8).

Tabel 8 Vergelijking tussen de oppervlakte natuur, bos en agrarisch gebied in Herenthout en de voorziene oppervlakteverdeling van deze bestemmingen volgens het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV)

	Volgens het RSV in Vlaanderen	Volgens de gewestplanbestemming Herenthout
	Percentage t.o.v. totale oppervlakte	
Agrarisch gebied	55.5 %	68.3 %
Natuur	11.1 %	0.2 %
Bos	3.9 %	14.4 %

Bron: GRS Herenthout en het RSV (<http://rsv.vlaanderen.be/web/nl/>)

Door middel van het opstellen van een Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (GRS) in 2007 werd het behoud van deze waardevolle ruimtelijke ordening veiliggesteld. Het GRS hanteert dan ook volgende slagzin: **Herenthout: levendig stoetersdorp te midden van een landelijke en groene omgeving.** Voor meer informatie over de aanwezige natuurelementen en ruimtelijke ordening van Herenthout wordt verwezen naar dit GRS.

Een goed ruimtelijk (landschappelijk) beleid voeren maakt ook deel uit van het GNOP Herenthout. Daarnaast omvat het GNOP een actieplan dat sinds 1996 deels werd uitgevoerd. Hoewel het GNOP nog actuele thema's behandelt, ligt de uitvoering al enkele jaren min of meer stil. Enkele realisaties uit de voorbije planperiode 2005-2009 staan vermeld in bijlage van dit plan (evaluatie GMBP 2005-2009).

Zowel in het buitengebied als in het meer verstedelijkte gebied kiest de gemeente voor de aanplanting van streekeigen soorten. Deze keuze versterkt het karakter van de streek en zorgt tevens voor onderhoudsarm groen met een verhoogde natuurwaarde. Daarnaast wordt de code van goede natuurpraktijk toegepast, door de gemeente zelf maar ook bij het toekennen van natuurvergunningen.

Herenthout stelt al jarenlang heel wat subsidies ter beschikking aan de bevolking, natuurverenigingen en landbouwers voor de ontwikkeling van natuur buiten de natuurkernen. Deze premies kenden echter opvallend weinig succes. Dat geldt ook voor de beheerovereenkomsten die landbouwers kunnen afsluiten met de VLM. In de gemeente zijn er momenteel slechts 2 beheerovereenkomsten (pakketten "onderhoud van kleine landschapselementen") met VLM afgesloten (situatie 2009). In de buurgemeenten werden duidelijk meer overeenkomsten afgesloten:

- Grobbendonk: 9 beheerobjecten
- Nijlen: 26 beheerobjecten

- Heist-op-den-berg: 16 beheerobjecten
- Herentals: 20 beheerobjecten

Nochtans stelt VLM dat er in Herenthout via agrarisch natuurbeheer heel wat bereikt kan worden, o.a. op vlak van botanisch beheer, perceelsrandenbeheer langs waterlopen en beheer van bestaande houtkanten.

2 Visie

2010 is door de Verenigde Naties uitgeroepen tot het internationale jaar van de biodiversiteit. Hiermee wordt aandacht gevraagd voor het leven op aarde en de waarde van biodiversiteit voor de mens. Iedereen wordt door de VN uitgenodigd om actie te ondernemen om de variatie aan leven op onze planeet veilig te stellen. Herenthout gaat in op deze uitnodiging en zal de nodige middelen inzetten opdat de biodiversiteit binnen de gemeente versterkt wordt en geen soorten meer verloren gaan.

Herenthout is een plattelandsgemeente, gezegend met nog heel wat open ruimte, bossen en natuur. Deze biologisch waardevolle gebieden moeten behouden worden en zelfs versterkt. Ook losse landschapselementen hebben echter een belangrijke waarde. Bomenrijen, hagen, houtwallen, wegbermen, beken, ... vormen onze ecologische rijkdom en dienen als uitvalsbasis voor dieren en planten die eigen zijn aan onze omgeving. De aanplanting en het onderhoud van deze landschapselementen moeten gestimuleerd worden, bedreigende ingrepen moeten aan banden gelegd worden.

Natuur heeft een waarde die niet kan worden omgerekend naar euro's. Daarom vormen sociaal-economische ontwikkelingen vaak een bedreiging voor de natuur. Alleen door een breed draagvlak te creëren voor de kwetsbare natuur in de gemeente, kan het behoud en de ontwikkeling ervan gerealiseerd worden. Daarom zal Herenthout haar natuurbeleid open stellen voor iedereen. Dit betekent dat het gemeentelijke natuurbeleid gebaseerd zal zijn op samenwerking. Herenthout draagt haar steentje bij door binnen dit thema Natuur te voorzien in goede communicatie, gemeentelijke ondersteuning van partners en de organisatie van samenwerkingsverbanden.

3 Doelstellingen

Versterken van de biodiversiteit in de gemeente

Herenthout heeft in 2008 het Countdown 2010 - initiatief samen met de provincie en 64 andere Antwerpse gemeenten ondertekend. Doelstelling van dit initiatief is om de achteruitgang van biodiversiteit stop te zetten. Herenthout wil met andere woorden de nodige initiatieven opstarten/verderzetten, die ervoor kunnen zorgen dat kwetsbare soorten in de gemeente voldoende beschermd worden en dus niet verloren gaan.

Natuurvriendelijke ruimtelijke ordening realiseren op het terrein

Herenthout pleit voor het maximaal behoud van open ruimte. Indien er toch open ruimte verloren gaat, dan worden kwantitatief en kwalitatief waardevolle compensaties bedongen.

Samen werken aan natuur

Natuur moet er voor iedereen zijn. Daarom wil Herenthout, via communicatie, samenwerking en ondersteuning, een zo breed mogelijk draagvlak creëren voor het natuurbeleid in de gemeente.

4 Actieplan

4.1 Project NA 1: Versterken van de biodiversiteit in de gemeente

Actie NA 1.1: Actualisatie van het GNOP

Met het bestaande GNOP als basis zal gescreend worden welke natuurprojecten in Herenthout prioritair en opportuun zijn om in de loop van de komende jaren uit te voeren. Aan de Milieuraad zal worden voorgelegd of deze geïnteresseerd is om te zorgen voor een goede opvolging van de uitvoering van een geactualiseerd plan.

Actie NA 1.2: Toepassen van de zorgplicht voor natuur

Herenthout zal de zorgplicht voor natuur blijven toepassen bij het toekennen van vergunningen en toestemmingen of bij meldingen en kennisgevingen voor bepaalde activiteiten, door het opleggen van voorwaarden of het weigeren van de vergunning of toestemming, zodat er geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan.

Actie NA 1.3: Opstellen van een Rode Lijst voor Herenthout

In overleg en in samenwerking met alle betrokkenen (o.a. Milieuraad, Natuurpunt vzw, ANB...) zal in de komende jaren werk gemaakt worden van het opstellen van een overzicht van de waardevolle soorten (dieren, planten, zwammen,...) (potentieel) aanwezig in Herenthout. Op die manier kan met kennis van zaken een gepast beleid van behoud en ontwikkeling van biodiversiteit in de gemeente opgebouwd worden.

Actie NA 1.4: Uitwerken van een natuurvriendelijk bosbeheer

Momenteel wordt een RUP opgemaakt, gelinkt aan de afbakening van het bosgebied. Herenthout werkt ook samen met PIH aan de opmaak van een duurzaam bosbeheerplan. Aan de hand van dit plan zullen concrete maatregelen genomen worden in de bossen die de natuurwaarde ervan ten goede komen.

Ook particuliere eigenaars van bos in Herenthout worden aangemoedigd om een duurzaam bosbeheer te voeren. Daartoe wordt samengewerkt met de Bosgroep Zuiderkempem.

De bestrijding van Amerikaanse vogelkers in de bosbestanden vormt een bijzonder aandachtspunt dat samen met de Bosgroep en ANB grondig aangepakt zal worden.

Actie NA 1.5: Het bermbeheerplan uitvoeren

In 2009 werd een nieuw bermbeheerplan voor Herenthout goedgekeurd, dat bovendien zal worden afgestemd op het baangrachtenbeheer. Omdat momenteel het bermbeheer eerder gestandaardiseerd verloopt, komen bermspecifieke maatregelen voorlopig niet aan bod. Toch wil de gemeente dit natuurvriendelijke bermbeheer in de praktijk brengen. Herenthout zal daarom (deels) het bermbeheer uitbesteden, waardoor het maaischema en bermspecifieke maatregelen wel volledig kunnen worden nageleefd. Voor bermen langs grachten zorgt dat ervoor dat het maaisel niet meer in de gracht terecht komt, waardoor verstoppingen in de grachten worden voorkomen.

Op termijn zal indien nodig een tussentijdse evaluatie opgemaakt worden.

Actie NA 1.6: Uitvoeren van soortbeschermende maatregelen

De projecten Oranjetipje, Geelgors, Huiszwaluw, Groene kikker, Veldleeuwerik, Blauwborst, Grasmus uit het oude GNOP zijn nog steeds relevant, maar dienen geactualiseerd en heropgestart. Ook het behouden en beschermen van de vleermuizenpopulatie in Herenthout zal worden verdergezet.

De gemeente zal tevens de jaarlijkse paddenoverzet blijven ondersteunen en waar nodig wildreflectoren plaatsen/onderhouden. Op die manier wordt het aantal verkeersslachtoffers onder de kwetsbare fauna van de gemeente ingeperkt.

Voor de bescherming van huis- en boerenzwaluwen stelt de gemeente een premie ter beschikking, zodat nesten van zwaluwen gevrijwaard blijven. Verder worden de mogelijkheden onderzocht tot samenwerking met het Regionale Landschap, dat ook rond dit thema werkt.

Actie NA 1.7: Opvolgen van de vooruitgang inzake "biodiversiteit in jouw gemeente"

Via de website van Natuurpunt (<http://biodivenquete.natuurpunt.be/biodiv/kaarten.aspx>) werden de inspanningen van de Vlaamse gemeenten op vlak van natuurbehoud in kaart gebracht aan de hand van 100 vragen. Herenthout zal deze vragenlijst gebruiken om haar natuurbeleid verder op te volgen en waar nodig bij te sturen. De stand van zaken wordt jaarlijks besproken binnen de gemeentelijke milieuraad, zodat de lijst kan worden geactualiseerd.

Actie NA 1.8: Inrichting ten behoeve van natuur, bos, groen of landschap

Hiervoor kunnen verschillende geplande en subsidieerbare activiteiten in aanmerking komen:

- De inrichting van 1 ha landbouwgrond in privé-eigendom: de gemeente kan langs openbare wegen, waterlopen en grachten in het gebied voor een natuurlijke inrichting zorgen. Momenteel werken de eigenaars aan een toekomstplan voor het gebied. De gemeente kan nakijken op welke manier een natuurvriendelijke inrichting verenigbaar is met de plannen. Binnen dit (en andere)

gebied kan ook naar kansen gezocht worden voor uitvoering van soortbeschermingsprojecten uit het GNOP.

- In het ontwerpbosbeheerplan werd de afbakening van een speelbos opgenomen.
- Ook de opportuniteit van het inrichten van een natuurleerpad in het 40 ha grote natuurgebied in beheer door Natuurpunt vzw zal worden onderzocht. Natuurpunt vzw wil van dit gebied een officieel natuurreservaat maken, wat betekent dat er ook aan de toegankelijkheid van het gebied moet gedacht worden.

Zie ook actie WA 3.5 (biologische bestrijding eikenprocessierups).

4.2 Project NA 2: Natuurvriendelijke ruimtelijke ordening realiseren op het terrein

Actie NA 2.1: In praktijk brengen van het GRS

Het GRS pleit voor een behoud van de open ruimte met een multifunctioneel karakter en voor het ontwikkelen van de natuurwaarden. Herenthout zal, samen met de betrokken partijen, deze doelstellingen op het terrein hard maken. Dit zal gebeuren, o.a. door de opmaak van RUP's voor de afbakening van VEN- en IVON-gebieden. Herenthout volgt de procedure voor de afbakening van natuur-, bos- en landbouwgebied binnen het kader van het Vlaams ruimtelijk structuurplan van nabij op. Tijdens de afbakening van bos, natuur en landbouw moet er aandacht zijn voor de bescherming van belangrijke natuurlijke en landschappelijke waarden. De afbakening van VEN- en IVON-gebieden geeft een juridische basis aan de beleidsvisie voor het behoud van de open ruimte en groene waarden.

Actie NA 2.2: Inventariseren van Trage wegen en KLE's

Met deze gecombineerde actie kunnen 2 belangrijke waarden in de gemeente gelijktijdig geïnventariseerd worden. De actie zal ook bijzondere aandacht hebben voor waardevolle bomen en andere natuurwaarden, die via het gemeentelijke meldpunt kunnen worden geregistreerd. Deze inventarisatie moet de garantie op het behoud van natuurelementen in de gemeenten vergroten. Uitvoering is voorzien in 2011.

Zie ook actie MO 2.1 (opmaak Trage Wegenplan)

Actie NA 2.3: Natuurvriendelijke inrichting van bedrijventerreinen

De terreinovergang tussen het industriegebied Klein Gent en de omliggende open ruimte is zeer sterk. Er is geen landschappelijke buffer voorzien tussen beide gebieden. Het industriegebied is aldus een visuele verstoring voor de omliggende open ruimte. Een landschappelijke buffer, vb in de vorm van een groenscherm dient gerealiseerd te worden op het industrieterrein. Dit is immers opgenomen in de bouwvergunningen van de bedrijven op het bedrijventerrein. In dit zelfde gebied moet echter eerst nog een RUP opgestart worden, waardoor het aangewezen is de aanleg van groenscherm uit te stellen tot na de afwerking van het RUP.

In Moerbroek moet een bufferstrook van 15 meter worden gerealiseerd; in de rest van het gebied volstaat een groenaanplanting van 3 meter breed.

Herenthout zal met Natuurpunt vzw overleggen welke mogelijkheden er zijn om bij de inrichting van het bedrijventerrein ook het aspect biodiversiteit te integreren. Natuurpunt heeft hier immers een project rond lopen.

Bij het verstrekken van bouwvergunningen voor bedrijventerreinen wordt actief aangemoedigd om natuurvriendelijke maatregelen op te nemen.

Door middel van een aangepaste stedenbouwkundige verordening zal via een borg, gekoppeld aan het verlenen van de bouwvergunning, de aanleg van groenschermen in Herenthout eenvoudiger afdwingbaar gemaakt worden.

Actie NA 2.4: Groeninrichting bij nieuwe verkavelingen

Bij nieuwe verkavelingen wordt er voldoende plaats voorzien voor een park en/of openbaar groen.

Actie NA 2.5: Natuurvriendelijke inrichting van het openbaar groen

Alle parken, speelterreinen, sportterreinen, begraafplaatsen, bermen, wandel-, fiets- en buurtwegen in beheer of in eigendom van de gemeente worden stapsgewijs (her)ingericht met aandacht voor

streekeigen soorten, gelaagdheid van de begroeiing, soortendiversiteit, pesticidenvrij en onderhoudsarm beheer en de potentiële natuurwaarde (aanleg van vogelbosje, vlindertuintje...).

Actie NA 2.6: Sensibilisatie natuurvriendelijk en afvalarm tuinieren

De gemeente organiseert in samenwerking met de natuurverenigingen, de compostmeesters en de milieuraad sensibilisatie om het natuurvriendelijk en afvalarm tuinieren (o.a. werken met streekeigen soorten, bessendragende- en vlindervriendelijke struiken, het knotten van bomen, houtmijten opzetten en nestkastjes ophangen, ...) te illustreren.

Actie NA 2.7: Bescherming en ontwikkeling van kleine landschapselementen

Zowel het GNOP als het GRS en het algemeen beleidsplan van de gemeente hechten veel belang aan het behoud en ontwikkeling van KLE's.

Bij het (her)inrichten van groen in Herenthout worden steeds streekeigen soorten aangeplant.

Herenthout zal ook actief op zoek gaan naar stroken, waar al of niet via de aankoop ervan, houtkanten of bomenrijen kunnen worden aangeplant.

Ook wordt promotie gevoerd rond KLE's.

Herenthout behoudt haar subsidiereglement voor de aanleg van lijnvormige elementen.

De gemeente verleent ondersteuning en doet aan sensibilisatie m.b.t. het inkleden van bedrijfsgebouwen met streekeigen groen.

Herenthout neemt jaarlijks deel aan de Behaag onze Kempen actie.

Zie ook actie WA 1.10 (Oplossen bestaande vismigratieknelpunten) en WA 1.11 (Ecologische aanleg bezinkingsbekken).

4.3 Project NA 3: Samen werken aan natuur

Actie NA 3.1: Natuuroverleg te Herenthout

De open ruimte in het algemeen, maar ook steeds meer het bos en de natuur staan (gecontroleerd) open voor de bevolking. Het multifunctionele karakter van de open ruimte vraagt goed overleg tussen alle betrokkenen. Hiervoor is de Milieuraad een geschikt platform. Wanneer nodig zullen instanties (vb. ANB, Bosgroep Noorderkempen, Regionaal Landschap, Stichting Kempens Landschap...) die niet rechtstreeks in de milieuraad vertegenwoordigd zijn, worden uitgenodigd binnen de Milieuraad.

Uiteraard moet er ook aandacht zijn voor intergemeentelijk overleg, bijvoorbeeld voor de waterlopen en grensoverschrijdende valleien. Dit overleg kan structureel verlopen via het Regionaal Landschap en de Waterschappen.

Een bijzonder aandachtspunt kan de code van goede natuurpraktijk zijn. Aangezien deze code een nogal complex maar belangrijk instrument is, lijkt een verduidelijkende toelichting binnen de schoot van de milieuraad (open milieuraad) aangewezen.

Actie NA 3.2: Lokaal natuurbeleid in de schijnwerpers

Herenthout wil specifieke communicatieacties uitvoeren naar de burgers en doelgroepen over het natuurbeleid van de gemeente. Hierbij zal aandacht zijn voor zowel geplande inspanningen alsook resultaten van uitgevoerde activiteiten. Op die manier wil de gemeente haar bevolking beter betrekken bij het lokale natuurbeleid en een breed draagvlak creëren voor het behoud en de ontwikkeling van waardevolle natuur in de gemeente.

Ook de beschikbare, gemeentelijke subsidiereglementen worden nog eens op de toonbank gezet, zodat er meer gebruik van wordt gemaakt:

- Aanplanten lijnvormige beplantingen met streekeigen soorten (sinds 2004).
- Ondersteuning van natuurverenigingen (sinds 1999).
- Lokale ondersteuning van beheersovereenkomsten VLM.
- Sinds 2009: premie zwaluwnesten.

Het lokale natuurbeleid wordt bij voorkeur op bijzondere dagen zoals Dag van het Park of Dag van de Natuur in de schijnwerpers geplaatst. Misschien kan ook de Landschapskrant van het Regionaal Landschap gebruikt worden?

Actie NA 3.3: Promoten van beheersovereenkomsten tussen landbouwers en VLM

De verweving van natuur en landbouw biedt veel kansen, ook voor de landbouw in Herenthout. VLM biedt hiertoe aan landbouwers allerlei beheersovereenkomsten aan. Zo zijn er in Herenthout heel wat zones afgebakend waar botanisch beheer mogelijk is en zijn er perceelsranden langs waterlopen (de Wimp, de Bouwelse loop, Leibeek, ed.), en bestaande houtkanten waarvoor een beheersovereenkomst kan afgesloten worden.

VLM ziet Herenthout als een gemeente waar via agrarisch natuurbeheer heel wat bereikt kan worden. Daarom wil de gemeente in samenwerking met VLM en de bedrijfsplannen van het Regionale Landschap promotie voeren rond deze beheersovereenkomsten. De rol van de gemeente kan zijn om algemene bekendheid te geven aan de overeenkomsten, o.a. via het milieubeleidsplan en de Milieuraad.

Actie NA 3.4: Verduurzaamde erfpachtovereenkomsten

Wanneer erfpachtovereenkomsten aflopen, kunnen in de nieuwe contracten een aantal bepalingen inzake duurzame landbouw, natuur- en milieubeheer mee opgenomen worden. Vooral het OCMW heeft (landbouw)gronden in erfpacht. Daarom zal de gemeente in overleg met het OCMW nagaan of er mogelijkheden zijn om deze actie uit te voeren.

Actie NA 3.5: Ondersteunen van VOC Herenthout vzw

Het Opvangcentrum voor vogels en wilde dieren Herenthout (VOC) bestaat sinds 2004 en draait grotendeels op vrijwilligerswerking. Het VOC heeft in de voorbije jaren een sterk grensoverschrijdende werking (provinciaal), waardoor een nijpend plaatsgebrek is ontstaan op de huidige locatie. De gemeente wil de werking van het VOC ondersteunen, vb. door de ontwikkeling van een educatief centrum.

Actie NA 3.6: Uitvoeren van een natuurproject in samenwerking met scholen

Herenthout zal, eventueel in samenwerking met de lokale natuurverenigingen, een natuurproject voor scholen uitwerken. Dat project kan zich bijvoorbeeld toespitsen op nestgelegenheden (voor uilen, vleermuizen, zwaluwen), migratiekunstwerken, natuurleerpad,...

Voor MOS-scholen kan dit project gekaderd worden binnen het MOS-thema Natuur.

Actie NA 3.7: Financiële ondersteuning voor natuurbehoud en –ontwikkeling

Herenthout voorziet financiële ondersteuning voor erkende terreinbeherende natuurverenigingen bij aankoop van natuurgebied.

Daarnaast worden aankopen door Stichting Kempens Landschap ondersteund met een gemeentelijke, financiële bijdrage.

X WAT OMVAT HET THEMA BODEM VOOR HERENTHOUT?

Het bodemsaneringsdecreet van 1995 werd op 1 juni 2008 vervangen door een nieuw Bodemdecreet met bijhorende uitvoeringsbesluiten (VLAREBO). Het nieuwe Vlaamse bodembeleid streeft naar een optimale bescherming van de vele functies die een bodem heeft.

Inzake bodembeleid liggen de meeste bevoegdheden bij OVAM (de Openbare Vlaamse AfvalstoffenMaatschappij). De OVAM heeft als taak bij te dragen tot een betere bodemkwaliteit en waakt over de naleving van het bodemdecreet. Via instrumenten als bodemonderzoeken, bodemsaneringen en risicobeheer worden mens en milieu beschermd tegen de risico's van bodemverontreiniging.

Gemeenten werken hoofdzakelijk ondersteunend, zorgen voor informatiedoorstroming en het actueel houden van de gemeentelijke inventaris van risicogronden en zijn bevoegd voor bepaalde schadegevallen in de gemeente.

1 Stand van zaken te Herenthout

Zo'n 23 ha grond in Herenthout is verontreinigd (1% van totale opp). Herenthout houdt van deze gronden een "register van verontreinigde gronden" bij. Ook bestaat er een overzicht van risicogronden en een document opgesteld door het PIH over historisch verontreinigde gronden (veelal stort). Volgens cijfers van OVAM staan in Herenthout op 1 januari 2009 7 percelen met gekende verontreinigde gronden geregistreerd waarvoor verdere maatregelen nodig zijn.

Naast het registreren van (potentiële) bodemverontreiniging werd ook gewerkt aan preventie en sanering van bodemverontreiniging. In 2006 werden de stookolietanks (verwarming) die horen bij gemeentelijke gebouwen nagekeken op lekdichtheid. Al deze tanks werden gekeurd en de buiten gebruik gestelde tanks worden gesaneerd. Verder maakte de gemeente in 2008 een inventaris op van alle gronden waarvan zij eigenaar is en waarop een historische risicoactiviteit plaatsvond. Op het containerpark, gelegen op een oud stort, werd een oriënterend bodemonderzoek uitgevoerd. Er werd (historische) verontreiniging vastgesteld, maar sanering was niet nodig.

Tot slot heeft de gemeente ook een procedure van aanpak in geval van schadegevallen (bij melding van gevallen van acute bodemverontreiniging) opgesteld. De aanpak werd bekendgemaakt in het gemeentelijke infoblad. Meldingen worden in een computerprogramma ingevuld. Als schadegevallen worden gemeld, wordt gesteld dat een bodemdeskundige moet worden ingeschakeld.

2 Visie

Herenthout wil haar bodembeleid verder vorm geven. Dit betekent dat we zowel op vlak van preventie als op vlak van risicobeheer moeten inzetten. Bodemverontreiniging kan zeer ernstige gevolgen hebben, niet alleen voor de bodemkwaliteit maar ook voor het grondwater en zelfs de volksgezondheid. Bovendien is het saneren van bodemverontreiniging een complexe en uiters dure aangelegenheid. Daarom is het in de eerste plaats zaak een goed preventief beleid te voeren, zodat nieuwe bodemverontreiniging kan worden vermeden.

Een doordacht risicobeheer moet ervoor zorgen dat nieuwe of bestaande (potentiële) bronnen van bodemverontreiniging efficiënt worden aangepakt. Op die manier kunnen nieuwe verontreinigingen ingeperkt worden en mits een goede communicatie zelfs voorkomen worden.

3 Doelstellingen

De gemeente werkt mee aan de uitvoering van het Vlaamse bodembeleid binnen de eigen diensten. Daarnaast neemt de gemeente ook initiatieven voor de inwoners. Volgende doelstellingen worden daartoe vooropgesteld:

4 Actieplan

4.1 Project BO 1: Voorkomen van nieuwe bodemverontreiniging

Door potentiële bronnen van bodemverontreiniging tijdig aan te pakken, wordt ervoor gezorgd dat geen nieuwe verontreiniging of een uitbreiding/verspreiding van bestaande verontreiniging plaats kan vinden.

Actie BO 1.1: Tankslag

Herenthout zal in de loop van 2010 in samenwerking met IOK een intergemeentelijke tankslag opstarten. Met deze actie wil de gemeente zoveel mogelijk inwoners overtuigen om hun buitengebruik gestelde (ondergrondse) stookolietank correct te saneren. Oude tanks vormen een reëel gevaar voor bodem- en grondwaterverontreiniging en dus tevens een groot financieel risico voor de eigenaars.

Daarom organiseert Herenthout de actie om voor de inwoners zo voordelig mogelijke voorwaarden te bieden en koppelt aan de actie een uitgebreide communicatie- en sensibilisatiecampagne over o.a. de risico's op bodemverontreiniging door niet correct buitengebruik gestelde stookolietanks, wat zijn de wettelijke regels m.b.t. buitengebruik gestelde tanks, enz...

Indien opportuun kan de gemeente ook informeren bij de distributienetbeheerder Eandis of het mogelijk is gegevens m.b.t. recente aansluitingen op aardgas te verkrijgen. Deze gegevens zouden gebruikt kunnen worden om een gerichte sensibilisatieactie te organiseren.

Actie BO 1.2: Saneren van eigen stookolietanks

Herenthout zet de sanering van eigen, buiten gebruik gestelde stookolietanks verder.

Actie BO 1.3: Preventie van bodemverontreiniging door particuliere tankstations

Herenthout wil zoveel mogelijk eigenaars van tankstations informeren over de risico's op bodemverontreiniging van dergelijke installaties en op de wettelijke verplichtingen uit VLAREM.

Actie BO 1.4: Tijdelijke grondopslagplaatsen (TOP)

Voorlopig zijn er in Herenthout geen vergunde TOP's, hoewel er wel nood aan is. Daarom zal de gemeente onderzoeken op welke manier hier een goede oplossing aan kan worden gegeven.

Voor de tussentijdse opslagplaatsen van klasse II levert de gemeente de milieuvergunning af. In ieder geval zal de gemeente zich bij het vergunnen van tijdelijke opslagplaatsen baseren op de code van goede praktijk, opgesteld door de OVAM.

4.2 Project BO 2: Ontwikkelen van een geactualiseerd, gemeentelijk risicobeheer

Actie BO 2.1: Digitaliseren van de gemeentelijke inventaris van potentieel verontreinigde grond

Herenthout houdt de inventaris van potentieel verontreinigde grond in de gemeente bij. Die inventaris wordt momenteel enkel op papier bijgehouden. De inventaris zal echter, zowel voor nieuwe als oude gegevens, digitaal moeten worden ingevoerd in een databank. Hiertoe wordt een softwarepakket aangekocht, dat een link zal leggen tussen gronden, kadastrale kenmerken, VLAREM,.... De invoer van alle activiteiten die niet vergund zijn of dateren van voor 1991 moet voltooid zijn voor 1/01/2013.

Herenthout zal de nodige middelen vrijmaken opdat de digitalisatie vlot kan verlopen.

Actie BO 2.2: Aanstellen van een erkende bodemsaneringsdeskundige

Herenthout zal via een raamcontract een erkende bodemsaneringsdeskundige aanstellen. Het is immers in het eigen belang van de gemeente om zo'n contract te hebben (aangezien er in een schadegeval snel opgetreden moet worden).

Voor meer informatie: Birgit Van Campenhout (OVAM) - Dienst Saneringsprojecten en interventies (bvcampen@ovam.be of 015/284.403)

Actie BO 2.3: Inventariseren van woonzones op potentieel verontreinigde grond

Op basis van de kennis van (potentieel) verontreinigde gronden in Herenthout, kan de gemeente nagaan of op deze gronden (al of niet gerealiseerde) woonzones aanwezig zijn. Als vervolg op deze inventarisatiestudie kan de gemeente beslissen (in overleg met de OVAM) om op de risicogronden een oriënterend bodemonderzoek te laten uitvoeren.

Actie BO 2.4: Opvolging van potentieel verontreinigde gronden in eigendom

Herenthout zal de toestand van potentieel verontreinigde bodems waarvoor de gemeente mede verantwoordelijk is opvolgen (vb. het uitvoeren van periodieke bodemonderzoeken aan het containerpark en controle van de toestand van oude stortplaatsen).

Onderzoek uitgevoerd door PIH leverde reeds een inventaris op van alle voormalige legale en illegale stortplaatsen op 6 locaties in de gemeente.

Actie BO 2.5: Procedures schadegevallen en grondverzet optimaliseren

In het kader van het nieuwe bodemdecreet is het nodig bestaande procedures in verband met melding van schadegevallen en aanpak van grondverzet na te kijken, eventueel bij te sturen en vervolgens opnieuw te communiceren, naar het eigen personeel en naar de bevolking.

Bij meldingen van bodemverontreiniging worden stalen genomen, wordt de OVAM ingelicht en een erkend bodemsaneringsdeskundige ingeschakeld.

Bij het uitvoeren van gemeentelijke werken zal de regelgeving met betrekking tot grondverzet gerespecteerd worden.

Actie BO 2.6: Een oriënterend bodemonderzoek opleggen bij nieuwe verkavelingen

Geadviseerde actie door de OVAM. De gemeente kan bepalen dat bij iedere nieuwe verkaveling een oriënterend bodemonderzoek wordt uitgevoerd.

Actie BO 2.7: Wanneer nodig een bodemonderzoek laten uitvoeren bij de aan- en verkoop van gronden door de gemeente, ook wanneer dit niet verplicht is

Bij iedere aan- of verkoop van gronden door de gemeente zal steeds afgetoetst worden of het aangewezen is een bodemonderzoek uit te voeren, op basis van de aard van het perceel.

XI WAT OMVAT HET THEMA DUURZAME ONTWIKKELING VOOR HERENTHOUT?

Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die voldoet aan de behoeften van het heden zonder de noden van de toekomstige generaties in het gedrang te brengen. Duurzame ontwikkeling vereist een aanpak die sociale, ecologische en economische aspecten integreert met aandacht voor elke schaalverhouding: van het mondiale tot het lokale.

Volgens Verhoeven 2008⁵ komt het op lokaal vlak erop aan:

1. Mechanismen in te stellen die de bekommernis om mens, milieu, economie (*people, planet, profit*) gelijkwaardig inbouwen in de besluitvorming, zowel in de beleidsplanning als in concrete, projectmatige beslissingen, en dit met zoveel mogelijk betrokkenheid van de bevolking en het middenveld.
2. In diezelfde besluitvorming de volgende vraag nadrukkelijk te stellen: is de maatregel of oplossing waarvoor we kiezen echt degene die op lange termijn het beste uitdraait voor de economische welvaart en het milieu en de mensen, hier en ook elders in de wereld?
3. In diezelfde besluitvorming ook deze vraag nadrukkelijk te stellen: kunnen we hierbij nog creatiever zijn in het zoeken en te baat nemen van mogelijke gezamenlijke winst (win-winpotenties, synergieën), namelijk van mogelijkheden om niet alleen verlies te vermijden maar om tegelijk winst te boeken voor zowel mens, milieu als economie?
4. In de eigen interne werking de bekommernissen om milieu (interne milieuzorg), sociale aspecten (diversiteit, toegankelijkheid, evenwicht werk-privé...) en economische aspecten (efficiëntie) in te bouwen.

Duurzame ontwikkeling is van toepassing op alle activiteiten in de gemeente. Binnen de context van dit milieubeleidsplan wordt in dit thema daarom vooral gefocust op duurzame ontwikkeling met een duidelijke milieulink.

1 Stand van zaken te Herenthout

Dat het thema Duurzame ontwikkeling niet als een apart thema staat vermeld in het GMBP 2005-2009 wil geenszins zeggen dat Herenthout de voorbije jaren hiervan geen werk heeft gemaakt. De uitvoering van het lokale milieubeleid, zoals beschreven in de andere thema's van dit plan, is op zich al een zeer belangrijke duurzame ontwikkeling. De stapsgewijs toenemende integratie van dit milieubeleid binnen de andere, lokale beleidsdomeinen is daarvan een belangrijk gevolg. Ook neemt Herenthout, onder de noemer "maatschappelijk verantwoord ondernemen", sinds 2007 deel aan de campagne "ik ben verkocht" en wil op termijn een FairTradegemeente worden. Herenthout heeft een doorlichting uitgevoerd van de cateringproducten die gebruikt worden binnen de gemeentediensten. Als resultaat werd het aankoopbeleid aangepast, met meer aandacht voor milieuvriendelijke producten én producten uit de eerlijke handel. Daarnaast is duurzaam bouwen een belangrijk thema, waar Herenthout jaarlijks promotie rond maakt (vb. via deelname aan de Energie Infotoer). Via allerlei kanalen informeert en sensibiliseert de gemeente haar personeel en de bevolking over vb. duurzaam consumeren (zie www.voedselvoetafdruk.be), duurzaam reizen,...

Herenthout zet ook in op ontwikkelingssamenwerking. Via de schepen voor ontwikkelingssamenwerking en een hoofdstuk ontwikkelingssamenwerking in het algemeen beleidsplan van de gemeente wordt het beleid uitgezet. In de gemeente werd een gemeentelijke raad voor ontwikkelingssamenwerking (GROS) opgericht en een ambtenaar van de gemeente zorgt voor ondersteuning van de werking van het GROS. Door middel van toelagen worden initiatieven genomen rond ontwikkelingssamenwerking gestimuleerd.

Er lopen ook sociale economieprojecten in Herenthout. De gemeente zet zelf bijvoorbeeld via de Kringloopwinkel "Energiesnoeiers" in.

⁵ Verhoeven, Alex, 2008, Duurzame ontwikkeling in lokaal beleid. Uitgave van VVSG vzw en Uitgeverij Politeia nv.

2 Visie

Herenthout zet volop in op duurzame ontwikkeling in de breedste zin van het woord. Via het sociaal huis van de gemeente, het “Herenthuis”, wordt sociaal, economisch en ecologisch belangrijke informatie en steun actief ter beschikking gesteld van de bevolking. Dit gebeurt door middel van een concept van 6 fysieke loketten, met aan elk loket een onthaalbediende.

Via het “Herenthuis” en andere kanalen zullen alle mogelijke doelgroepen attent gemaakt worden op hun rol in de duurzame ontwikkeling van de gemeente. Daarbij wordt in het bijzonder gedacht aan de **landbouwsector en het onderwijs**. Zo wordt binnen de gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking o.a. aandacht geschonken aan het stimuleren van de mondiale vorming in de scholen. Via communicatie, sensibilisatie en ondersteuning willen we de landbouwers in onze regio alle kansen bieden om verder te verduurzamen.

Herenthout heeft een grote ambitie: **een ‘FairTradegemeente’ worden en blijven**. De eerste aanzet hiertoe werd in 2007 reeds gegeven, via de gemeentelijke raad voor ontwikkelingssamenwerking, door de goedkeuring van het Charter door de gemeenteraad. Het gemeentebestuur is er immers van overtuigd dat onze ontwikkeling niet ten koste mag gaan van de bevolking in het Zuiden. Zo geniet de aankoop van eerlijke handelsproducten de voorkeur bij gemeentelijke diensten en feesten. We zullen ook verder het dorp intrekken en handelaars en burgers trachten te overtuigen van het nut van eerlijke producten.

3 Doelstellingen

Duurzame ontwikkeling concreet vorm geven binnen de gemeentelijke werking

Er bestaat geen beter promotiemiddel voor duurzame ontwikkeling dan een gemeente die binnen haar eigen werking het goede voorbeeld geeft.

Promoten en ondersteunen van duurzame ontwikkeling in Herenthout

Herenthout zet in op duurzame ontwikkeling en wil daarom de nodige middelen beschikbaar stellen om duurzame initiatieven binnen de gemeente volop te steunen.

Sensibiliseren rond duurzame ontwikkeling in Herenthout

Duurzame ontwikkeling is een moeilijk begrip voor een complex proces. Herenthout wil aan de hand van communicatie over concrete voorbeelden aan eigen personeel en de bevolking duidelijk maken waar het om draait.

4 Actieplan

4.1 **Project DO 1: Duurzame ontwikkeling concreet vorm geven binnen de gemeentelijke werking**

Actie DO 1.1: Herenthout wordt FairTradegemeente

Herenthout neemt maatschappelijk verantwoord ondernemen ernstig en wil daarom via de campagne “ik ben verkocht” op termijn een FairTradegemeente worden en blijven (zie ook www.ikbenverkocht.be).

Actie DO 1.2: Ontwikkelen van milieugerelateerde sociale economie binnen de gemeente

Herenthout zal onderzoeken waar doelgroepwerknemers, zoals omschreven binnen de Samenwerkingsovereenkomst (de zogenaamde MINA-werkers) kunnen worden ingezet. Ook de inzet van Energiesnoeiërs loopt door.

Actie DO 1.3: Duurzame consumptie bij de gemeentediensten

De gemeente heeft al een analyse uitgevoerd van de catering binnen de gemeentediensten. Een volgende stap is het effectief gaan verduurzamen van de catering. Een duurzaam aankoopbeleid kan echter niet van vandaag op morgen maar is een langzaam proces. Naar het voorbeeld van Evergem kan ook Herenthout kiezen voor een geleidelijke maar zeker proces: jaarlijks wordt één

gemeentedienst aangespoord om een initiatief rond duurzame consumptie te nemen. Niet meer, niet minder, maar het gaat wel vooruit.

Actie DO 1.4: Opzetten van een structurele samenwerking tussen de milieudienst en de cultuurdienst / Culturele Raad / jeugdendienst / adviesraden... op vlak van duurzame ontwikkeling

De cultuurdienst / Culturele Raad heeft sterke linken met het lokale verenigingsleven en de culturele activiteiten die plaatsvinden in de gemeente. Ze staat ook in voor de goede werking van de bibliotheek, het cultuurcentrum... De culturele activiteiten in de gemeente vormen met andere woorden een interessante, alternatieve weg voor de milieudienst om rechtstreeks in contact te komen met de bevolking. De milieudienst en de cultuurdienst / Culturele Raad kunnen samen op zoek gaan naar de raakpunten tussen milieu en cultuur. Zo kan geleidelijk aan een structurele samenwerking opgebouwd worden tussen beide diensten.

Voorbeelden van integratie tussen cultuur en milieu zijn de rol van de gemeente als uitleenbasis voor ondersteunend materiaal (afvalpreventie, energiebesparing), verduurzamen van de financiële steun (duurzame criteria opleggen en/of suggereren), opstarten van een culturele activiteit rond een milieuthema, overleg tussen de milieu- en cultuuradviesraden, tentoonstellingen in bibliotheek en/of cultuurcentrum, verduurzamen van bestaande culturele activiteiten (vb. Parkfeesten, carnavalstoet)...

Ook met andere gemeentediensten zal gezocht worden naar samenwerking met de milieudienst op vlak van duurzame ontwikkeling.

Actie DO 1.5: Faciliteren van duurzaam bouwen in Herenthout

De gemeente neemt criteria met betrekking tot duurzaam bouwen en wonen op in haar vergunningenbeleid of in een stedenbouwkundige verordening.

De gemeente heeft gronden in eigendom, die na goedkeuring van een RUP (RUP Kapelleke) binnen enkele jaren verkaveld zullen worden (momenteel gebruikt als voetbalterrein). Gekoppeld aan deze verkaveling kan een duurzame inrichting en kunnen voorwaarden rond duurzaam bouwen en wonen voorzien worden. Misschien kunnen ook op gronden in eigendom van IOK dergelijke voorwaarden geïntegreerd worden.

Actie DO 1.6: Herenthout wordt een Blijje Bloemengemeente.

Deze actie kan opgestart worden i.s.m. de jeugdraad en de kinderen uit de gemeente. Dit kan door:

- te kiezen voor Blijje Bloemen in het eigen aankoopbeleid: voor jubileums, trouwpartijen...
- te communiceren over eerlijke bloemen in eigen media.
- zelf 'Blijje Bloemen' aan te planten in het openbaar groen (biologische bloembollen + bloemrijke eenjarigen, vaste planten en struiken in openbaar groen).
- plaatselijke bedrijven en handelaars te stimuleren om zelf ook Blijje Bloemen aan te bieden en actief te promoten in eigen zaak.
- adviesraden en/of verenigingen te stimuleren om activiteiten te organiseren rond Blijje Bloemen: een infoavond, de Blijje Bloemenmobiel op de gemeentelijke bloemen-/jaarmarkt, het Blijje Bloemenspel in de jeugdverenigingen (16+) en/of lessenpakket in de gemeentelijke scholen (derde graad secundair) of een Blijje Bloemschikavond in samenwerking met KAV of Velt. (www.blijjebloemen.be).

4.2 Project DO 2: Promoten en ondersteunen van duurzame ontwikkeling in Herenthout

Actie DO 2.1: Verduurzamen van de landbouw

Herenthout wil de landbouwsector ondersteunen in haar duurzame ontwikkeling. Daarvoor kunnen allerlei middelen ingezet worden:

- Promoten van de beheerovereenkomsten en de werking van de bedrijfsplanner van de VLM binnen de landbouwsector van Herenthout. Deze beheerovereenkomsten kennen in de buurgemeenten immers een groter succes dan in Herenthout. (contactpersoon VLM: Lieven Lavrysen, dienst Plattelandsbeheer, T 014 25 83 63, Vlaamse Landmaatschappij, Cardijnlaan 1, 2200 Herentals).

- Promoten van biolandbouw. Herenthout kan in het bijzonder de biolandbouw promoten, bijvoorbeeld door aan de biolandbouwsector een forum aan te bieden, bijvoorbeeld via de gemeentemarkt. Herenthout kan ook **groenteabbonnementen** (www.biodichtbijhuis.be) bekendmaken en ondersteunen. Naar de sector zelf kan de gemeente communiceren over de mogelijkheden tot omschakeling en de ontwikkeling van biolandbouw op haar grondgebied (eventueel door het organiseren van opleidingen?). Sensibilisatie rond biologische landbouw kan door geregeld artikels in het gemeentelijk infoblad en de website te publiceren.
- Herenthout wil haar landbouwers stimuleren tot het treffen van innoverende, milieuvriendelijke maatregelen. De gemeente roept dan ook op om dergelijke maatregelen te melden bij de gemeente, zodat deze kunnen worden bekendgemaakt onder de bevolking. Daaraan gekoppeld kan jaarlijks een attentie bezorgd worden aan het beste, gemelde project op basis van duurzaamheidscriteria.
- De gemeente geeft ondersteuning bij het in orde brengen van alle wettelijke verplichtingen voor de duurzame uitbouw van agrarische activiteiten.
- Organiseren van milieuhandhaving, die in de eerste plaats een communicatieve functie heeft maar steeds over de optie beschikt om ook sanctionerend op te treden.

Actie DO 2.2: Promoten van streekeigen producten

Het gebruik van streekeigen en lokaal geproduceerde producten zorgt voor een korte keten. Door die korte keten worden de “voedselkilometers” (afgelegde kilometers van een product om tot bij de gebruiker te geraken) ingeperkt en ontstaat er minder verpakkingsafval. Daarom zal Herenthout het verbruik van streekproducten promoten.

Zo kan werk gemaakt worden van het bekendmaken van thuisverkooppunten in boerderijen uit de streek.

Promotie kan ook gebeuren via het bekendmaken en verdelen van een **mand met streekproducten**. Bij de samenstelling van die mand kunnen bijkomende duurzaamheidscriteria gehanteerd worden. Ook sociale criteria kunnen geïntegreerd worden (complementair met en in combinatie met de promotie van ‘eerlijke’ landbouwproducten zoals koffie, thee, suiker uit de eerlijke handel).

Via de bestaande gemeentelijke markt kunnen streekproducten aan de man gebracht worden. Herenthout zal deze markt ondersteunen.

Herenthout zal ook de mogelijkheden tot het oprichten van **lokale voedselteams** (www.voedselteams.be) en **groenteabbonnementen** (www.biodichtbijhuis.be) onderzoeken. Momenteel bestaat dit nog niet in Herenthout. Maar de gemeente kan nagaan of er niet met bijvoorbeeld via de maandelijkse markt kan worden samengewerkt voor het opstarten van een dergelijk initiatief.

Actie DO 2.3: Ondersteunen van duurzame ontwikkeling in scholen

Scholen zijn een bijzondere doelgroep met veel kansen om duurzame ontwikkeling vorm te geven. Alle scholen in Herenthout zijn al ingeschreven in het project “Milieuzorg op school” (MOS). Binnen het MOS-project zijn er voor MOS-scholen tal van mogelijkheden om de milieuzorg op school verder uit te bouwen. Acties worden gesteund door het Provinciaal instituut voor Milieu-educatie (PIME) (vb. voor MOS-scholen is een subsidie beschikbaar voor het vergroenen van de schoolomgeving). Ook de gemeente wil onderzoeken hoe ze de scholen het best kan ondersteunen in dit project.

Herenthout zal ook bestaande, educatieve projecten met scholen zoals het intergemeentelijke project Klimatscholen en het geven van milieulessen, al of niet in gewijzigde vorm, verder ondersteunen.

Actie DO 2.4: Premies voor duurzaam bouwen en wonen

Herenthout voorziet premies voor duurzame maatregelen die inwoners uit de gemeente treffen bij nieuwbouw of renovatie. Ondersteunde maatregelen zijn de volgende: het plaatsen van hemelwateropvang en infiltratievoorzieningen, het gebruik van FSC-hout, het plaatsen van zonneboilers en fotovoltaische zonnepanelen en het aanplanten van lijnvormige groene elementen langs perceelsranden.

Herenthout volgt de ontwikkelingen op vlak van duurzaam bouwen en wonen op en zal indien nodig de bestaande premies bijsturen.

Actie DO 2.5: Evaluatie van de financiële steun aan socioculturele verenigingen op vlak van duurzaamheid

Het subsidiesysteem, dat financiële steun voorziet aan socioculturele verenigingen, werd recent aan een grondige evaluatie onderworpen. In het verlengde hiervan zal de mogelijkheid onderzocht worden om een link te leggen tussen de steun voor verenigingen (of lokale projecten in het algemeen) en de milieuzorg die uitgaat van de vereniging / het initiatief. Zo zouden extra inspanningen op vlak van milieu tot extra gemeentelijke steun kunnen leiden.

Actie DO 2.6: Promoten van milieuverantwoorde evenementen

De milieudienst wordt steeds op de hoogte gebracht van evenementen in de gemeente, zodat waar nodig milieuvriendelijk advies kan worden gegeven. Om het meer milieuvriendelijk maken van evenementen in de gemeente nog beter te stroomlijnen, wil de gemeente op termijn een gemeentelijke fuivengids/ evenementengids ter beschikking stellen.

In het DIFTAR-reglement is een regeling getroffen i.v.m. afval dat ontstaat op evenementen. Herenthout stelt een evenementencontainer ter beschikking en de organisator betaalt voor het afval.

De OVAM-actie “groene vent zkt groen event” kan gebruikt worden om evenementen in de gemeenten stap bij stap milieuvriendelijker te maken: zie www.groenevent.be. Door middel van de “groeneventscan” worden ruimtegebruik, verbruik van energie en water, mobiliteit, catering en ophaling en verwerking van afval omgezet in één duidelijk cijfer: de ecologische voetafdruk van het event, uitgedrukt in m². Op die manier krijgen de organisatoren:

- een beter inzicht in de afval- en milieuproblematiek van hun event.
- een duidelijk beeld van het milieuverantwoorde groeipotentieel van hun organisatie.
- concrete tips en oplossingen om nog milieu- en budgetvriendelijker te werken.

Herenthout kan dit toepassen op eigen evenementen en promoten/ondersteunen naar evenementen die door externen georganiseerd worden.

4.3 Project DO 3: Sensibiliseren rond duurzame ontwikkeling in Herenthout

Actie DO 3.1: Integreeren van duurzame ontwikkeling in het toerisme

Het algemeen beleidsplan spreekt over de opmaak van een algemene wervingsfolder over de gemeente en het verzamelen van wandelingen in een gids. Specifieke milieuaspecten (voorbeeldfunctie van de gemeente op vlak van milieu, milieuverantwoord productgebruik, behoud van open ruimte en natuur, belang van trage wegen en kleine landschapselementen, promotie van wandelen en fietsen, nood aan stilte, het belang van levende waterlopen, het probleem van zwerfvuil en sluikstorten,...) kunnen opgenomen worden. Ook kan ervoor gekozen worden deze folder en gids af te drukken op TCF, postconsumptie kringlooppapier, bedrukt met milieuvriendelijke inkt.

Ook kunnen tal van milieuvriendelijke initiatieven via de toeristische dienst opgestart worden (promotie alternatief verplaatsingsgedrag, promoten streekeigen producten, seizoensgroenten en – fruit, samenwerking met horeca op vlak van productaanbod en afvalpreventie).

Actie DO 3.2: Promoten van duurzaam bouwen

Herenthout ondersteunt duurzaam bouwen en wonen in de gemeente niet alleen met premies maar ook door het verspreiden van informatie. Herenthout zet de deelname aan de Energie Info-toer verder. Ook via het loket Bouwen en Wonen, als onderdeel van het “Herenthuis”, wordt de nodige informatie aangereikt aan de bevolking. Dit loket kan gezien worden (mits eventuele voorbereiding) als een informatiepunt voor Duurzaam bouwen en wonen waar informatie kan bekomen worden over sociale en ecologische premies of reducties. De SO 2008-2013 stelt dat dit ruimer moet zijn dan ter beschikking stellen van info en brochures door duurzaamheids- of informatieambtenaar.

Ook het gratis planadvies van Kamp C i.v.m. duurzaam bouwen zal volop gepromoot worden.

Actie DO 3.3: De gemeente stimuleert of ondersteunt initiatieven met betrekking tot duurzame ontwikkeling in een Noord-Zuidcontext

Binnen deze actie kunnen tal van initiatieven opgestart worden:

- de uitleenbare tentoonstelling “De ecologische voetafdruk” van het PIH is opgebouwd rond een 7-tal thema’s: noord-zuid, mobiliteit, afvalpreventie, water, energie, duurzame grondstoffen en

producten, bestrijdingsmiddelen. Rode draad is het principe van de ecologische voetafdruk. Via concrete voorbeelden en doe-activiteiten wordt getoond hoe men duurzamer kan leven of hoe men zijn ecologische voetafdruk kan verkleinen.

- De uitleenbare tentoonstelling Milleniumdoelstellingen van Koepel 11.11.11.
- Interactieve tentoonstelling Milleniumparcours van Koepel 11.11.11.
- Fototentoonstelling Waardig Werk Wereldwijd van Koepel 11.11.11.
- Fototentoonstelling Mark Goldchstein van Koepel 11.11.11.
- de uitleenbare tentoonstelling Gezondheid! Proost' van het Rode Kruis waarin een stukje Namibië in de kijker wordt geplaatst en men kan zien dat proper water niet vanzelfsprekendheid is voor elk kind. Bij de tentoonstelling hoort een lessenkast voor tweede en derde graad van het lager onderwijs dat downloadbaar is via www.rodekruis.be.

Actie DO 3.4: De gemeente organiseert of ondersteunt projecten in verband met educatie voor duurzame ontwikkeling

Onder meer volgende activiteiten komen hiervoor in aanmerking:

- gratis cursus voor milieuraadsleden door Tandem bestaande uit 5 lessen rond o.a. het lokaal milieubeleid, de werking van een gemeentelijke milieuraad, de gemeentelijke begroting en de relatie tussen landbouw en natuur. (www.tandemweb.be)
- vormingsavond voor milieuraadsleden 'Pesticidenreductie in uw gemeente' door Tandem. (www.tandemweb.be)
- vorming 'Duurzame Ontwikkeling en Lokale Agenda 21' door VODO voor gemeenten die een lokale agenda 21 willen opmaken. Deze workshop past ook in de campagne van de duurzaamheidsspiegel. Onder meer gericht naar gemeentelijke adviesraden (vb. milieuraad, noord-zuidraad, jeugdraad). (www.vodo.be)
- vorming 'De Duurzaamheidsspiegel' door VODO als inleidende vorming bij de campagne rond de duurzaamheidsspiegel. Er wordt ingegaan op duurzame ontwikkeling, de ecologische voetafdruk en duurzaam gemeentelijk beleid. Er wordt uitgelegd wat de duurzaamheidsspiegel is en hoe men deze invult. (www.vodo.be)
- vorming 'De Ecologische Voetafdruk' door VODO over de impact van onze levensstijl op het milieu en op de Derde Wereld en kan dienen als inleiding op een campagne of project rond duurzame ontwikkeling of op een tentoonstelling over de voetafdruk. Het geeft achtergrond bij een vernieuwd gemeentelijk aankoopbeleid dat rekening houdt met het Zuiden. Onder meer gericht naar gemeentelijke adviesraden (vb. milieuraad, noord-zuidraad, jeugdraad). (www.vodo.be)

XII ACTIETABEL

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

GBC = gemeentelijke begeleidingscommissie

MD = milieudienst

GB = gemeentebestuur

TD = technische dienst

RO= ruimtelijke ordening

Prioriteiten

Aan elke actie werd een prioriteit van 1 tot 5 toegekend. Een actie met score 1 krijgt de hoogste prioriteit, een actie met score 5 de laagste prioriteit.

1 Instrumentarium

Actie	2010	2011	2012	2013	2014...	Prioriteit	Initiatiefnemer	Betrokkenen	Extra budget
Actie IN 1.1: Verzekeren van de goede werking van de milieudienst						1	GB	MD	Reguliere werking t
Actie IN 1.2: Organiseren van een efficiënt Milieu Management Informatie Systeem						2	MD,GB	HidroRio, Vlaamse overheid	Reguliere werking
Actie IN 1.3: Jaarlijks evalueren van het lokale milieubeleid						1	MD, GB	Milieuraad, gemeenteraad	Reguliere werking
Actie IN 1.4: Inzetten van geschikte communicatiemiddelen						1	MD	Communicatiedienst	Reguliere werking
Actie IN 1.5: Bevorderen van de integratie tussen de gemeentelijke diensten						1	MD	Alle gemeentediensten, ambtelijk overleg, diensthooftoverleg	Reguliere werking
Actie IN 1.6: Integratie van thema Milieu binnen het Jeugdplan						2	MD en jeugdraad		Reguliere werking
Actie IN 1.7: Stimuleren van de werking van de milieuraad						2	MD	Milieuraad	Reguliere werking
Actie IN 1.8: Onderhouden van de huidige samenwerkingsverbanden en uitbreiden indien opportuun						1	MD	Alle mogelijke partners	Reguliere werking
Actie IN 2.1: Aanpassen van de lokale afspraken inzake milieuhandhaving op basis van het nieuwe milieuhandavingsdecreet						2	MD, GB	Politiezone	Reguliere werking
Actie IN 2.2: Voeren van een actief gemeentelijke beleid m.b.t. hinderlijke inrichtingen						3	MD,GB	Politiezone	Reguliere werking
Actie IN 2.3: Ordenen, evalueren en waar nodig bijsturen van de lokale milieureglementen						1	GB	MD	Reguliere werking

2 Afval

Actie	2010	2011	2012	2013	2014...	Prioriteit	Initiatiefnemer	Betrokkenen	Extra budget
Actie AF 1.1: Afvalpreventie binnen de eigen werking						1	MD	Financiële dienst, TD en GB	Reguliere werking
Actie AF 1.2: Promotie herbruikbare bekere						2	MD		Reguliere werking
Actie AF 1.3: Stimuleren van afvalarm winkelen						4	MD	Winkeliers	Aankoop herbruikbare boodschappen-tassen
Actie AF 1.4: Activering van de compostmeesterwerking						2	MD	TD, IOK Afvalbeheer, Velt, OVAM	Aanleg demoplaats
Actie AF 1.5: Sensibiliseren van scholen inzake afvalpreventie						2	MD	Scholen, IOK Afvalbeheer, MOS	Reguliere werking
Actie AF 2.1: Optimaliseren van de selectieve inzameling van eigen bedrijfsafval in de gemeentelijke gebouwen						1	MD		Reguliere werking
Actie AF 2.2: Optimaliseren van het DIFTAR-systeem						1	MD	IOK Afvalbeheer	Reguliere werking
Actie AF 2.3: Optimaliseren van de afvalinzameling op het containerpark						1	GB	IOK Afvalbeheer, MD	Weegbrug
Actie AF 2.4: Duidelijkheid blijven geven aan KMO's en zelfstandigen over de mogelijkheid om gebruik te maken van gemeentelijke inzamelkanalen of andere legale mogelijkheden						4	MD	KMO's, zelfstandigen	Reguliere werking
Actie AF 2.5: Ondersteunen van de landbouwsector in het afvoeren van afvalfracties						4	MD	Landbouwsector	Reguliere werking
Actie AF 2.6: Sensibiliseren van de bevolking inzake afvalpreventie, hergebruik en selectieve afvalinzameling						1	MD	OVAM, IOK Afvalbeheer	Reguliere werking
Actie AF 2.7: Aanpak van illegaal ontwijkgedrag						2	MD	TD, wijkagenten	Reguliere werking
Actie AF 2.8: Zwerfvuilopruiactie						1	TD, MD	Natuurpunt, Jeugdendienst	Reguliere werking
Actie AF 2.9: Netheidsverantwoordelijken						5	MD, GB	Bevolking, verenigingen	Vergoeding Netheidsverantwoordelijken aan vb. € 50 per km

3 Milieuverantwoord productgebruik

Actie	2010	2011	2012	2013	2014...	Prioriteit	Initiatiefnemer	Betrokkenen	Extra budget
Actie MP 1.1: Verder implementeren van milieuvriendelijke en duurzame producten in de eigen gemeentelijke diensten						1	MD	Alle gemeentediensten	Reguliere werking
Actie MP 1.2: Sensibiliseren van het eigen gemeentelijk personeel inzake milieuverantwoord productgebruik						2	MD	Gemeente-personeel	Reguliere werking
Actie MP 1.3: Verduurzamen van de werking van GOC Ter Voncke en de gemeentelijke sporthal						3	MD	GOC, sporthal	Reguliere werking
Actie MP 2.1: Sensibiliseren van burgers en doelgroepen inzake milieuverantwoord productgebruik						1	MD		Reguliere werking
Actie MP 2.2: Sensibiliseren van scholen inzake milieuverantwoord productgebruik						1	MD	Scholen	Reguliere werking

4 Water

Actie	2010	2011	2012	2013	2014...	Prioriteit	Initiatiefnemer	Betrokkenen	Extra budget
Actie WA 1.1: Uitvoeren van het zoneringsplan op het terrein						1	GB	TD, HidroRio, MD, Aquafin	Projectafhankelijk
Actie WA 1.2: Opstellen van een digitale rioleringsdatabank						1	HidroRio		
Actie WA 1.3: Uitvoeren van de deelbekkenbeheerplannen						3	GB		Projectafhankelijk
Actie WA 1.4: Gecontroleerde waterafvoer ter hoogte van het containerpark						3	GB	TD, IOK Afvalbeheer	Projectafhankelijk
Actie WA 1.5: Gratis afkoppelingsdeskundige						2	HidroRio		
Actie WA 1.6: Afkoppelen van grote, verharde oppervlakken						2	TD	MD	Projectafhankelijk
Actie WA 1.7: Bemalingswater						2	MD	Bouwdienst	Reguliere werking
Actie WA 1.8: Promoten van het gebruik van hemelwaterputten en infiltratievoorzieningen						2	MD	Communitatie-dienst	Reguliere werking
Actie WA 1.9: Herwaarderen en onderhouden van beken en grachten						1	TD		Reguliere werking
Actie WA 1.10: Oplossen bestaande vismigratieknelpunten						3	MD en TD		Projectafhankelijk
Actie WA 1.11: Ecologische aanleg bezinkingsbekken						1	GB	VMM	Projectafhankelijk
Actie WA 1.12: Inventariseren van de oppervlaktewaterkwaliteit						2	MD	PIH, VMM	Projectafhankelijk
Actie WA 1.13: Monitoren van overstorten						3	TD	VMM	Reguliere werking
Actie WA 1.14: Monitoren van het grondwatergebruik in de						3	MD		Reguliere werking

Actie	2010	2011	2012	2013	2014...	Prioriteit	Initiatiefnemer	Betrokkenen	Extra budget
gemeente									
Actie WA 1.15: Uitvoeren van de watertoets voor projecten binnen de gemeente						1	RO		Reguliere werking
Actie WA 2.1: Verkleinen van het leidingwatergebruik in gemeentelijke gebouwen						3	MD	TD	Projectafhankelijk
Actie WA 2.2: Sensibiliseren van het eigen personeel inzake rationeel watergebruik						2	MD	Gebouw-verantwoordelijken	Reguliere werking
Actie WA 2.3: Sensibiliseren van de bevolking en doelgroepen inzake rationeel watergebruik						2	MD	IOK	Vergoeding lesgevers
Actie WA 2.4: Water-audit uitvoeren bij vernieuwing OCMW-gebouw						2	GB	MD	Projectafhankelijk
Actie WA 3.1: Verderzetten gemeentelijk pesticidenreductiebeleid						1	MD	TD	Reguliere werking
Actie WA 3.2: Pesticidentoets						1	MD		Reguliere werking
Actie WA 3.3: Herinrichting met aandacht voor nulgebruik pesticiden						1	GB		Projectafhankelijk
Actie WA 3.4: Inzetten veegwagens						1	TD		Aankoop en onderhoud veegwagens
Actie WA 3.5: Biologische bestrijding van de eikenprocessierups						1			Reguliere werking
Actie WA 4.1: Sensibilisatie van burgers en doelgroepen inzake gebruik van pesticiden						2	MD	Communicatiedienst	Reguliere werking
Actie WA 4.2: Afbouw van het gebruik van Target (rodenticide)						2	MD en TD	Provincie Antwerpen	Reguliere werking
Actie WA 4.3: GAS-wetgeving						1	GB	Wijkagenten	Reguliere werking

5 Hinder

Actie	2010	2011	2012	2013	2014...	Prioriteit	Initiatiefnemer	Betrokkenen	Extra budget
Actie HI 1.1: Inventariseren van hinderbronnen						4	MD	TD, Provincie Antwerpen	Reguliere werking
Actie HI 1.2: Voeren van sensibilisatieacties rond hinder						2	MD	Communicatiedienst	
Actie HI 1.3: Opvolging van de werking van de nieuwe reglementen						2	MD	Politiezone	Reguliere werking

Actie	2010	2011	2012	2013	2014...	Prioriteit	Initiatiefnemer	Betrokkenen	Extra budget
Actie HI 1.4: Afbakenen van een stiltegebied in Herenthout						5	GB	Provincie Antwerpen	Reguliere werking
Actie HI 2.1: Opvolgen van klachten						1	MD	Politiezone	Reguliere werking
Actie HI 2.2: Onderhouden van een goede samenwerking tussen de politie en de milieudienst van de gemeente						1	MD	Politiezone	Reguliere werking
Actie HI 2.3: Aanpakken van overlast zwerfkatten						4	GB	TD	Reguliere werking

6 Energie

Actie	2010	2011	2012	2013	2014...	Prioriteit	Initiatiefnemer	Betrokkenen	Extra budget
Actie EN 1.1: Verderzetten van de energieboekhouding in de gemeentelijke gebouwen						1	MD	Gebouw-verantwoordelijken	Reguliere werking
Actie EN 1.2: Energetisch optimaliseren van de gemeentelijke gebouwen						2	GB	MD, TD	Projectafhankelijk
Actie EN 1.3: Gebruik van hernieuwbare energie in gemeentelijke gebouwen						3	GB	MD, TD	Projectafhankelijk
Actie EN 1.4: Radiatorfolie						2	TD	MD, gemeenteschool	Aankoop radiatorfolie
Actie EN 1.5: Energiezuinige nieuwbouw						2	GB		Projectafhankelijk
Actie EN 1.6: Sensibiliseren en informeren van het eigen personeel inzake duurzaam energiegebruik						2	MD	Communicatiedienst	Reguliere werking
Actie EN 2.1: Energiesnoeiers						1	MD	EANDIS, energiesnoeiers	Reguliere werking
Actie EN 2.2: Promoten van energiezuinige nieuwbouw in de gemeente						3	GB	IOK, Kamp C	Reguliere werking
Actie EN 2.3: Ondersteunen van REG-maatregelen bij de bevolking						2	GB	MD	Premiekosten
Actie EN 2.4: Sensibiliseren van burgers en doelgroepen inzake duurzaam energiegebruik						2	MD	IOK, provincie Antwerpen, communicatiedienst	Reguliere werking
Actie EN 2.5: Sensibiliseren van scholen inzake rationeel energiegebruik						2	MD	IOK, MOS	Projectkosten Klimatscholen, vergoeding lesgevers
Actie EN 2.6: Opstart FRGE						5	IOK	GB	

7 Mobiliteit

Actie	2010	2011	2012	2013	2014...	Prioriteit	Initiatiefnemer	Betrokkenen	Extra budget
Actie MO 1.1: Opmaak van een milieubewust mobiliteitsplan						2	GBC		Projectafhankelijk
Actie MO 1.2: Deelname van de milieudienst aan de GBC Mobiliteit						1	GBC	MD	Reguliere werking
Actie MO 1.3: Geleidelijke omvorming tot een milieuvriendelijk wagenpark						5	GB	MD	Reguliere werking
Actie MO 2.1: Opmaak Trage Wegenplan						2	GB		Projectafhankelijk
Actie MO 2.2: Promoten van wandelen in Herenthout						2	TD	Communicatiedienst, MD, GB, gemeente Nijlen, Kempens Landschap, Toerisme provincie Antwerpen, Natuurpunt, Zonnige Kempen	Projectafhankelijk
Actie MO 2.3: Verbeteren van de fietsinfrastructuur						1	GB	TD	Projectafhankelijk
Actie MO 2.4: Milieuvriendelijke en veilige woon-schoolverplaatsingen vergemakkelijken						2	GB	De Lijn, GBC	Reguliere werking
Actie MO 2.5: Optimaliseren van het openbaar vervoer						3	GB	GBC, De Lijn, NMBS	Reguliere werking
Actie MO 2.6: Stimuleren van milieuvriendelijk rijgedrag bij het gemeentepersoneel						5	MD		Aankoop fietsen
Actie MO 2.7: Promoten van duurzame mobiliteit bij de bevolking						3	MD	Communicatiedienst	Reguliere werking

8

Natuur

Actie	2010	2011	2012	2013	2014...	Prioriteit	Initiatiefnemer	Betrokkenen	Extra budget
Actie NA 1.1: Actualisatie van het GNOP						3	MD	Milieuraad	Reguliere werking
Actie NA 1.2: Toepassen van de zorgplicht voor natuur						1	MD		Reguliere werking
Actie NA 1.3: Opstellen van een Rode Lijst voor Herenthout						4	MD	Milieuraad, ANB, Natuurpunt	Projectafhankelijk
Actie NA 1.4: Uitwerken van een natuurvriendelijk bosbeheer						2	MD	Bosgroep Zuiderkempen, ANB, PIH	Projectafhankelijk
Actie NA 1.5: Het bermbeheerplan uitvoeren						1	MD	Aannemer	Uitbesteding bermbeheer
Actie NA 1.6: Uitvoeren van soortbeschermende maatregelen						1	MD	Milieuraad	Projectafhankelijk Premie
Actie NA 1.7: Opvolgen van de vooruitgang inzake "biodiversiteit in jouw gemeente"						3	Milieuraad	MD	Reguliere werking
Actie NA 1.8: Inrichting ten behoeve van natuur, bos, groen of landschap						4	GB	MD, Natuurpunt	Projectafhankelijk
Actie NA 2.1: In praktijk brengen van het GRS						2	GB	RO, MD	Projectafhankelijk
Actie NA 2.2: Inventariseren van Trage wegen en KLE's						3	MD		Projectafhankelijk
Actie NA 2.3: Natuurvriendelijke inrichting van bedrijventerreinen						3	MD	Natuurpunt	Projectafhankelijk
Actie NA 2.4: Groeninrichting bij nieuwe verkavelingen						3	RO	MD	Reguliere werking
Actie NA 2.5: Natuurvriendelijke inrichting van het openbaar groen						3	MD en TD		Reguliere werking
Actie NA 2.6: Sensibilisatie natuurvriendelijk en afvalarm tuinieren						3	MD	Natuurverenigingen, compostmeesters, milieuraad, communicatiedienst	Reguliere werking
Actie NA 2.7: Bescherming en ontwikkeling van kleine landschapselementen						3	MD	IOK, TD	Premie en Reguliere werking
Actie NA 3.1: Natuuroverleg te Herenthout						4	MD	Milieuraad	
Actie NA 3.2: Lokaal natuurbeleid in de schijnwerpers						4	MD	Regionaal Landschap, communicatiedienst	Reguliere werking

Actie	2010	2011	2012	2013	2014...	Prioriteit	Initiatiefnemer	Betrokkenen	Extra budget
Actie NA 3.3: Promoten van beheersovereenkomsten tussen landbouwers en VLM						3	MD	VLM, Landbouw-sector	Reguliere werking
Actie NA 3.4: Verduurzaamde erfpachtovereenkomsten						4	MD	OCMW	Reguliere werking
Actie NA 3.5: Ondersteunen van VOC Herenthout vzw						2	GB	VOC, MD	Projectafhankelijk
Actie NA 3.6: Uitvoeren van een natuurproject in samenwerking met scholen						3	MD	Scholen, natuurverenigingen	Projectafhankelijk
Actie NA 3.7: Financiële ondersteuning voor natuurbehoud en –ontwikkeling						3	GB	MD, natuurverenigingen	Premie

9

Bodem

Actie	2010	2011	2012	2013	2014...	Prioriteit	Initiatiefnemer	Betrokkenen	Extra budget
Actie BO 1.1: Tankslag						1	IOK en MD	EANDIS	Reguliere werking
Actie BO 1.2: Saneren van eigen stookolietanks						1	MD		Reguliere werking
Actie BO 1.3: Preventie van bodemverontreiniging door particuliere tankstations						2	MD	Communicatiedienst	Reguliere werking
Actie BO 1.4: Tijdelijke grondopslagplaatsen (TOP)						5	MD		Reguliere werking
Actie BO 2.1: Digitaliseren van de gemeentelijke inventaris van potentieel verontreinigde grond						3	MD		Reguliere werking
Actie BO 2.2: Aanstellen van een erkende bodemsaneringsdeskundige						5	GB	MD, OVAM	aanbesteding
Actie BO 2.3: Inventariseren van woonzones op potentieel verontreinigde grond						2	MD		Reguliere werking
Actie BO 2.4: Opvolging van potentieel verontreinigde gronden in eigendom						2	MD		Kosten bodemonderzoek
Actie BO 2.5: Procedures schadegevallen en grondverzet optimaliseren						2	MD	GB	Reguliere werking
Actie BO 2.6: Een oriënterend bodemonderzoek opleggen bij nieuwe verkavelingen						5	MD	GB	Reguliere werking
Actie BO 2.7: Wanneer nodig een bodemonderzoek laten uitvoeren bij de aan- en verkoop van gronden door de gemeente, ook wanneer dit niet verplicht is						5	MD	GB	Kosten bodemonderzoeken

10 Duurzame ontwikkeling

Actie	2010	2011	2012	2013	2014...	Prioriteit	Initiatiefnemer	Betrokkenen	Extra budget
Actie DO 1.1: Herenthout wordt FairTradegemeente						1	MD	trekkersgroep	Reguliere werking
Actie DO 1.2: Ontwikkelen van milieugerelateerde sociale economie binnen de gemeente						3	MD	TD, snoeiers, werkers, Energie-MINA-	Projectafhankelijk
Actie DO 1.3: Duurzame consumptie bij de gemeentediensten						1	MD	Alle gemeentediensten	Reguliere werking
Actie DO 1.4: Opzetten van een structurele samenwerking tussen de milieudienst en de cultuurdienst / Culturele Raad / jeugddienst / adviesraden... op vlak van duurzame ontwikkeling						2	MD	Cultuurdienst, Culturele Raad, Jeugddienst, adviesraden	Reguliere werking
Actie DO 1.5: Faciliteren van duurzaam bouwen in Herenthout						2	MD, RO	GB	Reguliere werking
Actie DO 1.6: Herenthout wordt een Blijve Bloemengemeente.						4	MD	Jeugdraad	Reguliere werking
Actie DO 2.1: Verduurzamen van de landbouw						3	GB	VLM, Milieuraad, landbouwsector	Reguliere werking
Actie DO 2.2: Promoten van streekeigen producten						3	MD		Reguliere werking
Actie DO 2.3: Ondersteunen van duurzame ontwikkeling in scholen						3	MD	MOS, IOK	Kosten milieulessen
Actie DO 2.4: Premies voor duurzaam bouwen en wonen						1	MD		Premies
Actie DO 2.5: Evaluatie van de financiële steun aan socioculturele verenigingen op vlak van duurzaamheid						3	MD	Socioculturele verenigingen	Premie
Actie DO 2.6: Promoten van milieuverantwoorde evenementen						3	MD		Reguliere werking
Actie DO 3.1: Integreren van duurzame ontwikkeling in het toerisme						5	MD	Toeristische dienst	Projectafhankelijk
Actie DO 3.2: Promoten van duurzaam bouwen						3	MD	Loket Bouwen en Wonen, Kamp C, Communicatiedienst	Reguliere werking
Actie DO 3.3: De gemeente stimuleert of ondersteunt initiatieven met betrekking tot duurzame ontwikkeling in een Noord-Zuidcontext						3	MD	Koepel 11.11.11, Rode Kruis	Reguliere werking
Actie DO 3.4: De gemeente organiseert of ondersteunt projecten in verband met educatie voor duurzame ontwikkeling						3	MD	TANDEM, VODO	Reguliere werking

XIII BIJLAGE 1: WOORDENLIJST

Actieve sensibilisering

Actieve sensibilisering omvat sensibilisering waarbij het doelpubliek actief benaderd wordt. Het uitgeven van een foldertje of een artikel in het gemeentelijke informatieblad volstaan niet. Daarentegen zullen infoavonden, workshops, opleidingen, aanwezigheid op een beurs, e.d. wel het doelpubliek op een actieve manier benaderen.

ANB

Agentschap voor natuur en bos (www.natuurenbos.be).

Biologische landbouw(producten)

In de biologische landbouw worden geen kunstmest en geen chemisch-synthetische bestrijdingsmiddelen gebruikt. Daarnaast worden dieren onder zo natuurlijk mogelijke omstandigheden gehouden, ook wat hun voeding betreft. Doel van de biologische landbouw is het in stand houden van het natuurlijke evenwicht tussen mens, plant en dier. Het gaat daarbij niet alleen om de landbouw maar ook om onze leefomgeving als geheel.

Bosgroep

Een bosgroep is een vrijwillig samenwerkingsverband tussen zowel openbare als privé boscijdegenoten. Via de bosgroepen tracht het Agentschap voor Natuur en Bos een antwoord te geven op de problemen die de versnippering van het bos met zich meebrengt. Bosgroepen bieden een uitgebreide dienstverlening aan die de vele boscijdegenoten helpt bij het beheren van hun bossen. Zie www.bosgroepen.be.

Breekpuin met COPRO-label

Het gaat hier om breekpuin dat aan bepaalde kwaliteitsvoorwaarden moet voldoen vooraleer het als secundaire grondstof kan aangewend worden. Recyclage heeft immers slechts echt zin indien dit leidt tot de productie van grondstoffen die qua kwaliteit even hoog scoren als alternatieve producten. Indien men opteert om breekmateriaal (breekpuin) aan te wenden van een afbraak van wegen - en/of bouw van een locatie en deze materialen wenst te hergebruiken op deze locatie, dient een keuring te worden uitgevoerd door COPRO. COPRO voert een staalname uit zodat na analyse eventueel het attest wordt afgeleverd dat het breekmateriaal geschikt is voor gebruik als secundaire grondstof.

Buitengebied

Op niveau van Vlaanderen is het buitengebied dat gebied waarin de open, onbebouwde ruimte overheerst.

CAPLO

Centraal aanspreekpunt voor lokale overheden van de Vlaamse overheid (<http://www.lne.be/doelgroepen/lokale-overheden/so-2008-2013/contact-1>).

Compostmeesters

Compostmeesters zijn vrijwillige burgers die door Vlaco (Vlaamse Compostorganisatie) worden opgeleid tot "specialisten" in het composteren en in het voorkomen van organisch afval. Samen met de milieudienst stimuleren ze het thuiscomposteren en het afvalarm (kringloop)tuinieren in hun gemeente.

Derdebetalersysteem

Heel wat gemeenten hebben een derdebetalerscontract afgesloten met De Lijn. Daardoor rijden bepaalde inwoners of gebruikers van De Lijn in die gemeenten gratis of aan sterk verminderd tarief, dank zij een financiële bijdrage van de gemeenten. Dit voordeel geldt op het grondgebied van deze gemeenten of in sommige gevallen zelfs op het volledige net van De Lijn, al naargelang de overeenkomst die de gemeente heeft afgesloten.

DIFTAR

DIFTAR staat voor gedifferentieerd tarief voor huisvuilverwijdering. Dit wil zeggen dat de burger betaalt afhankelijk van het soort en de hoeveelheid afval dat hij aanbiedt, overeenkomstig het principe "de vervuiler betaalt". De burger betaalt dus minder naarmate hij minder afval aanbiedt of

“de voorkomer wordt beloond”. Te verwijderen afvalfracties zoals grofvuil moeten steeds de duurste fracties zijn en de tarieven moeten een weerspiegeling zijn van de reële verwerkingskost. Bepaalde vermijdbare te recycleren afvalfracties, zoals groenafval, moeten ook aan de burgers aangerekend worden. Deze tarieven moeten evenwel lager liggen dan de tarieven voor te verwijderen afvalstoffen. Het doel van een gedifferentieerd tarief is om de burger te stimuleren tot afvalpreventie en een beter sorteergedrag.

Duurzame ontwikkeling

Duurzame ontwikkeling is ontwikkeling die tegemoet komt aan de noden van de huidige generatie zonder de behoeftevoorziening van de komende generaties in het gedrang te brengen.

EANDIS

Zie www.eandis.be.

Ecolife vzw

Ecolife is een maatschappelijke milieuorganisatie die streeft naar een duurzame wereld door middel van ecologische gedragsverandering bij diverse doelgroepen. Ecolife ontwikkelt en implementeert hiervoor procesmatige actiemodellen, projecten en campagnes. Zie www.ecolife.be.

Energiesnoeiërs

De Energiesnoeiërs zijn mensen die via de sociale economie opleiding en tewerkstelling krijgen om energiebesparende maatregelen uit te voeren. Dat kunnen zowel kleine als grotere ingrepen zijn. Op die manier strijden ze mee tegen de opwarming van de aarde. Het project Energiesnoeiërs vangt drie vliegen in een klap. Het gaat om jobs voor mensen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt, het gaat om ingrepen die goed zijn voor het milieu en ze besparen gezinnen met een laag inkomen geld. Meer info: www.energiesnoeiërs.net

Eutrofiëring

Eutrofiëring is de natuurlijke verrijking van waterlopen en rivieren met voedingsstoffen. Deze verrijking wordt doorgaans versterkt door menselijke activiteiten, zoals de landbouw (vermesting). Na een tijd worden meren voedselrijker als gevolg van een toename in voedingsstoffen. Eutrofiëring wordt voornamelijk veroorzaakt door een toename in nitraten en fosfaten, en dit heeft een negatief effect op het waterleven. Door de verrijking van het water met voedingsstoffen groeien waterplanten zoals algen enorm. Het gevolg hiervan is dat er minder licht minder diep in het water door kan dringen en sommige anaërobe (niet zuurstofverbruikende) bacteriën meer actief worden. Hierdoor kunnen sommige vissen en andere organismen niet meer blijven leven.

Exoot

Al sinds eeuwen zijn soorten van elders al dan niet opzettelijk door de mens in België geïntroduceerd, zowel op het land als in het water. Deze ingevoerde, uitheemse soorten noemt men exoten. Er zijn inmiddels honderden exoten bekend. Deze uitheemse soorten kunnen:

- de inheemse flora en fauna schaden;
- ziekten meebrengen die de inheemse soorten schaden;
- schade toebrengen aan inheemse gewassen.

Een deel van de exoten is bewust door de mens in Europa ingevoerd, zoals de Japanse oester voor de oestercultuur, de muskusrat voor bont en de Amerikaanse vogelkers voor bosverbetering. Andere soorten zijn onbedoeld hier terecht gekomen, zoals de Japanse zakpijp en de Amerikaanse zwaardschede die met schepen meeliften, de paarse buisjesspons die waarschijnlijk met de import van oesters meekwam en soorten die na de aanleg van kanalen tussen rivieren België bereikten.

FSC: Forest Stewardship Council

Dit is een internationale NGO met hoofdzetel in Mexico, die ondersteund wordt door sociale organisaties en milieubewegingen, houtinvoerders, -handelaars en verwerkers, bosbeheerders en –groeperingen, organisaties voor de rechten van inheemse volkeren, enz. De FSC bestaat uit drie kamers : een economische, ecologische en sociale kamer. Door deze structuur wordt het evenwicht tussen sociale, economische en ecologische belangen gerespecteerd.

De Vlaamse regering steunt initiatieven zoals FSC omdat: 1) het systeem vertrekt vanuit globaal perspectief en de concrete implementatie kan aanpassen aan lokale omstandigheden 2) duurzaam bosbeheer is verantwoordelijkheid voor elke boseigenaar en –beheerder 3) de nadruk ligt sterk op

participatie en op die manier kan de communicatie tussen beheerders, handelaars en consumenten worden verbeterd.

Gemeentelijk milieubeleidsplan (GMBP)

Wanneer er sprake is van het gemeentelijk milieubeleidsplan of GMBP, dan wordt steeds het voorliggende GMBP 2010-2013 bedoeld, tenzij duidelijk wordt verwezen naar vb. het GMBP 2005-2009.

GECORO

Gemeentelijke commissies voor ruimtelijke ordening.

GFT-afval

Groente-, fruit- en tuinafval.

GNOP of Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan

In uitvoering van het eerste gemeentelijke milieuconvenant 1992-1996 hebben vele gemeenten een GNOP-plan opgesteld. Het GNOP bevat een lange termijnplanning om onze natuur, ook buiten de reservaten, te laten ontwikkelen. Dit plan heeft als doel een duidelijk inzicht te verwerven in de actuele toestand van natuur en landschap in de gemeente. Het plan bevat een volledige inventarisatie van de toestand van het landschap en de flora en fauna van de gemeente in 1996. Tevens is een actieplan opgesteld dat concrete aanbevelingen of voorstellen bevat om de kwaliteit van natuur en landschap te behouden en, daar waar nodig, te verbeteren.

GRS

Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan.

Hemelwater

Verzamelnaam voor regen, sneeuw, hagel, met inbegrip van dooiwater.

HidroRio

HidroRio (www.hidrorio.be) is een project van PIDPA (www.pidpa.be) op maat van de gemeente. Het is een samenwerkingsvorm tussen PIDPA en de gemeente, waarbij PIDPA o.a. het beheer en de exploitatie van het gemeentelijke rioleringsnet overneemt.

IBA

Individuele behandeling van afvalwater.

Integraal waterbeheer

Water dient niet alleen als bron van drinkwater. Het geheel van oppervlaktewater, grondwater, waterbodems, oevers en haar infrastructuur of watersysteem, vervult vele functies. Een watersysteem zorgt o.a. voor de aan- en afvoer van water, voor ecologische functies (woon omgeving van planten en dieren), economische functies (bron voor drinkwater, scheepvaart, irrigatie, koelwater) en voor recreatie (hengelaars, pleziervaart, zwemmen). Alle componenten van een watersysteem zijn met elkaar verbonden waardoor het als een geheel (geïntegreerd) moet beheerd worden. Integraal waterbeheer tracht het behoud en herstel van watersystemen ter verzoenen met het gebruik ervan door de mens, rekening houdend met de behoeften van de komende generaties. Het gaat om een geïntegreerd beleid waarbij de verschillende betrokken beleidsmakers, beheerders en watergebruikers samenwerken om zo te komen tot een breed gedragen planning en beheer. De opgave bestaat eruit het beheer van watersystemen op een goede en duurzame manier op elkaar af te stemmen.

IOK

Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (www.iok.be).

Kleine landschapselementen (KLE's)

Onder kleine landschapselementen verstaan we lijn- of puntvormige elementen, met inbegrip van de bijhorende vegetaties, waarvan het uitzicht, de structuur of de aard, al dan niet door toedoen van de mens, tot stand is gekomen, en die deel uitmaken van de natuur zoals: bermen, bomen, bosjes, bronnen, dijken, graften, houtkanten, hagen, holle wegen, hoogstamboomgaarden, perceelsrandbegroeiingen, sloten, struwelen, poelen, veedrinkputten en waterlopen.

Kringwinkel

De Kringwinkels geven herbruikbare goederen een nieuwe bestemming en verkleinen zo de afvalberg, ze bieden werk aan mensen die het moeilijk hebben een job te vinden en ze verkopen degelijke en originele tweedehandsgoederen tegen lage prijzen. Zie www.kringwinkels.be.

KWZI

Kleinschalige waterzuiveringsinstallatie.

Ladder van Lansink

De Ladder van Lansink stelt een rangorde op voor onze omgang met afval: hoe hoger op de ladder, des te beter voor het milieu. *Afvalpreventie* staat bovenaan de ladder. De beste manier om met afval om te gaan is afval vermijden. Vaak speelt de overheid hierin een belangrijke rol. Bij afvalpreventie horen onder andere stickers rond 'Geen reclamedrukwerk', de brooddoos in plaats van wegwerpverpakkingen,... *Hergebruik* vereist weinig of geen energie of nieuwe grondstoffen. De mooiste voorbeelden hier zijn de kringloopwinkels, tweedehands pc's, retourflessen, navulbare potloden of vulpennen... waar producten hergebruikt worden of een nieuw leven krijgen. *Sorteren en recycleren* komt op de derde plaats. Veel afvalsoorten bevatten grondstoffen die opnieuw gebruikt kunnen worden. Denk hierbij maar aan het inzamelen van glas, papier, plastic... Misschien schrijf je zelfs op een cursusblok gemaakt uit gerecycleerd papier! *Verbranden* van restafval staat op de voorlaatste plaats. *Storten* staat helemaal onderaan de ladder en dient zoveel mogelijk vermeden te worden. Het zorgt voor een ernstige hinder in de natuur, het gaat gepaard met stank, bodem- en waterverontreiniging, enz...

LOGO

LOGO is de afkorting van Lokaal GezondheidsOverleg. Het is een 'samenwerkingsverband voor 'gezondheidsoverleg en -organisatie' dat zich op een bovenlokaal niveau (regio's van 250.000 tot 300.000 inwoners) situeert, en instaat voor de coördinatie en ondersteuning van het lokale gezondheidsoverleg. Het accent komt vooral te liggen op lokaal gerichte acties, netwerkvorming en het op elkaar afstemmen van organisaties. Niet alleen de gezondheidssector, maar ook de lokale besturen, de OCMW's, de welzijns-, de sociaal-culturele en de onderwijssector worden hierin betrokken. Verder staat een LOGO ook in voor de lokale informatieverzameling, mits sturing vanuit de Vlaamse overheid. Bij deze LOGO's werken sinds kort milieugezondheidsdeskundigen, waarbij men terecht kan voor vragen rond Milieu en Gezondheid.

Milieu-inspectie

MI houdt toezicht op delen van de milieuhygiënewetgevingen die van toepassing zijn in het Vlaamse Gewest (zie www.lne.be/organisatie/structuur/afdeling-milieu-inspectie).

Milieuverantwoord productgebruik

Onder milieuverantwoord productgebruik verstaan we dat in de mate van het mogelijke milieuschadelijke effecten voor een bepaald product(groep) moeten afgewogen worden vooraleer een milieuverantwoorde keuze te maken. De gemeente kan hieraan werken door enerzijds de bevolking of doelgroepen voor milieuverantwoord productgebruik te sensibiliseren en anderzijds door de werking van de eigen diensten op een milieuverantwoorde manier te organiseren. Dit laatste betekent dat het aankoopbeleid en de werkingsprocedures binnen de eigen diensten in deze zin moeten worden aangepast. Dit geldt zowel voor taken uitgevoerd in eigen beheer als deze uitgevoerd door derden in opdracht van de gemeente (opname in de bestekken).

MINA-werkers

Milieu- en natuurwerkers.

MJP

Milieujaarprogramma van de gemeente. De milieudienst stelt jaarlijks een nieuw milieujaarprogramma op met een planning voor het komende werkjaar en een rapportage van het afgesloten werkjaar. Dit gebeurt in functie van het opstellen van de jaarlijkse begroting en het rapporteren aan CAPLO. Het MJP wordt telkens besproken binnen de milieuvadvisraad en goedgekeurd door de gemeenteraad.

MKROS

Milieuklachten, registratie- en opvolgingsstelsel.

MOS of Milieuzorg Op School

Milieuzorg Op School is een milieuzorgproject van de kleuter- tot de hogeschool. MOS wil een school helpen om een eigen milieuzorgsysteem uit te bouwen. Dit is een geheel van maatregelen en acties waaraan iedereen (directie, leerkrachten, ouders, leerlingen ...) meewerkt om de school milieuvriendelijker te maken. MOS biedt hiervoor alvast praktische en educatieve ondersteuning rond 5 thema's: afvalpreventie, water, energie, verkeer, natuur op school. Zie ook www.milieuzorgopschool.be.

Open ruimte

Open ruimte is een relatief begrip. Wij hanteren de volgende definitie: "die ruimte waarin het onbebouwde gedeelte een wezenlijk onderdeel vormt en waar de natuurlijke landschappelijke elementen in hun onderlinge samenhang bepalend zijn voor de structuur". De open ruimte, als contramal van de gebieden met aaneengesloten bebouwing, bevat landschappen waarin "vergezichten" of "groen" domineren.

OVAM

Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest.

Passieve sensibilisering

Onder passief sensibiliseren verstaan we het eerder passief benaderen van de doelgroepen door o.a. de uitgave van een folder of de publicatie van een artikeltje in het gemeentelijke informatieblad.

Pesticidenreductieplan

Zoals opgelegd door hogere wetgeving is de gemeente verplicht om een pesticidenreductieplan op te stellen. Dit plan omvat maatregelen om het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in openbare ruimtes geleidelijk aan af te bouwen. Eerst wordt er gestart met een proefproject in een gedeelte van de gemeente. Geleidelijk aan zal dit proefproject uitgebreid worden naar de hele gemeente zodat er vanaf 2015 geen chemische bestrijdingsmiddelen meer gebruikt worden in gemeentelijke domeinen.

PIDPA

Provinciale en Intercommunale Drinkwatermaatschappij der Provincie Antwerpen (www.pidpa.be).

PIH

Provinciaal Instituut voor Hygiëne.

Relighting

Relighting heeft tot doel om minder energie te verbruiken, de onderhoudskosten van de verlichtingsinstallatie te verlagen en het lichtcomfort te verhogen.

Relightingstudie

Omvat gedetailleerde berekeningen die een juist overzicht geven van de mogelijke besparingen op energie- en onderhoudskosten. Tevens toont de studie aan wat het totale investeringsbedrag is voor de relighting, voor een bepaald luxniveau, aangepast aan elk van de lokalen.

RUP

Ruimtelijk Uitvoeringsplan.

RWZI

Rioolwaterzuiveringsinstallatie.

SO = Samenwerkingsovereenkomst

Hoewel er tal van samenwerkingsovereenkomsten worden afgesloten met de gemeente, wordt in dit document met deze term steeds verwezen naar de samenwerkingsovereenkomst 2008-2013 (afgekort SO) inzake milieuaangelegenheden, afgesloten tussen gemeente en Vlaams Gewest. Een gemeente die intekent op deze overeenkomst wordt voor de uitvoering van specifieke milieumaatregelen gesteund door het Vlaams Gewest.

Stiltegebied

Een 'stiltegebied' wordt meestal gedefinieerd als een gebied waarin de natuurlijke geluiden, afkomstig van zowel fauna als flora, overheersen. Het begrip 'stilte' is in deze context geen synoniem voor 'afwezigheid van geluid' maar wel voor 'afwezigheid van verstorende, omgevingsvreemde geluiden'. Natuurlijke geluiden kunnen voor hoge geluidsdruk niveaus zorgen maar zijn niet verstorend en passen perfect in een stiltegebied. Denk maar aan het ruisen van bomen, het tsjirpen van krekels op een warme zomeravond of het loeien van koeien in de wei Ook gebiedseigen geluiden afkomstig van de bewoners, landbouw, natuur- of bosheer blijven mogelijk in een stiltegebied. Onder verstorende, omgevingsvreemde geluiden worden o.a. vliegtuiglawaai, lawaai van drukke verkeersaders, lawaai afkomstig van industriezones ... verstaan. Een stiltegebied dient tevens een voldoende grote oppervlakte te hebben: minstens enkele vierkante kilometer. Verstorend lawaai laat zich immers niet tegenhouden door een grens. In het ideale geval bestaat een stiltegebied uit een 'kerngebied', waar de akoestische kwaliteit prima is, met daarrond een 'buffergebied'. Uit de reeds uitgevoerde studies is gebleken dat het achtergrondgeluidsniveau in de potentiële stiltegebieden overdag tussen 35 en 40 à 45 dB(A) ligt. Het achtergrondgeluidsniveau of LA95 is het geluidsniveau dat in 95 % van de tijd wordt overschreden.

TANDEM

Tandem is het steunpunt dat samenwerking tussen lokale besturen en verenigingen rond natuur en milieu centraal stelt. Tandem ondersteunt inwoners, lokale verenigingen en besturen om initiatieven uit te werken in samenwerking met elkaar en/of andere partners. Negen natuur- en milieuverenigingen bundelen daarom hun expertise binnen Tandem en krijgen daarvoor de steun van de Vlaamse Overheid.

Meer info over het Tandemaanbod, hoe en waarom en de doelstellingen en -groepen van tandem: zie www.tandemweb.be.

Velt vzw

Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren: voor meer info, zie www.velt.be.

Verzuring

Door het wegverkeer, grote fabrieken en door mest uit onder meer varkens- en kippenstallen komen grote hoeveelheden 'verzurende' stoffen in de lucht en de bodem. Het gevolg van deze uitstoot is verzuring, ook wel zure regen genoemd. Zure regen zorgt ervoor dat de bodem verzadigd raakt met een grote hoeveelheid schadelijke stoffen, waardoor bomen en planten niet goed meer kunnen groeien. Dit zorgt er weer voor dat het voor sommige dieren steeds lastiger wordt te overleven. Daarnaast worden oude boeken en monumenten door verzuring aangetast.

Verdroging

Vooraf de onttrekking van grondwater voor drinkwater, industriële toepassingen (koelwater voor machines) en het besproeien van gewassen zorgen ervoor dat de grondwaterstand op vele plaatsen in België daalt van enkele centimeters tot vaak meer dan een meter. Dit leidt tot verdroging van de bodem, wat nadelige gevolgen heeft voor veel planten die van een hoog waterpeil afhankelijk zijn. Bovendien neemt ook de kwaliteit van het aanwezige water af. Met name natuurgebieden worden bedreigd door verdroging van de bodem. Tijdens droge zomers krijgen natuurgebieden vaak een extra klap, omdat veel boeren water uit rivieren halen om hun akkers te besproeien. Hierdoor verandert de samenstelling van het al aanwezige water ingrijpend, wat schadelijk is voor de natuur.

Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)

Het VEN is een selectie van bestaande waardevolle en gevoelige gebieden in Vlaanderen. Het streefdoel is zoveel mogelijk grote aaneengesloten gehelen te vormen. Het vormt de ruggengraat van de natuurlijke structuur in Vlaanderen en bestaat uit gebieden met een hoge natuurkwaliteit.

Vlarea – wetgeving

De wettelijke basis van het Vlaamse Afvalbeleid bestaat uit het Afvalstoffendecreet van 2 juli 1981. Het Vlarea of Vlaams Reglement voor Afvalvoorkoming en -beheer is het uitvoeringsbesluit van dit Afvalstoffendecreet. Het reglement regelt het afvalbeleid op Vlaams niveau en richt zich zowel op huishoudelijke als industriële afvalstoffen.

VLM

Vlaamse Landmaatschappij.

VMM

Vlaamse Milieumaatschappij.

XIV BIJLAGE 2: EVALUATIE GMBP 2005-2009 HERENTHOUT

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
Instrumentarium				
IN.1	Jaarlijks evalueren van de samenwerkingsovereenkomst 'Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' en het milieubeleidsplan via het milieujaarprogramma (B)	Jaarlijks werd een MJP opgesteld, ter advies voorgelegd aan de milieuraad en goedgekeurd door de gemeenteraad. Het MJP wordt gebruikt om jaarlijks te rapporteren aan CAPLO i.v.m. uitvoering van de SO.	Actie werd uitgevoerd.	Ja, via het MJP
IN.2	Jaarlijks samenkomen van het ambtelijke overleg om het milieubeleidsplan en de samenwerkingsovereenkomst te evalueren (B)	Het ambtelijk overleg komt enkel samen in het kader van de opmaak van actieplannen.	Herenthout is een kleine gemeente. Daardoor is er veel contact tussen de verschillende diensten, waardoor een echt structureel ambtelijk overleg niet nodig is.	Ja. Naast het ambtelijk overleg zorgt ook het diensthoofdenoverleg en de nauwe contacten tussen de gemeentediensten voor een goede integratie van het milieubeleid.
IN.3	Ondertekenen van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst 2005 – 2007 'Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling'. (B)	Herenthout gebruikt de SO als basis voor het lokale milieubeleid. In 2005 werd ingeschreven op niveau 1 van de SO voor de clusters vaste stoffen, water, energie, natuurlijke entiteiten en doelgroepenbeleid. In 2006 werd hier de cluster Hinder aan toegevoegd, in 2007 de cluster Mobiliteit. Sinds 2008 schrijft Herenthout in op de SO 2008-2013 op het onderscheidingsniveau.	Actie werd volledig uitgevoerd	Ja, de SO is en blijft een zeer belangrijk instrument voor het lokale milieubeleid.
IN.4	Vastleggen van het takenpakket van de milieudienst en de milieuambtenaar door het gemeentelijke bestuur (B)	De functies van milieuambtenaar en administratief medewerkster zijn opgenomen in het personeelsbehoefteplan. In 2007 werd een nieuw organigram met functieomschrijvingen voor het personeel voorgelegd aan de	Ondanks de inspanningen blijft er een personeelstekort bestaan binnen de milieudienst. Een recente aanpassing van de gemeentelijke loketfunctie zorgt er bovendien voor dat de administratieve ondersteuning van de milieudienst afneemt. Hierdoor is er geen tijd voor bepaalde taken, bijvoorbeeld het aanvullen van de digitale databanken (verplichting binnen de SO), het preventief toezicht op inrichtingen of het volgen van opleidingen / studiedagen.	Er is nood aan extra ondersteuning (halftijds) van de MD.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		gemeenteraad. De milieudienst wordt voortaan ondergebracht bij grondgebiedzaken. Sinds 2008 beschikt de milieudienst over een voltijds administratief medewerker.		
IN.5	Aanwerven van MINA-werkers voor de uitvoering van het pesticidenreductieplan en het GNOP (I)	Actie werd niet uitgevoerd. In 2008 werden stappen gezet om op intergemeentelijk niveau MINA-werkers in te zetten voor het opruimen van zwerfvuil, maar dit project ging niet door.	Er was geen tijd om werk hiervan te maken.	Herenthout blijft geïnteresseerd.
IN.6	Onderhouden van de huidige samenwerkingsverbanden en uitbreiden indien opportuun (B)	Actie werd uitgevoerd, o.a. met uitbreiding naar Bosgroep Zuiderkempem, Eandis, kringwinkel...	Dit verloopt goed.	Verderzetten.
IN.7	Actief blijven inzetten van het ambtelijk overleg (B)	Overleg blijft vaak beperkt tot informeel overleg. Het ambtelijk overleg komt enkel samen in het kader van de opmaak van actieplannen.	Herenthout is een kleine gemeente. Daardoor is er veel contact tussen de verschillende diensten, waardoor een echt structureel ambtelijk overleg niet nodig is.	Ja. Naast het ambtelijk overleg zorgt ook het diensthoofdenoverleg en de nauwe contacten tussen de gemeentediensten voor een goede integratie van het milieubeleid.
IN.8	Van zodra de databanken van MMIS operationeel zijn, zal Herenthout starten met de gegevensinvoer volgens de bepalingen in de samenwerkingsovereenkomst (B)	De gemeente geeft gegevens in in MKROS en de energieprestatiedatabank.	Klachten die bij de politie binnenkomen worden niet ingevoerd in MKROS. De MD krijgt enkel een beperkt overzicht van deze klachten, zonder details.	Momenteel zijn MKROS en de energieprestatiedatabank de enige databanken die operationeel zijn. Indien andere databanken operationeel worden zal ook hiervan gebruik gemaakt worden.
IN.9	Aanpassen van het kapreglement aan de huidige regelgeving (B)	Actie werd opgestart maar nog niet volledig uitgevoerd. Natuurvergunningendatabank is niet meer functioneel.	Wegens tijdgebrek blijft deze actie onuitgevoerd.	Ja.
IN.10	Aanwenden van milieuparameters ter evaluatie van het milieubeleid en uitbreiden met andere parameters (B)	Tot 2008 werd gewerkt met 3 indicatoren (selectief ingezamelde afvalfracties; energieboekhouding; aantal verkochte compostvaten en zakjes compost). In 2008 werd een	De milieubarometer wordt sinds 2009 actief gebruikt.	Ja.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		milieubarometer opgesteld, i.s.m. Ecolife.		
IN.11	Oprichten van een website om de burgers te informeren en te sensibiliseren rond het gevoerde milieubeleid (B)	Herenthout beschikt sinds 22 september 2007 over een eigen gemeentelijke website die actueel wordt gehouden	Actie werd uitgevoerd. Vaststelling is dat de inwoners veel gebruik maken van de digitaal beschikbaar gestelde informatie.	Website wordt verder ontwikkeld (meer info, e-loket).
IN.12	Afsluiten van een overeenkomst tussen de politiezone Neteland en Herenthout volgens de bepalingen in de samenwerkingsovereenkomst (B)	Sinds 27 augustus 2007 beschikt Herenthout over een goedgekeurd samenwerkingsprotocol met de politiezone. Er is regelmatig overleg met de milieucel van de PZ.	Actie werd uitgevoerd, maar volstaat momenteel niet om ook te voldoen aan de opdracht van proactief toezicht.	Ja. Een overleg tussen de 5 gemeenten en de PZ zal bepalen hoe uitvoering kan worden gegeven aan het nieuwe milieuhandavingsdecreet.
Cluster Vaste Stoffen				
AF.1	Verder implementeren van milieuvriendelijke en duurzame producten in de eigen gemeentelijke diensten (B)	<p>De gemeente gebruikt duurzaam geëxploiteerd hout in de werking van de eigen gemeentelijke diensten. Het timmerhout draagt het PEFC-label, omdat gepast FSC-hout niet lokaal beschikbaar is. Voor bijvoorbeeld MDF-hout werd gekozen voor MDF met het FSC-label.</p> <p>Er werd gekeurd breekpuin aangekocht en gebruikt in 2008 door de gemeentelijke diensten.</p> <p>De gemeente gebruikt binnen de eigen gemeentelijke diensten:</p> <ul style="list-style-type: none"> – compost met Vlaco-label of gelijkwaardig – gekeurd breekpuin ter vervanging van nieuwe materialen – materialen uit gerecycleerde kunststoffen (compostbakken uit 	Actie werd uitgevoerd. Er wordt steeds (timmer)hout met PEFC-label gekocht en minstens jaarlijks een hoeveelheid FSC-hout.	Verderzetten.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		<p>gerecycleerde kunststof)</p> <ul style="list-style-type: none"> – milieuverantwoorde kantormaterialen (gebruik van www.producttest.be) (gerecycleerd papier, niettoezichtmachines, recyclage post-its, ringmappen en opbergdozen uit gerecycleerde karton. – milieuverantwoorde cateringproducten (duurzaam servies, in bulk verpakte suiker of koekjes, herbruikbare bekers tijdens gemeentelijke evenementen, koffie in thermosflessen i.p.v. op warmhoudplaten aankoop van frisdrank in glazen retourflesjes (alle gemeentelijke diensten); – milieuverantwoorde schoonmaakmiddelen (www.producttest.be) (microvezeldoekjes, milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen). 		
AF.2	Verder opmaken en uitvoeren van het pesticidenreductieplan (B)	Herenthout heeft een reductieplan voor de afbouw van het gebruik van bestrijdingsmiddelen binnen de gemeentelijke diensten. Jaarlijks wordt een inventaris opgesteld van de gebruikte bestrijdingsmiddelen.	Actie werd uitgevoerd.	Verderzetten.
AF.3	Sensibiliseren van het eigen gemeentelijk personeel inzake milieuverantwoord productgebruik (B)	Er werd actie gevoerd rond het dubbelzijdig kopiëren met affiches aan de kopieermachines. Er werden composteerbare balpennen en herbruikbare balpennen	Actie werd uitgevoerd.	Verderzetten.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		aangekocht voor het personeel. Voor alle gemeentelijke poetsvrouwen werd informatie ter beschikking gesteld over milieuvriendelijke alternatieven.		
AF.4	Sensibilisatie van burgers en doelgroepen inzake milieuverantwoord productgebruik (B)	De gemeente voerde tal van actieve en passieve sensibilisatieacties uit over milieuverantwoord productgebruik. Enkel voorbeelden: – informatie op de gemeentelijke website over FSC-hout, milieuvriendelijke verven en breekpuin - tentoonstelling over FSC-hout - Tijdens de dag van het (H)eerlijke park werd rijstpad gemaakt (recordpoging) met biologische en fairtrade-producten. Oproep in het gemeentelijk informatieblad Flyers met de ingrediënten van de rijstpad werden verdeeld onder de aanwezigen. In 2008 werden leveranciers uit buurgemeenten aangeschreven met de vraag om FSC-hout aan te bieden en een CoCcertificering aan te vragen of om het bestaande aanbod uit te breiden. Organisatie van een infoavond over de 'pesticidenarme tuin'. In 2009 werd een biobabbel georganiseerd.	Actie werd uitgevoerd. Reactie leveranciers: de levering van FSC-hout is mogelijk indien de leverancier tijdig verwittigd wordt.	Verderzetten.
AF.5	Sensibiliseren van scholen inzake milieuverantwoord productgebruik (B)	Aan de scholen werd de mogelijk geboden om in te schrijven op een aanbod van intercommunale lessen over	Actie werd uitgevoerd.	Verderzetten.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		bestrijdingsmiddelen. Alle scholen zijn ingeschreven als MOS-scholen.		
AF.6	Aanbieden van een duurzaam verhuis- of bouwpakket bij nieuwe inwoners (I)	Actie werd niet uitgevoerd. Er wordt steeds info aangeleverd via het gemeentelijk loket.	Actie werd niet uitgevoerd.	Ja, in aangepaste format door promoten bouwplananalyse door Kamp C.
AF.7	Uitdelen van een informatiepakket 'in Blijde duurzame verwachting' (I)	Actie werd niet uitgevoerd. Wel staat het subsidiereglement voor herbruikbare luiers (bij aankoop van 200€) steeds ter beschikking.	Actie werd niet uitgevoerd.	Neen.
AF.8	Stimuleren van afvalpreventie (B)	De gemeente gebruikt zelf een mulchmaaier. De gemeente biedt haar inwoners de nodige middelen aan om thuis te composteren (Compostbakken, compostvaten, Wormenbakken) en biedt antireclamestickers aan via het loket op het gemeentehuis. Burgers kunnen op aanvraag hun snoeihout thuis laten hakselen. De gemeente heeft een overeenkomst afgesloten met een door OVAM erkend kringloopcentrum kringwinkel Zuiderkempem op 3 februari 1998. In 2008 werd een bijkomende overeenkomst afgesloten voor de kringloopcontainer op het containerpark. De gemeente beschikt sinds 2002 over een subsidiereglement herbruikbare luiers. In 2008 werden herbruikbare	Actie werd uitgevoerd. Convenant met winkeliers ivm afvalpreventie?	

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		bekers aangekocht, die op eigen evenementen worden gebruikt maar in de loop van 2009 ook uitleenbaar zullen zijn. Via allerlei kanalen (IOK-afvalkrant, OVAM-folders, gemeentelijke website, gemeentenuws, lokale persberichten) wordt gesensibiliseerd rond afvalpreventie.		
AF.9	Opstarten van een compostmeesterwerking (B)	Herenthout organiseerde een informatieavond thuiscomposteren (open MINA-raad) op 20 september 2008 in samenwerking met de gemeentelijke MINA-raad en IOK.	De compostmeesterwerking komt niet van de grond.	Ja, door installeren demoplaats, actieve deelname gemeentepersoneel...
AF.10	Optimaliseren van de selectieve inzameling van eigen bedrijfsafval in de gemeentelijke gebouwen (B)	Hoe staat het hiermee?		
AF.11	Invoeren van geautomatiseerde DIFTAR op het containerpark en bij huis-aan-huisophaling (B)	DIFTAR bij huis-aan-huisophaling werd in 2006 ingevoerd en in 2009 aangepast.	Actie werd uitgevoerd.	Ja. Op het containerpark zal een weegbrug geïnstalleerd worden. DIFTAR-systeem moet geëvalueerd worden.
AF.12	Sensibiliseren van de bevolking inzake afvalpreventie, hergebruik en selectieve afvalinzameling (B)	Herenthout ondernam tal van sensibilisatieacties.	Actie werd uitgevoerd.	Ja.
AF.13	Jaarlijks passief sensibiliseren rond één van de volgende thema's i.v.m. illegaal ontwijkgedrag en inzamelmogelijkheden (B)	Op woensdag 8 oktober 2008 organiseerde de Herenthoutse kinderraad met de jeugddienst een bospruimcross. Er werd 3 ton afval ingezameld. De actie werd aangekondigd via de gemeentelijke website en via flyers bij de scholen en de jeugdverenigingen.		

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		De gemeente voert controleacties uit om ervoor te zorgen dat alle gezinnen hun huisvuil meegeven aan de door de gemeente aangestelde ophaaldienst. Via het DIFTAR-systeem kan de gemeente controleren of inwoners al of niet beschikken over een container voor restafval. In 2008 werd een overzicht opgemaakt van inwoners die niet over een dergelijke container beschikken. Op december 2008 werden deze inwoners in kennis gesteld van het feit dat zij op 19 december alsnog een grijze container zouden ontvangen en dat zij hun afval via deze weg dienen aan te beiden. Deze containers werden op 19 december 2008 ook effectief uitgezet.		
AF.14	Sensibiliseren van scholen inzake afvalpreventie	Uitlenen compostkoffer? Aankoop lessenpakket?		
AF.15	Duidelijkheid blijven geven aan KMO's en zelfstandigen over de mogelijkheid om gebruik te maken van gemeentelijke inzamelkanalen of andere legale mogelijkheden (B)			
AF.16	Actief deelnemen aan het Provinciaal Overlegplatform Afval van de provincie Antwerpen via IOK (B)	Actie werd uitgevoerd door IOK	Goed.	Ja.
AF.17	Jaarlijks rapporteren van de inventarisatiegegevens van huishoudelijke en bedrijfsafvalstoffen aan	Herenthout rapporteert jaarlijks aan OVAM.	Goed.	Ja.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
	OVAM (B)			
Cluster Water				
WA.1	Deelnemen aan de opmaak, uitvoeren en opvolgen van de deelbekkenbeheerplannen van de deelbekkens van de Wimp, Benedengebied Grote Nete en Benedengebied Kleine Nete (B)	Herenthout werkte actief mee aan de opmaak van het deelbekkenbeheerplannen voor de 3 deelbekkens op haar grondgebied. In 2007 gingen het bekkenbeheerplan en de bijhorende deelbekkenbeheerplannen in openbaar onderzoek. In 2006 werden ook de waterschappen opgericht. De gemeente Herenthout is vertegenwoordigd in het waterschap 'Kleine Nete en Bollaak' en het waterschap 'Grote Nete en Wimp'.	De deelbekkenbeheerplannen werden in januari 2009 goedgekeurd. De uitvoering van de deelbekkenbeheerplannen wordt besproken in de Waterschappen. Momenteel zijn er door Herenthout zelf nog geen acties opgestart.	Ja.
WA.2	Verderzetten van de samenwerking met het Netebekkenteam voor de opmaak van het bekkenbeheerplan voor het Netebekken (B)	Herenthout werkte actief mee aan de opmaak van het bekkenbeheerplan.	Het bekkenbeheerplan voor het Netebekken werd in januari 2009 goedgekeurd.	Ja
WA.3	Uitvoeren van de watertoets voor projecten binnen de gemeente (B)	Vanaf de inwerkingtreding van het decreet wordt de watertoets uitgevoerd bij het beoordelen van bouwvergunningsaanvragen. Vanaf 01 januari 2005 wordt bij het afleveren van milieuvergunningen de watertoets uitgevoerd in het advies dat de intercommunale milieudienst van IOK op vraag van de gemeente verleent.	Het toepassen van de watertoets verloopt vlot.	Ja
WA.4	Sensibilisatie van het personeel inzake integraal waterbeleid (I)	Actie werd niet uitgevoerd.	Actie werd niet uitgevoerd.	Neen
WA.5	Verder uitbouwen en	In 2005 werden ongeveer 25	De voorbije jaren werd een goede samenwerking met HidroRio	Ja: vb. uitvoering van het

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
	onderhouden van het rioleringsstelsel (B)	woningen aangesloten op de openbare riolering. Op 01 januari 2006 werden de gemeentelijke rioleringen overgenomen door Hidrorio. In 2006 werden ongeveer 13 woningen aangesloten op de openbare riolering. In 2007 werden ongeveer 12 woningen aangesloten op de openbare riolering. In 2007 werd nieuwe riolering aangelegd langs de Itegemse steenweg. Een gescheiden stelsel werd aangelegd. 2004: bij het renoveren van de riolering in de Molenstraat werd een gescheiden stelsel aangelegd.	opgebouwd, werden bijkomende aansluitingen gerealiseerd, werd steeds gescheiden riolering aangelegd, wanneer mogelijk worden open grachten aangelegd voor de afvoer van hemelwater, werd het zoneringsplan opgesteld en goedgekeurd. Herenthout heeft echter geen zicht op de effectieve aansluiting door burgers op de aanwezige riolering. Aansluitingen gebeuren steeds door de gemeente (vroeger) of HidroRio (nu), waardoor een correcte aansluiting verzekerd is.	zoneringsplan, aanleg open grachten (vb. langs Bouwelse Steenweg).
WA.6	Stimuleren van individuele behandeling van afvalwater in gebieden waar er nooit riolering zal komen (B)	Aantal bouwvergunningen afgeleverd waarin een IBA werd opgelegd: 2004: 4; 2005: 3; 2006: 5; 2007: geen. IBA-subsidieaanvragen: 2004: 2; 2005: 4; 2006: 1; 2008: 1.	Het subsidiereglement IBA's werd afgeschaft. De aanleg wordt nu gecoördineerd door HidroRio.	Het zoneringsplan voorziet in de aanleg van 128 IBA's. HidroRio neemt deze opdracht op zich.
WA.7	Inventariseren van de oppervlaktewaterkwaliteit i.s.m. het PIH, de VMM en de gemeentelijke scholen (I)	De gemeente koos in overleg met PIH 10 staalnamepunten. Deze werden bemonsterd. Het rapport werd in 2007 opgeleverd. Volgens de Prati-O2-index is de waterkwaliteit op ongeveer 3% van de punten zeer goed, bij 7-8% van de punten goed of zeer slecht, op ongeveer 36% van de punten matig en op 45% van de punten zeer slecht.	De 10 meetpunten zullen opnieuw gecontroleerd worden, zodat een evaluatie kan worden opgemaakt. Scholen werden niet betrokken (via peter/metersysteem) bij deze actie.	Ja
WA.8	Monitoring van overstorten (I)	Actie werd niet uitgevoerd.	Actie werd niet uitgevoerd.	Ja
WA.9	Herwaarderen en onderhouden van beken en	Er is sinds 2004 een gemeentelijk reglement inzake	Actie werd uitgevoerd.	Ja

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
	grachten (B)	het overwelven van grachten. In 2005 werden een tiental grachten geanalyseerd om het slib op de oever te kunnen brengen. Van de grachten die voldeden aan de normen wordt het slib op de oever gebracht. Het grachtenruimsel van andere grachten wordt afgevoerd naar een erkende slibverwerker.		
WA.10	Remediëren van vismigratieknelpunten van waterlopen derde categorie (B)	Actie werd niet uitgevoerd.	Actie werd niet uitgevoerd.	Ja
WA.11	Evaluëren en opvolgen van de invloed van landbouwactiviteiten op de waterlopen in Herenthout (I)	Actie werd niet uitgevoerd.	Actie werd niet uitgevoerd.	Neen
WA.12	Beschermen van de kwaliteit van het grondwater (B)	Actie werd niet uitgevoerd.	Actie werd niet uitgevoerd.	Tankslag staat gepland voor 2010.
WA.13	Beschermen van de kwantiteit van het grondwater (B)	In 2004 werd een inventaris van waterwinningen opgesteld die jaarlijks wordt bijgewerkt (obv vergunningsaanvragen). Herenthout stelt een subsidie voor de aanleg van hemelwaterinfiltratievoorziening ter beschikking. 2004: 0; 2005: 0; 2006: 0; 2007: 0; 2008: 1; 2009: 0.	Sinds 2009 wordt bij iedere bouwaanvraag nagekeken of er alternatieven zijn voor het lozen van bemalingswater op de riolering. Ook wordt de periode van pompen afgelijnd en opgevolgd. De gemeente heeft zelf nog geen waterdoorlatende verhardingen aangelegd of grote, ondoorlatende oppervlakten afgekoppeld van de riolering.	Ja.
WA.14	Opvolgen en inventariseren van de kwaliteit van het bodemslib (B)	In 2005 werd het slib in een tiental grachten geanalyseerd en gerapporteerd in een analyserapport.	Als er grachten moeten worden geruimd, wordt eerst een analyse uitgevoerd (vb. 2009: Otterloop).	Ja.
WA.15	Doordacht ruimen van waterbodems (B)	Op basis van het analyserapport 2005 van slibkwaliteit in een aantal grachten werd vastgelegd of het slib al dan niet nog op de	Als er grachten moeten worden geruimd, wordt eerst een analyse uitgevoerd (vb. 2009: Otterloop).	Ja, door koppeling met het bermbeheer.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		oever mag worden gebracht.		
WA.16	Rationeel watergebruik in de gemeentelijke gebouwen (B)	2005: aanpassen van het sanitair van de sporthal (oude en nieuwe gedeelte) door het installeren van drukknoppen die ervoor zorgen dat het water automatisch wordt afgesloten om lekkende en lopende kranen te voorkomen. De meterstanden van waterverbruik worden maandelijks genoteerd en ingevoerd in COMEET van EANDIS.	Het aanduiden van een energieverantwoordelijke per gebouw moet ervoor zorgen dat de rapportering van onregelmatigheden nog vlotter verloopt.	Ja.
WA.17	Sensibiliseren van het eigen personeel inzake duurzaam watergebruik (B)	Er werden affiches met meldpunt lekkende kranen opgehangen in de toiletten van de gemeentelijke gebouwen.	De actie wordt vrij goed opgevolgd. Lekken worden snel gemeld bij onze technische dienst.	Ja
WA.18	Sensibiliseren van de bevolking en doelgroepen inzake duurzaam watergebruik (B)	Subsidieaanvragen hemelwaterput: 2004: 1 aanvraag uit 2003 goedgekeurd; 2005: 1 aanvraag afgekeurd; 2006: 2 aanvragen; 2007: 0 aanvragen; 2008: 2 aanvragen. Het gemeentelijke subsidiereglement hemelwater werd aangepast in 2008. De gemeente voerde verschillende passieve sensibiliseringsacties uit mbt rationeel watergebruik, vb.: – Info op website: tips voor waterbesparing – Via gemeentelijke website een link leggen naar www.waterloketvlaanderen.be IOK biedt de gemeente ondersteuning bij de	Actie werd uitgevoerd.	Ja

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		sensibilisering van scholen door het geven van lessen over rationeel water- en energieverbruik en over pesticiden aan leerlingen van het 5de en 6de leerjaar. De kosten voor de lessen worden gedragen door het gemeentebestuur.		
Cluster Natuurlijke Entiteiten				
NA.1	Vragen van advies aan de MINA-raad voor de uitvoering van de cluster Natuurlijke Entiteiten (B)	Het ontwerp milieujaarprogramma wordt jaarlijks ter advies voorgelegd aan de MINA-raad.	Actie werd uitgevoerd.	Verderzetten.
NA.2	Evaluëren en actualiseren van het GNOP (I)	Zeer beperkte uitvoering. Er werd vooral gewerkt rond het voorkomen van verkeersslachtoffers onder de fauna: paddenoverzet tijdens de paddentrek en plaatsen wildspiegels.	Hoewel het GNOP nog actuele thema's behandelt, ligt de uitvoering al enkele jaren min of meer stil.	Een update van het GNOP zal in het nieuwe GMBP opgenomen worden.
NA.3	Naleven en doen naleven van alle wettelijke bepalingen inzake natuurbehoud, beheer van open ruimte, bosbeheer, jacht- en vogelvangst, bescherming van landschappen, stads- en dorpsgezichten, monumenten (B)	Er wordt altijd rekening gehouden met de diverse wettelijke bepalingen bij het afleveren van vergunningen of het verlenen van toestemming voor bepaalde activiteiten. Aanvragen voor tijdelijke omlopen worden altijd voorgelegd aan de gemeentelijke MINA-raad.	Actie werd uitgevoerd.	Verderzetten: toepassen van de zorgplicht voor natuur bij het toekennen van vergunningen en toestemmingen of bij meldingen en kennisgevingen voor bepaalde activiteiten, door het opleggen van voorwaarden of het weigeren van de vergunning of toestemming, zodat er geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan
NA.4	Voeren van specifieke communicatieacties naar de burgers en doelgroepen toe over het natuurbeleid van de gemeente (B)	Bestaande subsidiereglementen, regelingen en activiteiten (vb. haagplantactie en aanplant bomen) werden via allerlei kanalen bekendgemaakt.	Actie werd deels uitgevoerd.	Verderzetten.
NA.5	Opmaken van gemeentelijke subsidiereglementen (I)	Volgende subsidiereglementen zijn van toepassing: - Aanplanten lijnvormige	De beschikbare subsidies worden slechts zeer beperkt gebruikt: - Aanplanten lijnvormige beplantingen: 2008: 1 - Onderhoud en/of aanleg van KLE (sinds 2004): 2008: 0; 2007:	Verderzetten en bijkomend promoten.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		beplantingen met streekeigen soorten (sinds 2004) - Onderhoud en/of aanleg van KLE (sinds 2004) - Ondersteuning van natuurverenigingen (sinds 1999) - financiële lokale ondersteuning van beheersovereenkomsten VLM - sinds 2009 in opmaak: premie zwaluwnesten	0; 2006: 0; 2005: 2 - Ondersteuning van natuurverenigingen: 2008: 0; 2007: 0; 2006: 2; 2005: 1; 2004: 2 - beheersovereenkomsten VLM: 0.	
NA.6	Opstellen van uitgebreide inventarisaties (I)	Actie werd niet uitgevoerd.	Er is een meldpunt waardevolle bomen, maar dat wordt amper gebruikt.	Verderzetten (inventaris KLE's, trage wegen, vlermuizen, ...) i.s.m. MINA-raad en natuurpunt.
NA.7	Opstarten van een gemeentewerschrijdend beleid voor gemeentewerschrijdende valleien (I)	Bij de opmaak van het GRS werd sterk rekening gehouden met het belang van de gemeentewerschrijdende valleien. Gemeentewerschrijdend overleg gebeurt via de Waterschappen (via schepen en TD), de werkgroepen actualisatie Sigmaplan (schepen en TD), het nieuwe Regionale Landschap (schepen).	Actie werd uitgevoerd, maar het overleg in de verschillende werkgroepen vraagt veel tijd en inspanningen.	Verderzetten.
NA.8	Beschermen, behouden en versterken van KLE's (B)	Herenthout heeft een meldpunt 'waardevolle bomen'. Bij kapmachtiging kan dan rekening gehouden worden met aangelegde inventaris van waardevolle bomen. De gemeente voorziet een premie voor de aanleg en onderhoud van KLE's. Sinds 2004 kunnen landbouwers een toelage krijgen indien zij een	Actie werd uitgevoerd. Toelage voor beheersovereenkomst VLM werd nog nooit gebruikt. Meldpunt waardevolle bomen werd slechts 2 keer gebruikt. De premie KLE's werd slechts zeer beperkt gebruikt.	Verderzetten meldpunt voor waardevolle bomen (gekoppeld aan inventaris KLE's en communicatieacties), aanpassen stedenbouwkundige verordening beplantingen aan nieuwe gemeentelijke visie, aanpassen toelage beheersovereenkomsten VLM. behoud premie KLE's, bekendmaken Code van goede Natuurpraktijk (en invulling voorbeeldfunctie gemeente).

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		<p>beheersovereenkomst afsluiten met de VLM.</p> <p>In 2008 werd een dreef aan de Wouwer opnieuw aangeplant met 34 essen. De aanplanting werd goed gecommuniceerd en gekoppeld aan een sensibilisatieactie. Ook in verstedelijkt gebied werden streekeigen bomen aangeplant. Herenthout neemt jaarlijks deel aan de intergemeentelijke actie Behaag Onze Kempen.</p> <p>Ook hanteert de gemeente de Code van goede Natuurpraktijk. Bij de aanvraag tot kappen van bomen wordt steeds een heraanplant met streekeigen soorten geëist.</p>		
NA.9	Voeren van ontmoedigingsbeleid betreffende nieuwe zonevreemde en bestaande illegale tweede verblijven (B)	Bij de opmaak van het GRS werd dit aspect grondig behandeld en werd een beleid uitgestippeld.	Voorlopig wordt een provinciaal RUP afgewacht	In toepassing brengen van het uitgestippelde beleid via RUP.
NA.10	Project openruimtegebieden (I)	Bij de opmaak van het GRS werd de open ruimte afgebakend, omschreven en veilig gesteld. Ook wordt gewerkt aan een RUP Zonevreemde gebouwen.	Actie werd uitgevoerd.	Verderzetten door het beleid te vertalen naar de praktijk.
NA.11	Uitwerken van een natuurvriendelijk bosbeheer (B)	Herenthout werkt samen met PIH aan de opmaak van een duurzaam bosbeheerplan voor bos in eigendom van de gemeente (ongeveer 10 ha). Er is ook een afspraak om zwerfvuil in gemeentebos onmiddellijk op te ruimen.	Actie in uitvoering. Momenteel wordt een RUP opgemaakt, gelinkt aan de afbakening van het bosgebied.	Verderzetten.
NA.12	Opstarten van een samenwerking met de	Sinds 2007 is gestart met overleg met de bosgroep	Actie in uitvoering.	Verderzetten.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
	bosgroep Zuiderkempen (I)	Zuiderkempen. In 2009 werd met de bosgroep een infovergadering georganiseerd voor eigenaars van bossen in Herenthout.		
NA.13	Bestrijden van exoten (B)	Op verschillende plaatsen in de gemeente werd op initiatief van de gemeente Amerikaanse vogelkers verwijderd.	Het kappen van vogelkers leidt tot weinig resultaat.	Verderzetten, o.a. binnen het bosbeheerplan.
NA.14	Uitvoeren van het bermbeheerplan en actualiseren indien nodig (B)	In 2006 werd gestart met de opmaak van een nieuw bermbeheerplan. Dit werd begin 2009 goedgekeurd door ANB. Richtlijnen uit het plan werden in 2008 al opgevolgd.	Actie werd uitgevoerd.	Tussentijdse evaluatie van de uitvoering van de richtlijnen uit het bermbeheerplan.
NA.15	Nemen van beschermingsmaatregelen waarin lokale accenten worden gelegd (I)	Herenthout werkt aan een project Oranjetipje, voor het behoud van de vlindersoort in Herenthout. Het project Geelgors is in uitvoering. Het project Huiszwaluw beoogt het behoud van nestplaatsen en is in uitvoering.	De uitvoering van de projecten Oranjetipje, Geelgors en Huiszwaluw ligt al een tijdje stil.	Acties actualiseren en verderzetten.
NA.16	Behouden en beschermen van de vleermuizenpopulatie in Herenthout (B)	Herenthout heeft sinds 2005 een meldpunt Vleermuizen en schenkt bij het afleveren van kapvergunningen aandacht aan het behoud van holle bomen ter bescherming van de nestplaatsen van vleermuizen.	Meldpunt wordt niet gebruikt, ondanks bekendmaking via het Gemeentenieuws. Bij de kapvergunning kwam het aspect van potentiële nestplaats voor vleermuizen nog niet aan bod.	Actie actualiseren en verderzetten, gekoppeld aan het gemeentelijke engagement rond Countdown 2010.
NA.17	Vermijden van verkeersslachtoffers onder fauna-elementen (B)	Herenthout ondersteunt de jaarlijkse actie paddenoverzet. Ook werden er wildreflectoren geplaatst langs grotere invalswegen.	In 2007 werden 1255 padden overgezet (2006: 1428; 2005: 999; 2004: 999).	Actie verderzetten.
NA.18	Bestrijden van eikenprocessierupsen (B)	De gemeente houdt een inventaris bij van de plaatsen waar de rupsen voorkomen, verspreidt informatie en zorgt	In 2007 was er een zeer sterke toename van de overlast door de rupsen (65 meldingen t.o.v. 4 meldingen in 2006 en geen meldingen in 2005). In 2008 waren er opnieuw minder meldingen.	Verderzetten.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		waar nodig voor bestrijding (brandweer/TD).		
NA.19	Creëren van grote aaneengesloten gebieden met homogene natuurfunctie in natuurconcentratiegebieden (I)	Bij de opmaak van het GRS werden de ruimtelijke natuurwaarden aangeduid, afgebakend en werd een beleid uitgestippeld. Het GRS onderscheidt volgende natuurconcentratiegebieden: Vallei van de Grote Nete en de Wimp en bosgebieden; Merodese bossen; Zelle; Kruiskensberg.	Op het terrein werden geen acties uitgevoerd. De gemeente koopt in regel zelf geen gronden aan maar ondersteunt aankopen door natuurverenigingen en door Stichting Kempens Landschap.	Verderzetten in aangepaste vorm: ondersteunende werking van de gemeente.
NA.20	Uitbouwen van verweving (B)	In het GRS werd volgend gebied aangeduid als in aanmerking komend voor verweving van natuur, recreatie en met mogelijkheden voor landbouw: Heuvelrug de Bergen.	Actie werd uitgevoerd.	Het gemeentebestuur staat positief t.o.v. verweving. Bestemming moet nog op Vlaams niveau via het RSV (RUP) bevestigd worden.
NA.21	Aanleg en versterking van natuur in de stedelijke omgeving (B)	Op de markt en in woongebied werden verschillende streekeigen boomsoorten aangeplant. Deelname aan Behaag Onze Kempen (jaarlijks) en de Dag van het park.	De gemeente voert geen promotie rond groendaken. De aanleg groenscherm rond Klein Gent werd uitgesteld omwille van de opmaak van een RUP in deze zone. De 'Groenbon' werd niet gebruikt.	Verderzetten door deelname aan Dag van het Park, Dag van de Natuur, groenaanleg en –onderhoud...
NA.22	Erfpachtovereenkomsten (I)	Actie werd niet uitgevoerd.	Voor het OCMW heeft (landbouw)gronden in erfpacht.	In overleg met het OCMW zal nagegaan worden of er mogelijkheden zijn om de actie uit te voeren.
NA.23	Bekendmaken en ondersteunen van vrijwillige beheersovereenkomsten met de landbouwers of andere doelgroepen (B)	Sinds 2004 kunnen landbouwers een toelage krijgen indien zij een beheersovereenkomst afsluiten met de VLM.	Geen enkele landbouwer in Herenthout heeft al een beheersovereenkomst afgesloten.	Ja. Via andere wegen zullen de beheersovereenkomsten gepromoot worden.
NA.24	Promoten van duurzame landbouw (I)	Actie werd niet uitgevoerd.	In Herenthout is er geen landbouwraad. De sector is wel vertegenwoordigd in de MINA-raad en de GECORO.	Ja, in aangepaste vorm.
NA.25	Aanleggen van een landbouwleerpad (I)	Actie werd niet uitgevoerd.		Neen.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
NA.26	Ondersteunen en bekendmaken van de subsidies voor milieuadvies aan landbouwers (I)	Actie werd niet uitgevoerd.		Neen.
Cluster Hinder				
HI.1	Opvolgen van klachten (B)	De gemeente volgt klachten over milieuhinder op via MKROS. Jaarlijks analyseert de gemeente de geregistreerde en opgevolgde klachten. Hiervoor kan ze gebruik maken van de rapporteringstool die voorzien is in MKROS.	Actie werd uitgevoerd. Aantal klachten blijft zeer beperkt (10-tal per jaar, voornamelijk rond sluikestorten, stoken en zwerfkatten). Klachten die bij de politie binnenkomen worden niet ingevoerd in MKROS. De MD krijgt enkel een beperkt overzicht van deze klachten, zonder details.	Ja. De informatie-uitwisseling met de PZ moet verbeteren.
HI.2	Inventariseren van hinderbronnen in probleemgebieden (I)	Actie werd niet uitgevoerd.		Misschien kan deze actie in de vorm van een gesubsidieerd project uitgevoerd worden?
HI.3	Uitoefenen van de voorbeeldfunctie van de gemeente om geluids-, geur- en lichthinder in eigen beheer terug te dringen en aan te pakken (I)	Sinds 2006 voorziet de gemeente in een selectieve inzameling van wegwerpluiers via het gemeentelijk containerpark. Om geurhinder afkomstig van deze luiers te voorkomen, worden de luiers verpakt in zakken die met vier flappen worden dichtgebonden. Ook wordt de container wekelijks geledigd. Herenthout beperkt lichthinder door het doven van de openbare verlichting vanaf 23 uur met uitzondering van de kruispunten en de straathoeken.	Actie werd uitgevoerd.	Neen.
HI.4	Voeren van sensibilisatieacties inzake hinder (I)	Publicatie van artikels (vb. over zwerfvuil, ZAPPA) in het gemeentelijke nieuws, tentoonstelling over zwerfvuil en fijn stof in de bibliotheek, artikels op de gemeentelijke website over geluidshinder, het	Actie werd uitgevoerd	Ja.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		verbranden van afvalstoffen, geurhinder, lichthinder		
HI.5	Onderhouden van een goede samenwerking tussen de politie en de milieudienst van de gemeente (B)	Sinds 2002 is er een periodiek overleg tussen de milieuambtenaren van de verschillende betrokken gemeenten en de politiezone. Voor de toezichtstaken werd afgesproken dat deze door de ambtenaar in samenwerking met de milieucel zullen uitgevoerd worden. De politie zorgt voor de administratie, de ambtenaar voor de technische ondersteuning. Sinds 2007 is er een samenwerkingsprotocol.	Actie werd uitgevoerd	Ja. Nieuwe afspraken moeten gemaakt worden binnen het kader van het Milieuhandhavingsdecreet.
HI.6	Opstellen van politiereglementen inzake hinder (I)	In 2008 werden reglementen opgemaakt rond geluids-, licht- en geurhinder en illegaal stoken.	Actie werd uitgevoerd.	Verder toepassen van de reglementen.
HI.7	Beperken van hinder door het opleggen van specifieke voorwaarden in de milieuvergunning en het controleren van de uitvoering ervan (B)	Bij de melding van de autocross werd de gevraagde afwijking op de uren volgens de VLAREM-reglementering niet toegelaten en een controle van de geluidsnormen en de uren opgelegd.	Actie werd uitgevoerd	Hinder in de gemeente blijft beperkt. Er is momenteel geen aanleiding tot het treffen van bijzondere maatregelen.
HI.8	Integreren van maatregelen die geluids- en geurhinder beperken inzake ruimtelijke ordening en mobiliteit (I)	In 2007 werd het GRS goedgekeurd. Het GRS heeft zuinig ruimtegebruik (kernversterking) zowel in woningbouw als bedrijvigheid ("Naar een geïntegreerde, ruimtebesparende bedrijvigheid") als doelstelling. Bovendien wordt bij de uitbating en ontwikkeling van bedrijventerreinen milieuhinder als belangrijk criterium	Actie werd uitgevoerd	Deze actie kan gekoppeld worden aan de uitvoering van het GRS.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		meegenomen.		
HI.9	Opstellen van een beleidskader rond geluidshinder i.s.m. PZ Neteland (B)	In 2005: Controle geluidsnormen bij de autocross op 18 september 2005 door de politiezone. Opmaak fuifreglement met geluidsnormen door de politiezone. In 2008 werd een nieuw reglement rond geluidshinder opgemaakt. Het reglement werd kenbaar gemaakt aan een aantal verenigingen via de gemeentelijke MINA-raad en aan de burgers van de gemeente via de gemeentelijke website.	Actie werd uitgevoerd	Ja, in aangepaste vorm: opvolging van de werking van de nieuwe reglementen.
HI.10	Opvolgen van geluidshinder, afbakenen van geluidszones en beperken van geluidsoverlast in (potentieel) stille gebieden (I)	Actie werd niet uitgevoerd.	Er werd geen (potentieel) stiltegebied afgebakend in het GRS	
HI.11	Controleren op geluidsbegrenzing i.s.m. PZ Neteland (I)	MD is niet op de hoogte van eventuele acties van de PZ.	?	
HI.12	Bestrijden van geluidshinder door burenlawaai en gemotoriseerde voertuigen (B)	In 2005 en 2007 werd aan de hand van een artikel in het gemeentelijk nieuws gesensibiliseerd over burenlawaai	MD is niet op de hoogte van eventuele acties van de PZ.	
HI.13	Bestrijden van geluidshinder door auto- en motorverkeer (I)	De gemeente heeft snelheidscontroles in het centrum uitgevoerd en het gebruik van fiets gepromoot.	Er werden geen structurele maatregelen (zoals aanleg berm, geluidarme wegverharding of geluidsschermen) genomen.	Neen.
HI.14	Opmaken van een politiereglement rond afvalverbranding (B)	Model van het Vlaamse Gewest werd in het najaar 2008 overgenomen door de gemeente.	Actie werd uitgevoerd	Ja, in aangepaste vorm: opvolging van de werking van het nieuwe reglement.
HI.15	Beperken van geurhinder door particuliere bronnen (B)	2005: publicatie van artikels in infoblad (allesbranders bestaan	Er wordt enkel opgetreden bij klachten. Met het nieuwe reglement kan gebruik gemaakt worden van gemeentelijke administratieve	Toezicht verderzetten.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		niet; controle verwarmingsinstallatie). 2006-2007: ter beschikking stellen van de brochure 'Slimmer stoken: tips voor een goed gebruik van uw kachel, open haard of terrashaard' via de informatiestands in het gemeentelijke ontmoetingscentrum, de bibliotheek en het gemeentehuis. Sinds 2008 heeft Herenthout een reglementering rond stoken.	sancties.	
HI.16	Beperken van geurhinder door de landbouw (B)	Sinds 2006: De wijkagenten kijken toe op het naleven van de wettelijke bepalingen bij het uitspreiden van mest door de landbouwers. Bij overtredingen wordt opgetreden.	Actie werd beperkt uitgevoerd.	Neen, er zijn geen klachten.
HI.17	Naleven van de code van goede praktijk inzake geurmetingen (I)	MD is niet op de hoogte van eventuele opleidingen binnen de PZ.		
HI.18	Naleven van de VLAREM-wetgeving strikt opvolgen en zonodig kan de gemeente tekortkomingen zelf aanvullen met politieverordeningen (B)	Bij het afleveren van milieuvergunningen wordt steeds nagegaan of lichthinder kan optreden.	Tot op heden werden nog geen bijzondere voorwaarden opgelegd.	Ja.
HI.19	Bestrijden van lichthinder in eigen beheer (I)	Herenthout beperkt lichthinder door het doven van de openbare verlichting vanaf 23 uur met uitzondering van de kruispunten en de straathoeken. Herenthout neemt sinds 2008 jaarlijks deel aan de nacht van de duisternis (doven van klemtoonverlichting aan kerk en kapel).	Actie werd beperkt uitgevoerd.	Ja.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
HI.20	Voeren van sensibilisatieacties inzake lichthinder (I)	2006: postertentoonstelling over lichthinder in bibliotheek. In 2007 werd een artikel over lichthinder gepubliceerd in het gemeentenuws	Er werden enkel algemene acties uitgevoerd, geen specifieke acties naar bijzondere doelgroepen toe.	Ja.
HI.21	Beperken van de lichthinder door klemtoon- en decoratieve verlichting (I)	Enkel op de nacht van de duisternis zorgde de gemeente zelf voor het doven van klemtoonverlichting aan de kapel en kerk. Andere acties werden niet uitgevoerd.	Actie werd zeer beperkt uitgevoerd. Er werd geen inventaris van lichthinder opgesteld.	Ja.
HI.22	Uitvoeren van de verplichtingen opgelegd door het bodemsaneringsdecreet en het VLAREBO (B)	Aanvraagformulieren zijn beschikbaar bij de milieudienst. Bodemattesten liggen ter inzage op de milieudienst. Inventaris van de potentieel verontreinigde sites wordt bijgehouden.	Actie werd uitgevoerd.	Ja.
HI.23	Opruimen van kleine partijen achtergelaten gevaarlijke afvalstoffen (I)	Indien gevaarlijke achtergelaten afvalstoffen worden aangetroffen, zal PV worden opgemaakt en zorgt de gemeente voor het opruimen van de afvalstoffen. Deze verwijderingen zullen jaarlijks aan OVAM gerapporteerd worden.	In de loop van de planperiode werden geen gevaarlijke afvalstoffen opgeruimd.	Ja.
HI.24	Saneren van bodemverontreiniging (I)	In de loop van de planperiode waren er geen acute gevallen van bodemverontreiniging waarvoor een bodemsaneringsdeskundige moest worden aangesteld.	Er was geen aanleiding tot het uitvoeren van de actie.	Ja.
HI.25	Beheren van potentieel verontreinigde gronden in eigendom van de gemeente (I)	In 2006 werden de stookolietanks (verwarming) die horen bij gemeentelijke gebouwen nagekeken op lektheid. De gemeente maakte in 2008 een inventaris op van alle	Zie actie HI.27. Er werd niet gesaneerd.	Ja.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		gronden waarvan zij eigenaar is en waarop een historische risicoactiviteit plaatsvond. Zie ook actie HI.27.		
HI.26	Registreren van potentieel verontreinigde gronden (B)	Herenthout houdt de inventaris van potentieel verontreinigde grond in de gemeente bij.	Actie werd uitgevoerd	De bestaande inventaris zal op termijn gedigitaliseerd moeten worden.
HI.27	Uitvoeren van een periodiek oriënterend bodemonderzoek van het containerpark (B)	Op het containerpark, gelegen op een oud stort, werd een oriënterend bodemonderzoek uitgevoerd. Er werd (historische) verontreiniging vastgesteld, maar sanering was niet nodig.	Actie werd uitgevoerd.	Ja.
HI.28	Ondersteunen van de eigenaars van potentieel verontreinigde gronden in privé-eigendom (B)	Eigenaars werden niet actief ondersteund, maar via het uitreiken van bodemattesten worden ze wel op de hoogte gebracht.	Actie werd niet uitgevoerd.	Neen.
HI.29	Mestdruk (I)	In het GRS wordt de problematiek van mestdruk aangepakt (er is geen ruimte voor uitbreiding van grondloze landbouw, kleinschalige mestverwerking is mogelijk)	Actie is in uitvoering.	Ja, via uitvoering GRS.
HI.30	Tegengaan van luchtverontreiniging in eigen beheer (I)	Worden de verbrandingsketels goed (jaarlijks) onderhouden?		
HI.31	Beperken van luchtverontreiniging door industriële activiteiten (I)	Zonering van activiteiten werd afgebakend binnen het GRS.	Problemen van (industriële) luchtverontreiniging in de gemeente zijn zeer beperkt.	Ja, via uitvoering GRS.
HI.32	Metten van de luchtkwaliteit i.s.m. het PIH (I)	Actie werd niet uitgevoerd.	Actie werd niet uitgevoerd.	Neen.
Cluster Mobiliteit				
MO.1	Ondertekenen van het Mobiliteitsconvenant en het opstellen van een mobiliteitsplan (I)	De Mobiliteitsconvenant werd ondertekend in 2008. Momenteel wordt gewerkt aan een mobiliteitsplan voor Herenthout. In de loop van september 2009 komt de	Actie werd gedeeltelijk uitgevoerd.	Ja, het mobiliteitsplan is momenteel in opmaak. Bedoeling is om te zorgen voor een afstemming tussen het mobiliteitsplan en het milieubeleidsplan.

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		gemeentelijke begeleidingscommissie voor het eerst samen. Het mobiliteitsplan zou einde 2010 klaar moeten zijn.		
MO.2	Milieuvriendelijk wagenpark (I)		Actie werd niet uitgevoerd. Herenthout heeft een klein wagenpark, waardoor gelegenheden om actie te ondernemen beperkt zijn.	Ja, indien zich opportuniteiten aanbieden zullen de nodige afspraken gemaakt worden.
MO.3	Bevorderen van het openbaar vervoer als alternatief voor de wagen (I)		Actie werd niet uitgevoerd. Wel is er al een eerste overleg met De Lijn geweest.	Ja, het beleidsplan voorziet o.a. overleg met NMBS en De Lijn en onderzoek naar het nut van een derdebetalersysteem.
MO.4	Fietsvriendelijke lokale overheid (I)	Mensen kunnen hun fiets laten graveren als beveiliging tegen diefstal. Wijkagenten beschikken over een fiets en doen zo hun ronde. Voor het gemeentepersoneel staat een fietsvergoeding ter beschikking. Langs de Itegemse Steenweg werd een gescheiden fietspad aangelegd.	Actie werd uitgevoerd.	Ja, o.a. het ter beschikking stellen voor het gemeentepersoneel van een dienstfiets voor korte verplaatsingen is een optie. Ook wordt bijkomende aanleg van fietspaden langs gemeentewegen gepland.
MO.5	Aanleggen van natuurvriendelijke infrastructuur (I)	Paddenoverzet: jaarlijks zorgt de gemeente voor het plaatsen van geleidingswanden en emmers. Het overzetten gebeurt door mensen van Natuurpunt. In 2007 werden 1255 dieren overgezet. De aanleg van amfibieëntunnels werd onderzocht maar te duur bevonden. Plaatsen en onderhouden van reespiegels waar reeën de weg oversteken en er regelmatig reeën worden overreden.	Actie werd beperkt uitgevoerd.	Ja, lopende acties worden verdergezet.
MO.6	Sensibiliseren van de bevolking inzake mobiliteit (I)	Herenthout gebruik alle communicatiekanalen om milieuvriendelijke	Actie werd uitgevoerd	Ja

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		verplaatsingen te promoten (deelname campagne 'met belgerinkel naar de winkel', het 'korterittencontract' van Mobiel 21, informatieverspreiding over milieuvriendelijk reizen, ecodriving, postertentoonstelling milieuvriendelijke mobiliteit, promotie van de ROBcampagne, module "Duurzaam Onderweg" met scholen...		
MO.7	Milieuvriendelijke verplaatsingen naar school stimuleren (I)	Jaarlijks wordt een fietsactie georganiseerd met de scholen, gelijkaardig aan de actie "met belgerinkel naar de winkel" en worden beloningen (vb. fluovestjes) voorzien voor de realisaties. Rond de school werd eenrichtingsverkeer ingevoerd. In de schoolomgeving worden opzichters opgesteld en de onmiddellijke schoolomgeving is een zone 30, met aangepaste signalisatie van deze zone.	Actie werd uitgevoerd	Ja.
Cluster Energie				
EN.1	Energiezorg in de gemeentelijke gebouwen (B)	De gemeente houdt een energieboekhouding bij voor volgende gebouwen (via COMEET van EANDIS): - Gemeenteschool - GOC Ter Voncke - Cultureel Centrum 't Klooster - Sporthal - Sint Gummaruskapel (sinds 2006) - Gemeentehuis en	Actie werd uitgevoerd	Ja

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		<p>gemeentelijke feestzaal (sinds 2006)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gemeentelijk magazijn (sinds 2006) - Brandweer (sinds 2006) - Bibliotheek (sinds 2006) <p>Voor ieder gebouw werd in 2006 een energieverantwoordelijke aangeduid.</p> <p>In CC 't Klooster werden eind 2007 stookoliedebietmeters geplaatst, zodat het verbruik opgevolgd kan worden.</p> <p>In 2008 werd een externe energiedeskundige aangesteld om EPC voor de gemeentelijke gebouwen op te stellen.</p>		
EN.2	Energetisch optimaliseren van bestaande en toekomstige gemeentelijke gebouwen (B)	<p>De gemeente engageert zich om in volgende gebouwen waarvoor een energieboekhouding is opgesteld, het energieverbruik met minstens 1% per jaar te verminderen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gemeentelijk magazijn - Sint-Gummaruskapel <p>In 2008 werden t.o.v. 2007 in deze gebouwen al energiebesparingen tot -30% gerealiseerd.</p> <p>In de sporthal (verlichting cafetaria, inkomhal en overgang cafetaria) in de gemeenteschool (stookinstallatie en enkel glas vervangen door dubbel glas) werden energiebesparende maatregelen uitgevoerd.</p> <p>In Ter Voncke, de Pastorie en</p>	Aangezien zelden met lastenboeken wordt gewerkt, heeft het geen zin REG-maatregelen te voorzien voor lastenboeken.	Ja

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		de sporthal werden de stookketels vervangen door nieuwe condensatieketels. Gloeilampen werden vervangen door spaarlampen en TL. Bij aankoop nieuwe PC's wordt gekozen voor PC's met energy-star label.		
EN.3	Aanpassen van de openbare verlichting (I)	In 2005 werd beslist om de openbare verlichting vanaf 23 uur te doven, met uitzondering van de kruispunten en de straathoeken. In het gemeentelijke lichthinderreglement staan bepalingen opgenomen die het gebruik van klemtoon-, monumenten- en feestverlichting regelen.	Volgende acties werden (nog) niet uitgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> – Opmaken van verlichtingsplan op maat van straat of wijk; – Verwijderen van overbodige lichtpunten; – Vervangen van hoge druk kwiklampen door hoge en lage druk natriumlampen; – Aanbrengen van armaturen die het licht beter weerkaatsen; – Opleggen van minimale prestatienormen voor lampen, armaturen en verlichtingsniveaus naargelang het wegtype; – Doven van niet noodzakelijke verlichting. Hiervoor moeten goede afspraken gemaakt worden met de elektriciteitsdistributienetbeheerder. Bevolking, industrie, landbouw, diensten en handel worden hiertoe gestimuleerd en waar nodig zal de gemeente optreden. 	
EN.4	Sensibiliseren en informeren van het eigen personeel inzake duurzaam energiegebruik (B)	Deelname in 2008 aan dikke-truiendag met alle gemeentelijke gebouwen Er is een fietsvergoeding en er staan dienstfietsen ter beschikking.		Ja
EN.5	Sensibiliseren van burgers en doelgroepen inzake duurzaam energiegebruik (B)	De gemeente sensibiliseert over hernieuwbare energie en REG via haar website en het gemeentelijk infoblad, bekendmaking van het gemeentelijk subsidiereglement hernieuwbare energie (sinds 2005), jaarlijkse deelname aan de Energie Infotoer... Herenthout werkt mee aan het project Energiesnoeiers van de	Het project Energiesnoeiers wordt positief geëvalueerd en zal de komende jaren verdergezet worden.	Ja

Actienr.	Omschrijving	Uitvoering	Evaluatie	Actie verderzetten?
		<p>Kringwinkel: in 2008 werden op die manier in 11 huizen 7 spaardouchekoppen en 50 spaarlampen geïnstalleerd. Door deelname in 2009 aan een intergemeentelijke zonnslag werden heel wat inwoners geïnformeerd en overtuigd om te investeren in hernieuwbare energie. Milieudienst stelt energiemeters ter beschikking aan bevolking.</p>		
EN.6	Sensibiliseren van scholen inzake rationeel energiegebruik (B)	Herenthout biedt een intercommunaal lessenpakket over energie en klimaat aan aan haar scholen en neemt deel aan het intergemeentelijk project Klimaatscholen.	Actie werd uitgevoerd	Ja

XV BIJLAGE 3: OVERWEGINGSDOCUMENT VAN DE ADVIEZEN, OPMERKINGEN EN BEZWAREN INGEDIEND TIJDENS HET OPENBAAR ONDERZOEK VAN HET ONTWERPMILIEUBELEIDSPLAN 2010 – 2013

Gegevens met betrekking tot het openbaar onderzoek

- het openbaar onderzoek liep van 16 juli 2010 tot en met 15 september 2010;
- het openbaar onderzoek is aangekondigd via de volgende kanalen:
 - door aanplakking;
 - gemeentelijke website;
 - publicatie in de standaard en het nieuwsblad;
- het ontwerpplan lag ter inzage in het gemeentehuis;
- de officiële inspraakvergadering werd gehouden op 10 augustus 2010;
- er zijn 4 schriftelijke opmerkingen binnengekomen, waarvan 1 van personen of instanties die niet om schriftelijk advies werden gevraagd;
- er werd schriftelijk advies gevraagd aan en/of ontvangen van de volgende instanties:

Instantie	Advies
Vlaamse Overheid departement LNE	15 september 2010
Vlaamse overheid departement Ruimtelijke ordening, Woonbeleid en Ontroerend erfgoed	Stilzwijgend gunstig
OVAM	15/09/2010
VLM	Stilzwijgend gunstig
VMM	15/09/2010
Vlaams Energie Agentschap	Stilzwijgend gunstig
Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid	Stilzwijgend gunstig
Bestendige deputatie Antwerpen	Stilzwijgend gunstig
Milieuraad Herenthout	Stilzwijgend gunstig
Natuurpunt Nete&Aa, Herenthout/Grobbendonk	15/09/2010

Samenvatting van het tijdens het openbaar onderzoek gemaakte opmerkingen en bezwaren en bijhorende overweging

Opmerkingen LNE

Overweging ter behoud van de tekst of voorgestelde aanpassing

Thema Hinder

De gemeente maakt werk van een doelgerichte aanpak van milieuhinder. Dit doet ze in eerste instantie door het gestructureerd registreren en opvolgen van milieuklachten in MKROS.

Daarnaast is er ook aandacht voor milieuhinder bij andere beleidstakken. Zo is milieuhinder een belangrijk aandachtspunt in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan.

Ook de samenwerking met andere diensten zoals bv de politie draagt bij tot een goed beleid rond de aanpak milieuhinder.

De gemeente geeft ook aan de problematiek rond zwerfkatten te zullen aanpakken. Hierbij wil ik er graag de aandacht op brengen dat de gemeente in de sensibilisatie over deze actie de hinderthema's (geuren/of geluidshinder) expliciet moet opnemen om in aanmerking te komen voor subsidie in het kader van de SO

Het gemeentebestuur zal met deze aanbeveling rekening houden.

De gemeente zal de mogelijke milieuhinder ook preventief aanpakken. Dit doet ze door een inventaris op te stellen van de hinderbronnen en de mogelijke hinderbronnen, het voeren van sensibilisatie, het opvolgen van de bestaande reglementen, ...

De gemeente zal mogelijk ook werk maken van het afbakenen van een stiltegebied.

Thema Energie

De gemeente heeft als doelstelling jaarlijks het energieverbruik te laten dalen met 2% in de gemeentelijke gebouwen waarvoor een energieboekhouding bijgehouden wordt.

In het kader van de SO 08 – 13 wil dit zeggen dat alle publieke gebouwen waarvoor een EPC moet opgesteld worden (wettelijk verplicht aanwezig sinds 01/01/2009) ook opgenomen moeten worden in de energieboekhouding.

Het gemeentebestuur zal met dit advies rekening houden.

De daling wil men bereiken enerzijds door het uitvoeren van projecten met als doel het voorzien van de gemeentelijke gebouwen van degelijke dakisolatie en het vervangen van enkel glas door hoogrendementsglas. Om optimaal gebruik te maken van de verwarmingsinstallatie wordt een onderhoudscontract afgesloten. Ook bij nieuwbouwprojecten wordt energiezuinigheid voorop gesteld. De formulering " streven naar een E-peil van minstens E70" is misleidend. Er wordt wellicht bedoeld dat het E-peil gelijk aan E70 of lager dient te zijn, en dus dat naar een E-peil van maximaal E 70 gestreefd wordt. Hoe lager het E-peil hoe beter.

De tekst wordt aangepast conform het advies.

Anderzijds zal zowel intern als extern gesensibiliseerd worden. Aangezien uit de verbruiken blijkt dat die met de jaren stijgen, ondanks de gedane investeringen, lijkt dit zeker ook intern van belang. Tenzij andere factoren de stijging van de energieverbruiken kunnen verklaren? De gemeente dient de voorbije prestaties goed in te calculeren om de doelstelling van een daling van 2% per jaar te kunnen behalen. (daling 6% t.o.v.

Het gemeentebestuur zal met dit advies rekening houden.

De stijgende verbruiken kunnen deels verklaard worden door een intensiever gebruik en/of uitbreiding van de gebouwen.

Opmerkingen LNE	Overweging ter behoud van de tekst of voorgestelde aanpassing
2010 in alle gemeentelijke gebouwen met energieboekhouding)	
Thema Mobiliteit	
De gemeente wil er voor zorgen dat milieu een belangrijk aandachtspunt is en blijft door dit mee te nemen in de opmaak van een nieuw mobiliteitsplan. De gemeente kan hiervoor gebruik maken van de handleiding die wordt aangeboden op www.samenwerkingsovereenkomst.be .	Het gemeentebestuur zal met dit advies rekening houden.
De gemeente wil ook haar eigen wagenpark milieuvriendelijker maken, ze zal hiervoor een inventaris opmaken in MTV en ze zal milieuaspecten opnemen in het bestek voor de aankoop van voertuigen. De Vlaamse overheid stelt hiervoor een handleiding en een voorbeeldbestek ter beschikking aan de gemeenten. Deze documenten zijn terug te vinden op www.samenwerkingsovereenkomst.be .	Het gemeentebestuur zal met dit advies rekening houden.
Om fietsen en wandelen te promoten zal de gemeenten in samenwerking met Natuurpunt een trage wegenplan opstellen. Samenwerking is ook voor een goed mobiliteitsbeleid erg belangrijk. Daarom zal de gemeente voor het optimaliseren van het openbaar vervoer samenwerken met 'De Lijn' en 'NMBS'	Zie acties MO 2.1 en MO 2.2. Zie actie MO 2.5.
Voor het realiseren van milieuvriendelijke mobiliteit is sensibilisatie enorm belangrijk. Dit omdat er een gedrags- en mentaliteitsverandering moet verwezenlijkt worden. De gemeente zal dan ook sensibiliseren hierover zowel naar haar eigen personeel als naar de burgers.	Zie acties MO 2.6 en MO 2.7.
Algemene thema's luchtverontreiniging	
<u>Milieuvriendelijk productgebruik</u>	
De gemeente gebruikt milieuverantwoorde houtverduurzamingsmiddelen, verven en vernissen en stimuleert eveneens het gebruik ervan bij haar bevolking.	Zie acties MP 1.1 en MP 2.1. Het gebruik van milieuverantwoorde houtverduurzamingsmiddelen zal worden toegevoegd aan de tekst. (Prioriteit 3)
<u>Ozonafbrekende stoffen</u>	
We willen de gemeente ook wijzen op de rol die zij kan spelen bij de sensibilisatie en controle van het gebruik van milieuvriendelijke alternatieven voor ozonafbrekende stoffen m.b.t. koel- en airconditioninginstallaties (VLAREM – art. 5.16.3.3. en hoofdstuk 6.8.).	Het vermijden van ozonafbrekende stoffen zit momenteel niet in het plan. Dit wordt toegevoegd. (onder acties MP 1.1 en MP 2.1)
De gemeente kan hierin een voorbeeldfunctie opnemen. Als alternatief voor ozonafbrekende stoffen worden vaak nog gefluoreerde broeikasgassen zoals HFK's gebruikt. Het is belangrijk dat gekozen wordt voor milieuvriendelijke alternatieven. We kunnen hiervoor verwijzen naar www.emis.vito.be/ozon/ .	
Daarnaast kan de gemeente toezien dat de installatie en het onderhoud van koel-, airco- en warmtepompapparatuur gebeurt door personen en bedrijven die hiervoor gecertificeerd zijn. Meer informatie rond deze certificeringverplichting is te vinden op http://www.mina.be/koeltechniek.html . Een brochure rond deze certificeringverplichting is te vinden op http://www.lne.be/themas/klimaatverandering/verduunning-van-de-ozonlaag .	
Verder kijkt de gemeente ook na of de brandblussystemen (vast, draagbaar) die in de	

gemeente aanwezig zijn geen halonen bevatten. Brandblusapparaten met halonen dienen buiten werking gesteld te worden (eigenlijk sinds 31/12/2003) en bij vervanging dient geopteerd te worden voor milieuvriendelijke alternatieven. Ook hier is het belangrijk dat de installatie, het onderhoud en de controle op lekkage gebeurt door technici en bedrijven die hiervoor zijn gecertificeerd (certificering operationeel in de loop van 2009). Voor meer informatie: <http://www.mina.be/brandbeveiliging.html>

Ook bij aankoop van nieuwe koelkasten dient te worden geopteerd voor milieuvriendelijke alternatieven voor ozonafbrekende stoffen. Zo controleert men of verboden CFK's uit koelinstallaties worden verwijderd en vernietigd op een milieutechnisch aanvaardbare manier. Er is ook een rol weggelegd voor de controle of bedrijven hun koel- en airconditioninginstallaties uitbaten volgens de in VLAREM-regelgeving (vnl. art 5.16.3.3. en hoofdstuk 6.8 van VLAREM II)

Verspreiding milieugevaarlijke stoffen

Voor dit onderdeel vestigen we de aandacht op asbest. Nuttige informatie is na te lezen in volgende publicatie:

http://publicaties.vlaanderen.be/docfolder/13423/Asbest_in_en_om_het_huis_2009.pdf. De gemeente kan wat betreft dit thema een informerende en sensibiliserende rol spelen, maar kan haar beleid ook uitbreiden met organisatorische maatregelen zoals het plaatsen van een container voor selectief inzamelen van asbest, de opleiding van containerparkwachters, enz.

Verzuring

Bij voorkeur wordt door de gemeente gestookt met gas. Bij de keuze van brandtechnologie moet voldoende worden stilgestaan en de voorrang worden gegeven aan lage NOx-branders.

Naar de bevolking toe kan de gemeente sensibiliseren over het belang en de verplichting van de periodieke inspectie en het onderhoud van verwarmingsinstallaties, de eenmalige verwarming-audit en de vervanging van oude, slecht werkende en/of energieverslindende ketels, enz. Meer informatie hierover vindt u terug in volgende publicatie: Nieuwe onderhoudsregels Centrale verwarming.

Ook voor toestellen waarvoor momenteel geen onderhoudsverplichting bestaat, is het nuttig periodiek een controle (van de verbranding en van de verluchting van het stooklokaal) te laten uitvoeren door een erkende technicus of door een vakman.

Ook op vlak van controles kan de gemeente een rol vervullen. Ze kan een controlesysteem opstarten (of de frequentie van bestaande controles verhogen) m.b.t. de toepassing en naleving van de geldige wetgeving. Dit bijvoorbeeld door het opragen van onderhoudsattesten (zijn deze aanwezig, zijn ze nog geldig, zijn ze conform de wet) en indien noodzakelijk

Het gemeentebestuur verwijst naar het thema Afval, hoofdstuk 1. Hier wordt vermeld "Sinds 2009 wordt op het containerpark voorzien in een container voor inzameling van asbest. Er mag 1 m³ asbesthoudend afval gratis aangeleverd worden. Er gebeuren ook regelmatig asbestmetingen door IOK Afvalbeheer en de parkwachters hebben een opleiding gevolgd rond veilig omgaan met asbesthoudend afval.". Uiteraard worden deze activiteiten verdergezet en bekendgemaakt onder de bevolking.

Het gemeentebestuur geeft inderdaad de voorkeur aan het stoken met gas. Wel wordt het cultureel centrum en de kinderclub momenteel verwarmd met mazout. Het Rode Kruis en het containerpark worden verwarmd met elektriciteit. Alle overige gebouwen worden verwarmd met aardgas. Het gemeentebestuur wil met actie EN 1.2 het energieverbruik van de gemeentelijke gebouwen rationaliseren. Dit houdt onder meer in dat de optimale werking van de verwarmingsinstallaties in de gemeentelijke gebouwen zal worden verzekerd door het afsluiten van een onderhoudscontract. Waar nodig wordt de verwarmingsinstallatie vernieuwd. Hierbij zal rekening gehouden worden met het advies. Al deze maatregelen zorgen gelijktijdig voor een lagere NOx-uitstoot.

Met actie EN 2.5 wil het gemeentebestuur ook de bevolking sensibiliseren rond REG. De nieuwe publicatie van de Vlaamse overheid kan hiertoe een nuttig instrument zijn dat via het loket ter beschikking kan worden gesteld.

Binnen actie HI 1.1 zal de milieudienst overgaan tot een inventarisatie van hinderbronnen, ook m.b.t. (slecht werkende) verwarmingsinstallaties. Indien nodig zal ook voor dit type klachten een gemeentespecifiek en doelgericht beleid opgestart

Opmerkingen LNE	Overweging ter behoud van de tekst of voorgestelde aanpassing
<p>optreden. Ook kan worden overgegaan tot een systematische behandeling van klachten en meldingen m.b.t. (slecht werkende) verwarmingsinstallaties.</p>	<p>worden.</p>
<p><i>Milieu en gezondheid</i></p>	
<p>In het milieubeleidsplan wordt weinig aandacht geschonken aan de relatie tussen milieu en gezondheid. Hiervoor verwijzen we graag naar de LOGO's. LOGO staat voor LOkaal GezondheidsOverleg. Dit samenwerkingsverband voor gezondheidsoverleg en –organisatie op bovenlokaal niveau, staat in voor de coördinatie en ondersteuning van het lokale gezondheidsoverleg.</p>	<p>LOGO en de medisch milieukundige wordt toegevoegd aan actie IN 1.8 en wordt toegelicht in de verklarende woordenlijst van het plan.</p>
<p>Het accent ligt op lokaal gerichte acties, netwerkvorming en het op elkaar afstemmen van organisaties. Niet alleen de gezondheidssector, maar ook de lokale besturen, de OCMW's, de welzijnssector, de sociaal-culturele en de onderwijssector worden hierin betrokken. Verder staat een LOGO ook in voor de lokale informatieverzameling, mits sturing vanuit de Vlaamse overheid. Bij deze LOGO's werken Medische Milieukundigen (MMK's), waarbij men terecht kan voor vragen rond Milieu en Gezondheid.</p>	

Algemeen

Uw voorgesteld milieubeleidsplan houdt rekening met alle facetten van het afvalstoffenbeleid dat gericht is op het laten verwerken van de afval volgens de ladder van Lansink: preventie, hergebruik, recyclage, compostering, verbranden met energierecuperatie en storten van afvalstoffen.

Bovendien besteedt u aandacht aan verschillende knelpunten en doelgroepen om een aantal doelstellingen te bereiken.

Het ontwerp-MBP verwijst onder het thema milieuverantwoord productgebruik naar het stimuleren van herbruikbare bekens. Voor de samenwerkingsovereenkomst is dit een initiatief dat valt onder thema afval. Bij het opstellen van een uitleenreglement kan wel verder worden gedacht aan andere aspecten van milieuverantwoorde catering (seizoensgroenten, vegetarische voeding, lokale producten,...) of het gebruik van biologische producten. Op deze manier kan de link met thema MP worden gelegd.

De gemeente plant mogelijks enkele projecten binnen het thema MP:

werking rond natuurverven, catering en energieverbruik van de gemeentelijke sporthal, stimuleren van milieuverantwoord productgebruik bij de scholen.... Dit zijn telkens onderwerpen die in aanmerking komen voor de projectmode van het thema MP van de samenwerkingsovereenkomst. De gemeente kan hiervoor dus ondersteuning krijgen.

De milieudienst wil dat er bij de aankopen een duurzaamheidsreflex ontstaat en plant het toepassen van een duurzaamheidstoets. Wat dit inhoudt, wie verantwoordelijk is, welke diensten betrokken zijn,... is volledig onduidelijk. Is dit louter een engagement van de milieudienst of van de ganse gemeente?

In het algemeen is het niet duidelijk welke initiatieven de gemeente ook werkelijk wenst uit te voeren. Enkele mogelijkheden worden aangehaald, maar welke concrete plannen zijn er? Het MBP bevat voor thema milieuverantwoord productgebruik geen meetbare doelstellingen. Het is onduidelijk wat het engagement is en waarop de gemeente haar beleid zal evalueren.

Dit lijkt ons nochtans noodzakelijk om tot een werkelijk geïntegreerd beleid rond milieuverantwoord productgebruik te komen.

Het gemeentebestuur zal met dit advies rekening houden.

Het gemeentebestuur zal met dit advies rekening houden.

Het toepassen van een duurzaamheidstoets is een idee dat ontstaan is bij de doorlichting door IOK van de catering binnen de gemeentediensten. Om bij de aankoop van producten steeds rekening te kunnen houden met relevante duurzaamheidscriteria werd door IOK een eenvoudige duurzaamheidstoets opgesteld. Deze toets omvat een beslissingsboom waarin volgende criteria afgetoetst worden: 1. Is het echt nodig het product aan te kopen?, 2. Afvalpreventie, 3. Energie-efficiëntie, 4. Duurzaamheid, 5. Transportafstand, 6. Eerlijke handel, 7. Seizoensale beschikbaarheid, 8. Biologische landbouw. De duurzaamheidstoets wordt door de milieudienst, in overleg met de klusjesman gebruikt en kan doorgespeeld worden aan de andere (buiten)diensten die ook bestellingen doen. Opzet van de duurzaamheidstoets is om, door het regelmatig overlopen van de duurzaamheidscriteria, geleidelijk aan een gewoonte te maken van milieubewuste aankopen.

Het gemeentebestuur engageert zich om het actieplan uit het voorliggende milieubeleidsplan zo volledig mogelijk uit te voeren. Bij de uitvoering van acties wordt rekening gehouden met de prioriteit, die aan iedere actie werd toegewezen (zie actietabel uit hoofdstuk 12). Binnen het hoofdstuk milieuverantwoord productgebruik (MVP) werd aan drie van de 5 acties de hoogste prioriteit toegekend. De concrete uitwerking van de projecten en acties uit het milieubeleidsplan zal gebeuren binnen de milieujaarprogramma's.

Wat betreft de evaluatie van het gemeentebeleid op vlak van MVP, dit zal

Opmerkingen OVAM	Overweging ter behoud van de tekst of voorgestelde aanpassing
<p>Verder heeft de OVAM geen fundamentele opmerkingen op het ontwerpplan inzake het aspect 'afvalstoffen'.</p>	<p>gebeuren op basis van een evaluatie van uitvoering van de geplande acties bij afloop van de planperiode. De geïntegreerd beleid rond MVP wordt nagestreefd door actief bij specifieke doelgroepen het MVP te gaan promoten. Tekst wordt niet aangepast.</p>
<p>Voor wat betreft het thema bodem, hebben wij volgende opmerkingen;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 De gronden van de gemeente screenen op bodemverontreiniging; 2 stalen nemen bij meldingen van bodemverontreiniging, de OVAM inlichten en een erkend bodemsaneringsdeskundige inschakelen; 3 sensibiliseren van de bevolking met betrekking tot de toepassing van het bodemsaneringsdecreet; 4 de regelgeving met betrekking tot grondverzet respecteren bij het uitvoeren van gemeentelijke werken. 	<p>Opmerking1: met actie BO 2.3 zal het gemeentebestuur alvast beginnen met het screenen van (potentieel) verontreinigde gronden met bestemming woonzone. Met actie BO 2.4 wil het gemeentebestuur voorzien in de opvolging van potentieel verontreinigde gronden in eigendom. Bovendien zal bij iedere aan- of verkoop van gronden door de gemeente steeds afgetoetst worden of het aangewezen is een bodemonderzoek uit te voeren, op basis van de aard van het perceel (zie actie BO 2.7). Indien opportuun kan de screening op bodemverontreiniging wel nog uitgebreid worden naar andere gronden van de gemeente. Tekst wordt niet aangepast.</p> <p>Opmerking 2: deze opmerking zal als tekst toegevoegd worden in de gemeentelijke procedure bij melding van schadegevallen (zie actie BO 2.5).</p> <p>Opmerking 3: via de organisatie van de tankslag (actie BO 1.1) wordt de bevolking actief gesensibiliseerd met betrekking tot de toepassing van het bodemsaneringsdecreet. Ook actie BO 1.3 houdt een actieve sensibilisering rond dit onderwerp in naar een specifieke doelgroep. Bovendien is het gemeentebestuur bereid sensibilisatiecampagnes van de Vlaamse overheid rond dit onderwerp te ondersteunen. Tekst wordt niet aangepast.</p> <p>Opmerking 4: deze opmerking zal als tekst toegevoegd worden in de gemeentelijke procedure bij grondverzet (zie actie BO 2.5).</p>

De VMM is tevreden met het engagement dat het gemeentebestuur neemt om een milieubeleidsplan op te maken. Toch achten we het nuttig een aantal algemene en concrete opmerkingen te maken en waar nodig alternatieven te formuleren. Onderstaand advies vormt hiervan de weerslag. Het advies beperkt zich tot de aspecten water.

Algemeen

Het voorliggende ontwerp van milieubeleidsplan is een zeer verdienstelijk document voor een relatief kleine gemeente als Herenthout met een milieudienst met beperkte capaciteit. Positief is dat de gemeente aangeeft welke rioleringsprojecten ze conform het zoneringsplan in de komende jaren wil aanleggen en dat een duidelijke link wordt gelegd tussen het gemeentelijk milieubeleid en de acties uit het bekkenbeheerplan en de bijhorende deelbekkenbeheerplannen.

Zoals ook blijkt uit de evaluatie van het milieubeleidsplan 2005-2009 heeft de gemeente belangrijke stappen gezet naar een meer duurzame gemeente. De acties die de voorbije planperiode niet konden uitgevoerd worden, worden opnieuw opgenomen.

Evaluatie gemeentelijk milieubeleidsplan 2005-2009

Het voorliggende ontwerp van milieubeleidsplan bevat een evaluatie van het gemeentelijk milieubeleidsplan 2005-2009.

Bij actie AF.1 'Verder implementeren van milieuvriendelijke en duurzame producten in de eigen gemeentelijke diensten' worden een aantal initiatieven opgesomd waaruit blijkt dat de gemeente de opstap heeft gezet naar een duurzame gemeente.

De VMM wenst echter te wijzen op een voorval van begin dit jaar waarbij de gemeente als alternatief voor de klassieke strooizouten gebruik heeft gemaakt van kunstmest, wat in strijd is met de wet op de bescherming van de onbevaarbare waterlopen en het mestdecreet. Naast het feit dat het gebruik onwettig is, geeft de gemeente hiermee ook een fout signaal naar andere gemeentebesturen. De kunstmest komt bij dool namelijk onmiddellijk in het oppervlaktewater terecht of in de riolering naar het RWZI Morkhoven. Naast het hoge nutriëntengehalte van kunstmest bevat kunstmest vaak ook zware metalen. VMM vraagt aan de gemeente om een milieuvriendelijk alternatief voor strooizout te zoeken, zodat bij schaarste of om andere redenen niet opnieuw wordt overgestapt naar het gebruik van kunstmest.

Wat de actie WA 5 'Verder uitbouwen en onderhouden van het rioleringsstelsel' betreft, startte de aanleg van de riolering in de Itegemse Steenweg met de nodige verwickelingen (foute koppelingen RWA/DWA, ophogen valleigronden langs de Wimp), maar dit werd uiteindelijk in een samenwerking tussen VMM, HidroRio en de gemeente positief bijgestuurd. De riolering in de Boudewijnlaan en Vliegplein werd niet gescheiden aangelegd. Ook op de industriezone Klein Gent (gelegen in de gemeenten Herenthout/Grobbendonk/Herentals) stelt zich een probleem. De werking van het pompstation Atealaan belast de Zelse beek in die mate dat een duurzaam herstel van die beek momenteel niet mogelijk is.

VMM is wel tevreden dat het zoneringsplan zal worden uitgevoerd en er open grachten worden aangelegd in de nog te realiseren projecten zoals Bouwelsesteenweg. VMM vraagt dit uit te breiden tot alle gemeentelijke projecten in samenwerking met HidroRio.

De gemeente zal op zoek gaan naar een ander alternatief voor strooizout en niet opnieuw overstappen op het gebruik van kainiet

Het gemeentebestuur verwijst naar acties WA 1.1 (uitvoering zoneringsplan) en WA 1.9 (herwaarden en onderhouden van grachten en beken) uit het nieuwe actieplan.

Het gemeentebestuur bevestigt dat het herwaarden van grachten een aandachtspunt zal zijn in alle gemeentelijke projecten. Actie WA

Samenvatting opmerkingen VMM	Overweging ter behoud van de tekst of voorgestelde aanpassing
De gemeente geeft aan dat ze geen zicht heeft op de effectieve aansluiting door burgers op de riolering. Handhaving van een correcte aansluiting op de riolering is echter een essentieel sluitstuk van het rioleringsbeleid.	1.9 wordt aangepast. Het gemeentebestuur hoopt met de inzet van een gratis afkoppelingsdeskundige (zie actie WA 1.5) een oplossing te bieden aan dit probleem.
Hoofdstuk Instrumentarium	
Het hoofdstuk geeft een goede en realistische weergave van de stand van zaken en knelpunten.	
Belangrijk voor het integraal waterbeleid is de samenwerking en de afstemming tussen de verschillende gemeentelijke diensten, o.m. tussen de milieudienst, de technische dienst en de dienst ruimtelijke ordening.	
Positief is dat het bevorderen van de samenwerking tussen de gemeentelijke diensten als actie opgenomen is in het voorliggende ontwerpplan (actie IN 1.5).	
In de actie IN 1.8 'Onderhouden van de huidige samenwerkingsverbanden en uitbreiden indien opportuun' is de samenwerking met HidroRio en de waterschappen waar de gemeente Herenthout in vertegenwoordigd is, niet expliciet opgenomen. De samenwerking komt wel verder aan bod in het hoofdstuk 'Water'.	De samenwerking met HidroRio en de waterschappen wordt toegevoegd aan actie IN 1.8.
Hoofdstuk Water	
2.1 HidroRio: intensieve samenwerking met PIDPA	
HidroRio zorgt voor de exploitatie van de gemeentelijke riolering. Het voorliggende ontwerp van milieubeleidsplan omschrijft wat die taak concreet inhoudt.	
Zo staat HidroRio in voor:	
- "het beheren van de gemeentelijke grachten die deel uitmaken van het afvoerstelsel waarin DWA (droogweerafvoer, dit is de inhoud van een riolering bij droog weer; deze inhoud is in tegenstelling tot RWA, regenweerafvoer, sterk geconcentreerd afvalwater) terechtkomt"	Deze gegevens kloppen en moeten dan ook behouden blijven. Alle grachten waar nog DWA in komt worden beheerd door HidroRio.
Bedoelt de gemeente hier niet RWA in plaats van DWA?	
2.2 Waterkwaliteit oppervlaktewater	
Naast informatie over de oppervlaktewaterkwaliteit is informatie over de verschillende grondwaterlichamen te Herenthout beschikbaar via:	
http://geoloket.vmm.be/krw_mkn/tabel_GWL.php .	
Deze verwijzing wordt toegevoegd aan hoofdstuk 1.7 binnen het thema Water.	
2.3 Waterzuivering	
Welke rol heeft de gemeente nog in de planning, de technische uitwerking en prioritering van de werken, rekening houdend met het feit dat de gemeente is toegetreden tot HidroRio?	
Elk project wordt besproken met de gemeente en uitgewerkt in overleg met de gemeentelijke diensten.	
2.4 Bekken- en deelbekkenbeheer	
Een kaart met aanduiding van de deelbekkens en/of de waterschappen waar de gemeente deel van uitmaakt, zou een goed overzicht kunnen geven.	
Aan hoofdstuk 1.4 van het thema water wordt een overzichtskaartje met aanduiding van deelbekkens en waterschappen toegevoegd.	
In dit hoofdstuk kan de positieve rol van het waterschapssecretariaat en de deelbekkenwerking in het dossier Uilenberg vermeld worden.	
De tekst wordt aangepast naar dit advies.	
Verder kan ook kort aangegeven worden wat het Sigmaplan Grote Nete concreet voor de gemeente Herenthout betekent.	
De tekst wordt aangepast naar dit advies.	

2.6 Waterkwantiteit

In het algemeen is voor VMM bij het uitvoeren van de watertoets de ophoging van gronden gelegen in zowel effectief overstromingsgevoelig gebied als van nature overstromingsgevoelig gebied een belangrijk aandachtspunt. In meerdere valleien werd toch ophogingen vastgesteld (vallei van de Zelse beek, Wimp). Naast de ophoging is een meer natuurvriendelijke inrichting van grachten en waterlopen volgens de principes van de natuurtechnische milieubouw eveneens belangrijk.

De gemeente zal rekening houden met deze bemerkingen.

2.8. Duurzaam watergebruik

Wat betreft het waterverbruik in de sporthal Kapelleke en Ter Voncke kan gesteld worden dat beide locaties zich lenen voor investeringen voor de opvang en het hergebruik van hemelwater. Bij een nieuwe investering aan 't Kapelleke is dit een vereiste.

Het gemeentebestuur verwijst naar actie WA 2.1. Deze actie omvat o.a. een doorlichting van het leidingwaterverbruik in GOC "Ter Voncke" en de gemeentelijke sporthal. De mogelijkheden tot opvang en gebruik van hemelwater zullen ook onderzocht worden.

2.9 Pesticidenreductie

M.b.t. de pesticidentoets stelt de gemeente: "De pesticidentoets werd al een eerste keer toegepast op het project Lindenlaan door de milieuambtenaar. De milieuambtenaar en het Hoofd Technische Dienst hebben hiervoor een voormiddag opleiding gevolgd. Vaststelling is:

- algemene richtlijnen voor de inrichting kunnen wel meegegeven worden, maar voor meer gedetailleerde richtlijnen, op te nemen in een bestek, volstaat de voorkennis van de milieuambtenaar en de pesticidentoets niet;
- een beoordeling van een ontwerp wordt bemoeilijk omdat het ontwerp meestal onvoldoende detail bevat voor een vlotte beoordeling;
- wanneer voor iedere (her)inrichting de pesticidentoets moet worden uitgevoerd, zal zich een probleem van tijdsbesteding voordoen."

De inspanningen van de gemeente zijn lovenswaardig. Ook de rapporteringen over pesticidenreductie voor de Samenwerkingsovereenkomst zijn uitgebreid en degelijk.

VMM maakte bestekbepalingen op over de pesticidentoets die de gemeente kan opnemen in de bestekken die ze uitschrijft voor ontwerpen van omvormingsprojecten. Die bestekbepalingen zijn binnenkort beschikbaar via www.zonderisgezonder.be.

Het gemeentebestuur waardeert de ondersteunende dienstverlening van VMM en zal de bestekbepalingen, wanneer beschikbaar, onderzoeken en indien opportuun integreren in toekomstige bestekken.

Door de pesticidentoets al in de ontwerpfasen mee te nemen, zal het ontwerp voldoende detail bevatten om de checklijst uit te pesticidentoets te kunnen doorlopen. De aspecten uit de pesticidentoets zouden een automatisme moeten worden, een integraal onderdeel van het hele opmaakproces van het ontwerp, zodat dit geen extra tijd vergt.

Actieplan

Actie WA 1.1 'Uitvoeren van het zoneringsplan op het terrein':

VMM pleit om in de opgesomde gemeentelijke investeringsprojecten de bestaande grachten te behouden en maximaal nieuwe aan te leggen of te herwaarderen. Zeker in de projecten die gelegen zijn aan de buitenkant van de gemeente moet dit haalbaar zijn: Bouwelsesteenweg,

Het gemeentebestuur bevestigt dat in de opgesomde projecten de bestaande grachten worden behouden, waar mogelijk nieuwe worden aangelegd of grachten worden geherwaardeerd.

Samenvatting opmerkingen VMM	Overweging ter behoud van de tekst of voorgestelde aanpassing
Heikant – Doornstraat, Kapelstraat.	
<p>Het Ambtelijk Bekkenoverleg Netebekken heeft op 30 maart 2010 een uitgebreid advies uitgebracht over het TP 20.273H 'Aansluiting Dekbunders' van Aquafin. Het gemeentelijk project dient hierop aan te sluiten. VMM heeft duidelijk gesteld dat er na aansluiting van de Dekbunders geen extra belasting mag zijn op de overstort op de Wimp. Dit betekent dat de aanleg van Dekbunders enkel kan gebeuren via een volledig gescheiden 2 DWA-systeem.</p>	<p>De aanleg van Dekbunders zal inderdaad gebeuren via een volledig gescheiden 2 DWA-systeem.</p>
<p>"Het zoneringsplan voorziet in de aanleg van 128 IBA's. HidroRio neemt deze opdracht op zich. Herenthout zal overleggen met HidroRio in verband met de timing en afspraken inzake het plaatsen van IBA's in de gemeente." Op dit ogenblik is het aantal IBA's in de gemeente erg beperkt. Op welke termijn ziet de gemeente de aanleg van deze IBA's?</p>	<p>Inwoners die een woning bouwen of verbouwen en daarbij de verplichting hebben om een IBA aan te leggen kunnen hiervoor een overeenkomst afsluiten met HidroRio. Deze IBA's worden zo snel mogelijk aangelegd. De overige IBA's worden aangelegd volgens een prioriteitenlijst van HidroRio waarbij de IBA's met grootste prioriteit eerste worden aangelegd.</p>
<p>Actie WA 1.3 'Uitvoeren van de deelbekkenbeheerplannen': VMM is uitermate tevreden met de goede koppeling tussen het gemeentelijk milieubeleid en de acties uit het deelbekkenbeheerplan.</p>	
<p>Actie DB 10-08_A5 uit het deelbekkenbeheerplan: De gemeente vermeldt terecht dat Herenthout een belangrijke doorvoer kent van afvalwater uit de buurgemeenten. De gemeente schrijft dat de overstort aan de Wimp ter hoogte van de Itegemse Steenweg frequent werkt en dat dit reeds gemeld werd aan de VMM in het kader van het overstortenmeetnet. Het blijft de bedoeling van VMM om dit overstort op de nemen in de uitbreiding van het overstortenmeetnet. De overstort Herenthout Itegemse Steenweg kan om technische en veiligheidsredenen voorlopig nog niet worden bemeten. Het knelpunt is bij VMM gekend en geïnventariseerd, maar de deksels liggen in het midden van de Itegemse Steenweg. Hierdoor moet er tussen de sokkel (die in de berm moet gelegd worden) en de overstortkamer (in het midden van de weg) onder de weg geboord worden om de kabels ter plaatse te krijgen. Mogelijks kan in overleg met de gemeente een oplossing gevonden worden. VMM dient sowieso twee maal per jaar een kallibratie in de overstortkamer uit te voeren en dit kan enkel onder politiebegeleiding met verkeersbegeleiding. Ook hiervoor kunnen de nodige afspraken gemaakt worden.</p>	<p>Het gemeentebestuur is bereid om samen met VMM een oplossing uit te werken en wacht op een initiatief van VMM.</p>
<p>Actie DB 10-02-7 uit het deelbekkenbeheerplan: afdeling water van VMM is intussen Afdeling Operationeel Waterbeheer (AOW) geworden.</p>	<p>Tekst wordt aangepast.</p>
<p>Actie WA 1.4 'Gecontroleerde waterafvoer ter hoogte van het containerpark': Het hemelwater van het containerpark is potentieel verontreinigd en er dienen bijgevolg maatregelen genomen te worden vooraleer het water kan afgeleid worden naar de kwetsbare beekvallei achter het containerpark.</p>	<p>De actie wordt aangevuld met dit advies.</p>
<p>Actie WA 1.5 'Gratis afkoppelingsdeskundige': Stelt HidroRio de afkoppelingsdeskundige ter beschikking van de gemeente, of staat die ter beschikking van particulieren?</p>	<p>De afkoppelingsdeskundige staat gratis ter beschikking van particulieren.</p>
<p>Actie WA 1.6 'Afkoppelen van grote, verharde oppervlakken': De gemeente geeft aan dat ze het goede voorbeeld wil geven en zal nagaan welke grote verharde oppervlakken in gemeentelijk beheer kunnen worden afgekoppeld. Ze denkt onder meer aan de parking van het</p>	<p>Het gemeentebestuur zal rekening houden met dit advies. Actie WA 1.6 wordt aangevuld met dit</p>

Samenvatting opmerkingen VMM	Overweging ter behoud van de tekst of voorgestelde aanpassing
<p>sportcentrum. De gemeente kan deze actie koppelen aan de actie WA 2.1 'Verkleinen van het leidingwatergebruik in gemeentelijke gebouwen.'</p>	<p>advies.</p>
<p>Actie WA 1.9 'Herwaarderen en onderhouden van grachten en beken': De frequentie van het ruimen is nog niet ingevuld in het voorliggende ontwerpplan. Er staat ook niet aangegeven waar grachten opnieuw zullen functioneel gemaakt worden. Gelet op de geplande gemeentelijke rioleringsprojecten was een expliciete vermelding van die projecten een concreet engagement geweest van de gemeente (Bouwelsesteenweg, Heikant, Doornstraat...)</p>	<p>Het herwaarderen van grachten zal een aandachtspunt zijn in alle gemeentelijke projecten. Voor het overige blijft de actie behouden zoals ze reeds in het ontwerpplan is opgenomen.</p>
<p>Actie WA 1.11 'Ecologische aanleg bezinkingsbekkens': VMM is verheugd met de ecologische aanleg van het bezinkingsbekken aan de Itegemse Steenweg in de onmiddellijke buurt van de Wimp (onder beheer van VMM) en gelegen tegen de Maasloop. VMM heeft in een conceptuele fase meegewerkt aan dit project. De vraag tot wateradvies in het kader van de watertoets heeft VMM niet ontvangen, ondanks het feit dat het bekken gravitair afwatert naar de Wimp. Momenteel is het bekken stedenbouwkundig vergund. Op basis van de technische plannen dienen voor VMM volgende remediërende maatregelen genomen te worden alvorens kan gesproken worden van een ecologisch aangelegd bekken in de onmiddellijke omgeving van de Wimp: een aanpassing van de strakke vorm in het bijzonder de helling van de oevers, het ontbreken van een noodzakelijk voorzuivering met verbeterde filter teneinde te voldoen aan de kwaliteitseisen om te kunnen lozen, het behoud van open grachten, de afvoer van grond uit de vallei, ingroening en ecologische beheer. VMM is bereid hier constructief aan mee te werken.</p>	<p>Zoals in de actietabel (hoofdstuk 12) van het plan staat aangegeven wenst het gemeentebestuur voor de realisatie van het bezinkingsbekken samen te werken met VMM. De eerste stappen hiervoor werden al genomen.</p>
<p>Actie WA1.12. 'Inventariseren van de oppervlaktewaterkwaliteit': VMM is verheugd met dit initiatief. Voor een goede bepaling van de staalnameplaatsen kan contact opgenomen worden met VMM. Een uitwisseling van gegevens ter aanvulling van de bestaande gegevens is aangewezen.</p>	<p>Zoals in de actietabel (hoofdstuk 12) van het plan staat aangegeven wenst het gemeentebestuur voor de realisatie van deze actie inderdaad samen te werken met VMM en PIH.</p>
<p>Actie WA 1.13. 'Monitoren van overstorten': Op de Zelse beek zijn er nog een aantal overstorten, zoals de overstort Atealaan en een overstort op de hoek Blokt/Bouwelsesteenweg. De overstort Atealaan staat een duurzaam herstel van de Zelse beek in de weg. VMM vermoedt dat er op de industriezone Atealaan/Klein Gent (gelegen in de gemeenten Herenthout/Grobbendonk/Herentals) verkeerde aansluitingen zijn. Een intergemeentelijk initiatief met medewerking van VMM en Aquafin is hier gewenst.</p>	<p>Een intergemeentelijk initiatief met medewerking van VMM en Aquafin zal hiervoor worden opgestart. Actie WA 1.13 wordt aangepast.</p>

Samenvatting opmerkingen Natuurpunt Nete & Aa, kern Herenthout, Grobbendonk	Overweging ter behoud van de tekst of voorgestelde aanpassing
<p>Ten eerste wenst Natuurpunt te stellen dat de gemeente Herenthout een zeer goed en tevens goed onderbouwd Milieubeleidsplan heeft voorgelegd. Het getuigt van visie en enige ambitie. Het zal er nu op aankomen om dit ook effectief te realiseren met voldoende middelen, voldoende uitgeruste diensten waaronder zeker ook de milieudienst en voldoende politieke moed om de beslissingen te nemen. In het verleden zijn al te veel plannen onvoldoende uitgevoerd. Het GNOP is hier een mooi voorbeeld van.</p>	<p>Het gemeentebestuur wil met dit nieuwe milieubeleidsplan inderdaad een ambitieus gemeentelijk milieubeleid met visie uitbouwen. Om de doelstellingen uit het plan te kunnen realiseren is in de eerste plaats een sterke basis nodig: het instrumentarium (zie hoofdstuk II van het plan). Project IN 1 voorziet o.a. in het versterken van de milieudienst (actie IN 1.1, hoogste prioriteit) en de integratie van het milieubeleid binnen de andere milieudiensten (actie IN 1.5, hoogste prioriteit). Bovendien is het gemeentebestuur ervan overtuigd dat verstandige investeringen die het (leef)milieu ten goede komen, zichzelf terugverdienen (vb. door minder energiekosten, minder ziektekosten, preventie van dure saneringen...).</p> <p>Het gemeentebestuur zal daarom, op een efficiënte wijze en met advies van o.a. de MINA-raad, de nodige middelen inzetten om haar ambities op vlak van milieu waar te maken.</p> <p>Wat betreft het GNOP voorziet het plan in een actualisatie en heropstart in samenwerking met de Milieuraad (zie acties NA 1.1 en NA 1.6)</p>
<p>Natuurpunt haalt hierbij enkele knelpunten aan: Op vlak van Lichthinder</p> <p>De fel verlichte sportterreinen en nodeloze (sfeer)verlichting tot ronduit versturende verlichting blijft een knelpunt in Herenthout ondanks de meldingen van NP in deze. Schrijnend is zeker de sterke verlichting van enkele horecazaken zoals het Prinsenhof dat tot diep in de Merodese bossen stoort met de geplaatste schijnwerper. Ook de sportterreinen zijn erg storend verlicht.</p>	<p>Voor de aanpak van dit knelpunt wordt verwezen naar project HI 1 uit het thema Hinder van het plan. Actie HI 1.1 vermeldt lichthinder in de gemeente expliciet als aandachtspunt. Na een inventarisatie van het probleem kan een doelgericht beleid opgestart worden, gebaseerd op overleg en sensibilisatie. De prioriteit van actie HI 1.1 wordt aangepast en krijgt prioriteit 1. Ook wordt verwezen naar het nieuwe lichthinderreglement (actie HI 1.3), dat hier van toepassing is.</p>
<p>Op vlak van verantwoord productgebruik</p> <p>NP is erg verheugd met het nieuwe pesticidenbeleid van de gemeente. De handhaving van het verbod op spuiten van wegbermen is echter een probleem. Er wordt nog vaak en nog vele wegbermen deels of helemaal kapotgespoten. Hiertegen dient kortdaat op basis van het decreet Natuurbehoud opgetreden te worden ism politiezone.</p> <p>Natuurpunt vindt het echter ongehoord dat de gemeente vorig jaar kunstmest inzette als alternatief bij gebrek aan strooizouten. Het is niet alleen onwettig, het druist in tegen alle plannen van beter beheer van wegbermen, grachten en waterlopen en het geeft een volledig verkeerd signaal aan de burger. Bovendien is het erg duur. Dit dient ten allen tijden in de toekomst vermeden te worden.</p>	<p>Het gemeentebestuur beaamt dit knelpunt en verwijst naar de acties WA 4.1 en WA 4.3 (hoogste prioriteit) voor de geplande aanpak ervan. Door als gemeente zelf het goede voorbeeld te geven en het gevoerde beleid (en de resultaten ervan) bekend te maken onder de bevolking, wordt getracht de bevolking verder te sensibiliseren. Als stok achter de deur zal de GAS-wetgeving toegepast worden, in samenwerking met de wijkagenten.</p> <p>De gemeente zal op zoek gaan naar een ander alternatief voor strooizout (indien dit nodig zou zijn) en niet opnieuw overstappen op het gebruik van kainiet</p>
<p>Op vlak van water</p> <p>De sanering van het buitengebied zal een grote uitdaging worden zowel collectief als individueel. Bovendien is de scheiding van regenwater en afvalwater belangrijk. Hierbij dienen baangrachten terug hersteld te worden of behouden. Baangrachten fungeren ook als belangrijke ecologische migratieroute voor vele planten en dieren en dienen dus goed onderhouden te worden.</p> <p>NP juist actie DB 10-02- 8 toe. Echter de nieuwe taludversteving van de Otterloop thv de Pauwelstraat voldoet niet aan de vooropgestelde</p>	<p>De sanering van het buitengebied is een complexe en dure aangelegenheid. Daarom besliste het gemeentebestuur om hiervoor beroep te doen op gespecialiseerde ondersteuning onder de naam HidroRio. Ook verwijst het gemeentebestuur naar actie WA 1.9, waarin het onderhouden van beken en grachten wordt beschreven.</p> <p>De werken werden uitgevoerd door een gespecialiseerde firma volgens de richtlijnen van Ludo Meesters van Monumenten en Landschappen.</p>

Samenvatting opmerkingen Natuurpunt Nete &Aa, kern Herenthout, Grobbendonk	Overweging ter behoud van de tekst of voorgestelde aanpassing
<p>doelstellingen. NP is van oordeel dat dit dient hersteld te worden volgens de NTMB principes. Hier zijn praktijk en theorie ver van elkaar verwijderd, ondanks goede voornemens.</p> <p>Idem wat het bufferbekken aan de Itegemsesteenweg betreft. Voor NP dient dit verder ecologische verfijnd te worden door een zuivering te voorzien van het water, door de Maasloop te integreren in het voorstel, door het bufferbekken aan te passen qua vorm en inrichting en door het beheer af te stellen op de doelstellingen van het NP gebied Vallei van de Maasloop. Verder overleg hieromtrent is noodzakelijk voor NP.</p>	<p>Er heeft reeds een overleg plaatsgevonden met natuurpunt. De suggesties worden besproken met HidroRio.</p>
<p>Op vlak van biodiversiteit</p>	
<p>De natuur in Herenthout gaat er jaarlijks nog op achteruit, vooral door de intensivering van de landbouw, het niet opgang komen van de beheersovereenkomsten en het gebrek aan een afgestemde ruimtelijke planning. Het vegetatiebesluit geldt amper in Herenthout oww de gewestplanbestemmingen.</p>	<p>Het gemeentebestuur heeft zich in 2008 met de ondertekening van het Countdown 2010 – initiatief publiek geëngageerd voor het behoud van de biodiversiteit in de gemeente. Om dit engagement op het terrein te realiseren werden in het plan maar liefst 22 acties ingeschreven, waaronder het toepassen van de zorgplicht voor natuur (actie NA 1.2, hoogste prioriteit), natuurvriendelijk bosbeheer (actie NA 1.4) en bermbeheer (actie NA 1.5, hoogste prioriteit) uitwerken, uitvoeren van soortbeschermende maatregelen (actie NA 1.6, hoogste prioriteit). Bovendien is in het plan specifiek voor het promoten van de beheersovereenkomsten tussen landbouw en VLM een actie opgenomen (actie NA 3.3)</p>
<p>NP pleit zeer sterk op om de zeer korte termijn zelf initiatief te nemen om hier verandering in te brengen door de opstart van een gemeentelijk groen RUP.</p>	<p>Met betrekking tot een groene ruimtelijke planning pleit het gemeentebestuur, conform haar ruimtelijk structuurplan voor een behoud van de open ruimte met een multifunctioneel karakter en voor het ontwikkeling van de natuurwaarden, verankerd via o.a. RUP's (actie NA 2.1). Ook de natuurvriendelijke inrichting van bedrijventerreinen (actie NA 2.3), verkavelingen (actie NA 2.4) en openbaar groen (actie NA 2.5) moeten het behoud van de biodiversiteit ten goede komen.</p>
<p>Zoals gesteld is het spuiten van wegbermen een probleem</p>	<p>Zie eerder antwoord.</p>
<p>De actie NA 3.3. en 3.4. geven een lichte hoop dat er aan bescherming van graslanden kan gewerkt worden. Echter de verkoop van gronden van het OCMW aan particulieren zonder beperkingen – zoals reeds gebeurd is en nog zal gebeuren – maakt dat deze doelstellingen niet gebeuren. De niet-verkoop met verduurzaming van de overeenkomsten met landbouwers zou wel een goede richting zijn. Voor NP is gra(a)slanbescherming de belangrijkste actie voor het komende MBP.</p>	<p>Binnen actie NA 3.3 vermeldt VLM inderdaad dat in Herenthout heel wat zones afgebakend zijn waar botanisch beheer mogelijk is. Het gemeentebestuur wil dit promoten binnen de landbouwsector, maar het blijft hoe dan ook een vrijwillige overeenkomst die de landbouwer kan afsluiten met VLM.</p>
<p>De paddenoverzetactie van NP loont enkel als de voortplantingsgebieden gevrijwaard blijven. De populatie daalt ondanks de actie en dit te wijten aan de toenemende recreatiedruk en landbouwdruk in de voortplantingsgebieden. Hier dient tegen opgetreden te worden en een RUP dient versterking te brengen.</p>	<p>Maatregelen in lijn met het advies zouden opgenomen zijn in een provinciaal RUP.</p>
<p>NP is erg ontevreden over de vergunning die vorig jaar is afgeleverd voor het kappen van de houtkant aan het containerpark. NP heeft tot tweemaal toe gevraagd om deze vergunning niet af te leveren omdat onze vereniging wist dat het voorzorgprincipe</p>	<p>Het gemeentebestuur zal dit dossier grondig nakijken.</p>

Samenvatting opmerkingen Natuurpunt Nete &Aa, kern Herenthout, Grobbendonk	Overweging ter behoud van de tekst of voorgestelde aanpassing
<p>hier niet zou werken. Het resultaat is dat de houtkant weg is dan dat door gebrek aan handhaving hier geen tekenen zijn dat de hout terug zal aangeplant worden. Deze vergunning past volgens ons niet in de actie NA 2.7. Het beheer van de Puntdreef is strijdig met alle principes van de code van goede natuurpraktijk en een landschappelijke wonde voor de gemeente . Onteigening en duurzaam beheer door de gemeente is de enige oplossing.</p>	
<p>Afspraken omtrent de aanplant van eiken bomen tussen Herenthout en Grobbendonk (Middeldonk-Blokt) worden tot op heden niet nagekomen door Herenthout. Grobbendonk voerde deze wel uit zodat het gemeenteverschrijdend initiatief compleet weg is en het maar de vraag is of deze bomen er überhaupt komen. NP wenst initiatief op de korte termijn van de gemeente.</p>	<p>Aangezien de gemeente de bomen wenst aan te planten op openbaar domein en niet op privé-grond en hierover op dit moment geen enkele duidelijkheid is, is de gemeente genoodzaakt een landmeter aan te stellen om klaarheid scheppen. De gemeentelijke MINA-raad vond dit ook de enige correcte oplossing. De aanplanting van de bomen en het aanstellen van de landmeter wordt momenteel voorzien in de begroting voor 2011.</p>
<p>Een poelenproject ontbreekt en opname hiervan is cruciaal voor NP.</p>	<p>Acties NA 1.1 en 1.6 omvatten de actualisatie en heropstart van projecten uit het GNOP van 1996. Actie NA 1.6 vermeldt expliciet de relevantie van het project Groene kikker, dat moet worden heropgestart. Dit project heeft als doelstelling de (her)inrichting van nieuwe of bestaande poelen. In overleg en samenwerking met de milieuraad kan dit project aldus opgestart worden.</p>